

**A Jászsági Óvoda, Általános Iskola és
Alapfokú Művészetoktatási
Intézmény**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Óvodai intézményegység

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Főigazgatói ajánló	4
2.	Óvodai nevelési program	4
2.1.	HELYZETELEMZÉS	5
2.1.1.	Általános helyzetelemzés	5
2.1.2.	Tagintézményi helyzetelemzések	6
2.2.	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	14
2.2.1.	Gyermekkép	14
2.2.2.	Óvodakép	14
2.3.	CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK	15
2.3.1.	Az óvodai nevelés céljai	15
2.3.2.	Közös alapelvek	17
2.3.3.	Az óvodai nevelés közös feladatai	18
2.4.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	22
2.4.1.	Egészséges életmódra nevelés	22
2.4.2.	Érzelmi nevelés és szocializáció.	24
2.4.3.	Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés	28
2.4.4.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ALAPELVEI	31
2.5.1.	Tagintézmények személyi feltételei	31
2.5.2.	Tagintézmények tárgyi feltételei	32
2.5.3.	Az óvodai élet megszervezése	34
2.5.3.1	Szervezeti és időkeret	35
2.5.4.	Kapcsolatrendszer	39
2.6.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	50
2.6.1.	Játék	50
2.6.2.	Mese-vers	55
2.6.3.	Ének-zene, énekes játék	60
2.6.4.	Rajzolás, mintázás, kézimunka	65
2.6.5.	Mozgás	69
2.6.6.	Külső világ tevékeny megismerése	73
2.6.6.1.	Környezeti nevelés	74
2.6.6.2.	Matematika	79
2.6.7.	Munka	82
2.6.8.	Tanulás	88
2.7.	AZ ÓVODÁBA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	93
2.7.1.	Az iskolába lépés feltételei az óvoda sikerkritériumai	94
2.8.	AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS FELADATAI	98
2.8.1.	Gyermekvédelem	98
2.8.2.	Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	102
2.9.	AZ ÓVODÁK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI	110

1. FŐIGAZGATÓI AJÁNLÓ

A pedagógiai tevékenység tudatos és szakszerű irányításához nélkülözhetetlen, hogy világos ismereteink, elképzeléseink legyenek a nevelési-oktatási folyamat szerkezetéről, elemeinek kölcsönhatásairól, megszervezésének elméleti és gyakorlati törvényszerűségeiről. Ennek érdekében döntött úgy 2009-ben a Jászság 8 települése (Jászdózsza, Jászágó, Jászfákóhalma, Pusztamonostor, Jászfelsőszentgyörgy, Jánoshida, Alattyán, Jásztelek), hogy oktatási intézményeit (óvoda, általános iskola) egységes szakmai irányítás alá vonja össze a Jászsági Többcélú Társulás fenntartásában.

Ez lehetőséget ad arra, hogy a kistérség érintett településeinek tanulói összehangolt pedagógiai elvek és tantervek alapján tanuljanak. Így lehetővé válik, hogy óvodától az általános iskolai tanulmányok befejezéséig egy integrált intézménybe járjanak a diákok. Célunk az, hogy minden település és minden óvodai és iskolai tagintézmény úgy kapcsolódjék az egységes szervezethez, hogy megőrizze sajátosságait és eddig kialakult hagyományait. A Pedagógiai Programunk ennek a célkitűzésnek kíván megfelelni.

Jászdózsza, 2010. szeptember 1.

Orosz István mb. főigazgató

2. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot, ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát, ha terved egy életre szól, embert nevelj!”

(Kínai mondás)

Törvényi előírások figyelembe vétele

A program a 137/1996. (VIII.28.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magába foglalva a hazai és a helyi óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva az 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt valamint, az azt módosító 1999. évi LXVIII. számú törvényt, a köznevelés távlati fejlesztésének stratégiáját, a megyei és községi köznevelési koncepció irányelveit.

Ezen kívül program az alábbi törvényeket, rendeleteket figyelembe vételével készült:

- 32/1997. (XI.5.) számú-, valamint az azt módosító 19/2001. (III. 29.) OM rendelet és a 18/2002.(IX.29.) OM rendeletről, a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei
- 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról

- 23/1997. (VI.4.) számú MKM rendelet és az azt módosító 37/2000. (X. 29.) rendelet a Fogyatékos gyermekek nevelésének irányelveiről és az azt módosító 2/2005.(III.1) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 185/1999. (XII.13.) Korm. Rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. Rendeletet módosítja
- 1/1998. (VII. 24.) OM rendelet a kötelező felszerelési- és eszköz normáról
- 36/1999. (VIII. 24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgáltatokról
- 3/2002. (II. 15.) OM rendeletet a Közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről
- A többször módosított 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről
- 19/2002. (V.8.) OM rendelet a közoktatási intézmények elhelyezésének és kialakításának építészeti és műszaki követelményeiről
- 36/1999. (VIII.24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgáltatokról
- 2003. évi CXXV. törvény az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség elmozdításáról
- 2007. évi I. tv. A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról
- 1990. évi LXV. tv. 41§. a helyi önkormányzatok társulásáról
- 1997. évi CXXXV. törvény 8. §. /1/ és /4/ az intézményfenntartó társulásokról
- 36/1999. (VIII.24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgáltatokról

2.1 Helyzetelemzés

2.1.1 Általános helyzetelemzés

A Jászsági Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 9 település óvodáját és iskoláját összefogó közoktatási intézmény. Az óvodai intézményegységben a gyermekek nevelése-oktatása 26 óvodai csoportban valósul meg. Az intézmény tagóvodái:

Alattyáni Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény	5142 Alattyán, Szent István út 12.	HRSZ: 852
Napsugár Óvodai Tagintézmény	5143 Jánoshida, Fő út 16.	HRSZ: 1332
Jászágoi Óvodai Tagintézmény	5124 Jászágo, Petőfi út 2.	HRSZ: 574/3
Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény	5111 Jászfelsőszentgyörgy, Tüzér út 2.	HRSZ: 339
Mocorgó Óvoda	5122 Jászdózsa, Szent Mihály tér 5.	HRSZ:2
Poldermann Júlia Óvoda	5121 Jászjákóhalma, Fő út 52.	HRSZ: 73
Telephelye:	5121 Jászjákóhalma, Vas G. u. 13.	HRSZ: 1373
Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény	5141 Jásztelek, Szabadság út 57.	HRSZ: 530
Tündérváros Művészeti Óvoda	5125 Pusztamonostor Szabadság út 26.	HRSZ: 402/16
Napközi Otthonos Óvoda	3293 Visznek, Rákóczi u. 27.	HRSZ: 439/1

A Jászvári Köznevelési Intézmény 2009. augusztus 1-én alakult jászdózsa székkel. A társulásban résztvevő óvodák szakmai szempontból önállóak. A nevelési program különböző, amely tartalmát az Alapprogram határozza meg. Jánoshida, Jászdózsa, Alattyán a Komplex Prevenációs Programot adaptálta a helyi viszonyokhoz, Jásztelek és Jászfelsőszentgyörgy a tevékenységközpontú program alapján dolgozik, Pusztamonostor az óvodai nevelés a művészetek eszközeivel programot adaptálta, Jászjákóhalma és Jászágo saját programot készített, de dominánsan a művészetekkel program koncepcióját vette figyelembe. Visznek a Komplex Prevenációs Program szellemiségét felhasználva készítette helyi nevelési programját.

2.1.2 Tagintézményi helyzetelemzések

Alattyáni Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvoda gazdasági és társadalmi környezete

Alattyan a Jászság központjától, Jászberénytől 15 km-re fekszik, a Zagyva folyó szeli át, ipara, vasútja nincs. Lélekszáma 2200 fő, lakói mezőgazdasági termelésből és a közeli városok nyújtotta munkalehetőségekből élnek. A községben elég sok a munkanélküli és a nehéz anyagi körülmények között élő család.

Az óvoda jellemzői:

A község egyetlen óvodájába 4 csoportos 100 férőhellyel rendelkezik, azonos életkoronként elosztva járnak a gyermekek.

Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek száma az óvodában körülbelül 50 %.

Felismerve a különböző szoci-kulturális háttérből érkező gyermekek közötti különbségeket, a magas létszámú etnikai kisebbség szükségleteit, a felzárkóztatás problémája vezette el nevelő testületünket a tanulási készségeket, képességeket megalapozó, tanulási zavarok megelőzését szolgáló fejlesztéshez. Ezért Porkolábné Dr. Balogh Katalin által készített Komplex Prevenációs Programot adaptálta testületünk.

Jászági Óvodai Tagintézmény

Az óvoda gazdasági és társadalmi környezete

A község lakossága 700 fő.

Szociológiai jellemzők:

- az idősebb korosztály mezőgazdasági tevékenységet folytat, a fiatalabbak az iparban, néhányan a vállalkozásokban találnak megélhetést
- két kereső családmódel csökkenése
- munkanélküliség terjedése
- romló életszínvonal
- település elöregedése.

Ebből következik a növekvő szociális gondoskodás, gyermekvédelmi támogatást igénylő családok számának emelkedése.

Az óvoda jellemzői

38 éve épült egy vegyes csoport számára. Jelenleg 24 gyermeket tartunk nyilván, az etnikum és migráns gyermek nincs jelen a csoportban.

Az épületet tágas udvar zárja közre, növényei kiváló alkalmat adnak az évszakok változásainak a megfigyelésére. Az intézmény külső és belső esztétikája családi feltételeket teremt gyermekeink óvodai neveléséhez.

A helyi nevelési program előkészítésének folyamatában a sajátos, egyéni arculat formálását emeljük ki, és fejlesztjük tovább. Osztatlan csoportunk sajátosságaihoz az érzelmi nevelés áll legközelebb, ezért helyi programunkat „Az óvodai nevelés a művészetek eszközeivel „c. program felhasználásával készítettük el. A sokéves gyakorlati munkánkat figyelembe véve döntöttünk a helyi viszonyainkhoz igazodó program felhasználásáról.

Legfontosabb számunkra, hogy a jövőben elégedettek legyenek a partnereink a munkánk minőségével.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

Az óvoda gazdasági és társadalmi környezete

Intézményünk a Jászság egyik kis településének egyetlen óvodája, mely 1947-ben épült. A gyermeklétszám növekedése szükségessé tette a bővítést. 1971-ben majd 2001-ben bővült állami támogatással. Jászfelsőszentgyörgy Jászberény városhoz 15 km-re található. A város közelsége nagyon jó, nevelési lehetőségek kihasználása szempontjából. Színes tárházat biztosít a zagyva folyó, mely a falu határában folyik.

A községben a családok életkörülményei, és iskolázottsága homogén képet mutat. Munkalehetőség nincs. A lakosság egy rétege mezőgazdasági termelésből, a közeli település nyújtotta munkalehetőségből él, és van olyan réteg, akiknek marad a munkanélküliség, a jövedelempótló támogatás igénylése.

Az óvoda jellemzői

Jelenleg 3 óvodai csoportunk 75 férőhellyel rendelkezik. Csoportjaink szerkezete szerint homogén, a helyi lehetőségek és a szülői igény függvényében.

Intézményünk populációját a magyar és a cigány etnikum adja. Ebből következően szülői kérésre a helyi Kisebbségi Önkormányzat egyeztetésével a Nemzeti Etnikai Kisebbség óvodai nevelésének irányelve alapján – az etnikai kisebbség számára – külön kiegészítő nevelési programmal is rendelkezünk. Nagy hangsúlyt fektetünk a cigány gyermekek 3 éves kortól történő óvodai beíratására és ügyelünk a rendszeres óvodalátogatásukra is. Igyekszünk a hátrányok kompenzálására, lehetőségeinkhez mérten törekszünk a cigány kultúra megismertetésére, hagyomány ápolására, az identitás tudat alakítására. E területen a gyermekek nevelése mellett feladatunknak tartjuk a szülők segítségét is.

Az óvoda tárgyi feltételei jónak mondható, megfelelő komforttal rendelkezünk, vonzó, tiszta, esztétikus környezetben fogadjuk az eltérő szociokulturális helyzetű családok gyermekeit.

Jászdózsai Mocorgó Óvoda

Az óvoda gazdasági és társadalmi környezete

Jászdózsa Heves megye határán a Jászság északi részén, a Tarna mindkét partján fekvő község. Településképét egyfajta kiegyensúlyozott harmónia, az épített és természeti környezet összhangja jellemzi. A főteret nagy számban gazdagítják emlékművek, szobrok és egyéb kultúrtörténeti értékek. Lakossága kb. 2300 fő.

A település lakossága elöregedett, sok a nyugdíjas. Családok körülbelül egy harmadánál csak az egyik szülő keres. Sok a leszázalékolt, rokkantnyugdíjas és a munkanélküli. A településen kevés a munkalehetőség: Termelőszövetkezet, Bőfeldolgozó üzem, intézmények és üzletek, ezért sokan arra kényszerülnek, hogy eljárjanak a környező, vagy távolabbi településekre. Kevés a vállalkozó, a lakosok nagy része mezőgazdasági tevékenységet folytat, földet művel, jószágot tart.

Óvodánk jellemzői

Óvodánk 3 csoportos, férőhelyeink száma 75 fő. Nevelőtestületünk egységes, gyermek centrikus szemléletű. Fontosnak tartjuk a prevenciót, a korai fejlesztés tudatos támogatását, az egyéni képességek fejlesztését és kibontakoztatását, támogatjuk a kreatív önfejlesztés fejlődésének lehetőségét, mind magunk és gyermekeink körében. Az óvoda munkájába szívesen bekapcsolódnak a szülők. Részt vesznek a közös programokon, rendezvényeken, ünnepeken és segítik ezek szervezését. A családok lakáskörülményei általában megfelelőek. A szülők törekszenek arra, hogy minél jobb körülményeket biztosítsanak gyermekeiknek, külön szoba, játéksarok. Igényük, vágyuk, hogy gyermekeik ugyanolyan lehetőséget kapjanak, mint a városi gyerekek, s ezért, akinek lehetősége van áldozatot is hoz érte. A gyermeklétszám csökkenése megállt, sőt némi növekedés is mutatkozik. Az óvodába járó gyermekek szociális helyzete változó, adottságaik, képességeik is igen eltérőek, ehhez kell alkalmazkodni az óvodai nevelésnek is. Vannak sajátos nevelési igényű gyermekeink,

őket integráltan neveljük. Számukra hátrányuk kompenzálására egyéni fejlesztő foglalkozásokat szervezünk és gyógypedagógus, logopédus látja el őket.

Jánoshidai Napsugár Óvodai Tagintézmény

Az óvoda társadalmi és gazdasági környezete

A falu lakosságának száma 2 800 fő. A létforma ugyanazokkal a szociológiai jellemzőkkel írható le, mint bárhol az országban:

- kétkeresős családmodell csökkenése,
- munkanélküliség terjedése,
- romló életszínvonal.

Következésképpen növekszik a szociális gondoskodást, gyermekvédelmi támogatást igénybevevő családok száma.

Községünkben kevés a munkalehetőség, ezért a családok többsége ingázik, kis hányaduk mezőgazdasági és ipari vállalkozást folytat. Magas számban munkanélküliek, ill. alkalmi munkavállalók, sokan közmunkaprogramban vesznek részt.

Az óvoda jellemzői

Óvodánk a Fő utca zöldövezetében a déli oldalon helyezkedik el. 1987-ben épült, modern, minden igényt kielégítő gyermekintézmény. 4 csoportos, 100 férőhelyes. Korszerűségét jelzi nemcsak az épület és komfortsága, hanem a berendezése, felszereltsége is. Tornateremmel, differenciált foglalkoztatásra alkalmas külön szobával ellátott.

Az épületet tágas, parkos, fás, bokros udvar zárja közre. Növényei kiváló alkalmat adnak az évszakok változásainak nyomon követéséhez, megfigyeléséhez. Az intézmény belső-külső esztétikája igen jó feltételeket teremt az idejövő gyermekek óvodai neveléséhez.

Jászfákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

Az óvoda társadalmi és gazdasági környezete

Jászfákóhalma az Alföld északi részén a Zagyva medencének nevezett tájegységen található. Ez a Jászság. Északról - tiszta időben - jól látható az ország legmagasabb hegysége a Mátra, amelyből a több lefutó patak egyike a községet érintő Tarna.

Nevelési lehetőségünk szempontjából ezek a körülmények igen fontosak, hiszen ez által különböző kirándulások, túrák és egyéb mozgásos tevékenységek, egyaránt tervezhetők, kiaknázhatók.

Hisszük és valljuk azt, hogy a gyermekek természet és mozgásszeretete csak aktív kapcsolatokban, tevékenység közben alakulhat ki, ezért igyekszünk minden helyi lehetőség ilyen irányú kihasználására.

Nevelésünk tartalmát színesíti a községi kistelepülési formából adódó társadalmi környezet.

Az óvoda jellemzői

A napközi otthonos óvoda csoportjainak száma 5, férőhelyeinek száma **2010. szeptember 01-től: 120 fő.**

Csoportjaink heterogén és homogén szerkezetűek.

Intézményünk összetételét a magyar és cigány etnikum, valamint migráns gyermekek alkotják. Ebből fakadóan a nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve alapján – az **etnikai-, migráns** kisebbség számára – külön kiegészítő nevelési programmal is rendelkezünk. Mivel az etnikum aránya magas, ezért nagy hangsúlyt fektetünk a **cigány gyermekek 3 éves kortól történő be óvodázására**. Figyelünk folyamatos és rendszeres óvodába járásukra. A lehetőségekhez mérten törekszünk a hátrányok kompenzálására.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvoda társadalmi és gazdasági környezete

Jásztelek a Jászság szívében, Jászberénytől 8 km-re a Zagyva bal partján elhelyezkedő kis település Jász – Nagykun - Szolnok megyében. Közel a Mátrához és viszonylag közel a fővároshoz. Csodálatos idegenforgalmi jelentőségét a falu határában fekvő Pusztamizsei Természetvédelmi terület nyújtja. Mindez igen fontos a nevelési lehetőségek kihasználása szempontjából, hiszen a különböző kirándulások, túrák, egyéb mozgásos tevékenységek, valamint a kulturális értékek felfedeztetése jelentősen bővíthetők és színesíthetők e területek kiaknázásával.

Az 1700 főt számláló lakosság főleg mezőgazdasági termelésből és a közeli város adta munkalehetőségből tartja fenn magát. A fiatalok a szomszédos városba járnak el dolgozni, sajnos néhány fiatal család el is költözik a faluból a jobb megélhetés reményében. Sok a munkanélküli és a nehéz anyagi körülmények között élő család száma.

Az óvoda jellemzői

Az óvoda alapterülete és tárgyi felszereltsége ideális életteret biztosít 75 főnek.

Óvodánkban egyre több a nehéz körülmények között élő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, ezért intézményünk 2008 szeptemberében bekapcsolódott az Integrációs Programba. A településünkön élő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felvételi igényét minden esetben kielégítjük, folyamatosan biztosítjuk a csoportokban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztását. 2006-óta fogadjuk az óvodánkba jelentkező Sajátos Nevelési Igényű gyermekeket. Nevelésüket integráltan az SNI gyermekek Óvodai nevelésének Irányelve alapján valósítjuk meg.

Nevelőtestületünk a „Gáspár pedagógiára” építkező: Fábíán Katalin által készített „Tevékenységeközpontú óvodai nevelési program”-ot tartotta a legcélszerűbbnek adaptálásra. A választásnál döntő szempont volt, hogy ez a program nevelésfilozófiájában, óvoda és gyermekképeiben összecseng a nevelési elképzeléseinkkel. Feladatunk a gyermekek felzárkóztatása, az egyéni képességek szerinti differenciált fejlesztés. Figyelmünket azonban nem kerülhetik el a tehetséges gyermekek sem, így feladatunk fejlesztésük, tehetségük kibontakoztatása is.

2.1.2.8. Pusztamonostori Tündérvilla Művészeti Óvoda

Az óvoda társadalmi és gazdasági környezete

Pusztamonostor 1647 lakosú község Jász-Nagykun-Szolnok megyében. Településünk az Alföld egyik szűkebb tájegységében, a Jászságban helyezkedik el. Fekvése ellenére nem tartozik a Jász települések közé. Nevét a régi bencés monostorról kapta. A terület a Monostori család birtoka volt a XV. században, majd később sűrűn cserélt gazdát vétel és adomány útján. 1810 körül telepedtek le községünkben a következő családok: Thassy, Balázsovich Ernő és Oszkár / az utolsó máltai lovag/, Waldech Frigyes gróf, Fáy család, Töpler Ottó, Hegedűs István. Ezeknek a családoknak a házaiban, ma már közintézmények működnek. Például Balázsovich Oszkár háza ma Művelődési Otthon, **Hegedűs István háza pedig jelenleg óvoda.**

Az óvoda jellemzői

Óvodánk 2 csoportos és 50 férőhellyel rendelkezik.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a gyermekek megváltozott életkörülményei befolyásolják a fejlődésüket. A természettől való elszakadás, a technika fejlődése, a korlátozottabb lehetőségek családon belül, a család szerkezetének változásai, az élményforrások csökkenése, a megélhetési problémák, a munkanélküliség a gyermekek fejlődését gátolják. Azonban, az óvodánkba érkező gyermekek élményben gazdag, derűs, szeretetteljes, "új otthonba" érkeznek, ahol a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. A gyermek fejlődő személyiségét, valamint életkoronként és egyénenként változó testi-, lelki szükségleteit figyelembe véve, a családi nevelést segítve, boldog gyermekkor biztosításával teremtjük meg a személyiség szabad kibontakozását.

2.1.2.9.Visznek Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvoda gazdasági és társadalmi környezete

A falu lakossága 1280 fő. Egyre kevesebb a munkanélküli, az emberek törekednek arra, hogy a környéken munkát találjanak. Jó lehetőség erre Jászárokszállás ipari parkja. Sok idős ember él a faluban, de az utóbbi időben több család települt Visznekre.

Községünkben kevés a munkalehetőség, mezőgazdasággal és állattartással foglalkoznak az emberek. Kevés vállalkozó van a faluban, a többség ingázik, egyre kevesebb a munkanélküli és a szociális támogatásban élő.

Az óvoda jellemzői

Óvodánk a község fő utcáján található, bokros, cserjés előkert övezi.

1968-ban családi házból építették át óvodává, amit az önkormányzat 2010-ben pályázati segítséggel újított fel.

Az intézmény 2 csoportos 50 férőhelyes. Ez év augusztus 31.-ig közös igazgatású intézmény volt az Általános Iskolával, 2007. szeptember 1.-től 2011.július 31.-ig Erk községgel társultunk.

A külső és belső felújítás után esztétikus környezetben neveljük kis óvodásainkat. Tágas udvarunk van, fákkal-bokrokkal körül véve.

Tarnaörs és Erk községekből 4 kis óvadás bejárónk van, de ebben a nevelési évben bővül a számuk.

2.2.GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.2.1. Gyermekkép

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás az esélyteremtés az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében:

- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését,
- a tehetségek gondozását fontos feladatunknak tekintjük,

ezért fejlesztési stratégiánk kimunkálásában minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. Ebből következően:

- gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik,
- az iskola-óvoda átmenet megkönnyítésére,
- elősegítve a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását,
- biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét.

Nevelésünk gyermekközpontúsága

- a gyermek végtelen szeretetén, különbözőségének és egyéni különbségeinek tiszteletén,
- a gyermek életkorhoz igazodó szükségleteinek ismeretén és figyelembevételén,
- a gyermek testi, szociális, érzelmi és értelmi fejlődésének ismeretén, valamint
- a fejlődési, fejlesztési területre kiterjedő figyelmen alapszik.

2.2.2. Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális feltételeit, az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését. Az óvoda tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodakép közös megfogalmazása azoknak az elemeknek az összegyűjtését tette szükségessé, amelyet minden tagintézmény vállal. Ennek figyelembe vételével a közös óvodaképre a következők jellemzők:

- Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermekek be-óvodáztatásától az iskolába lépéséig.
- Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a szabad játék lehetőségét.
- Az intézménybe beíratott gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört.
- Funkciói: óvó- védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók.
- Közvetetten segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a dolgozók személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- Beszélő környezetével biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztését.

2.3 CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK

2.3.1 Az óvodai nevelés céljai

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig, legfeljebb hétéves korig, ill. az iskolai érettség eléréséig.

Közös célok:

- A 3-7 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakul:
 - az egészséges sokoldalú személyiség,
 - gyermekek környezettudatos szemlélete,
 - a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség.
- A cigány gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően ismerik kultúrájuk elemeit, szokásait, ezáltal erősödik identitástudatuk
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek
- A hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése révén, az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek az iskolába való átmenet, zökkenő mentesebbé válik.

Intézményi specifikus célok:**Jászfelsőszentgyörgyi és jásztelki Óvodai Tagintézmény sajátos céljai**

A 3 - 7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:

- a) a teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül,
- b) az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül,
- c) a természetes és mesterséges környezetünk megismerésére, védelmére nevelés tevékenységek által és tevékenységeken keresztül. (Ez a cél Jászfelsőszentgyörgyön valósul meg)

Alattyáni, jászdózsai és jánoshidai tagóvodák speciális céljai

- Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése következtében fejlődnek a tanulási képességeket meghatározó funkciók

Jászjákóhalmai és pusztamonostori tagóvodák sajátos céljai

- Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása, az egyén önkiteljesedésének elősegítése.
- A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

Jászágon és Viszneken a célok megfelelnek az általános céloknak.

2.3.2 Közös alapelvek

A társulás valamennyi óvodájában érvényesülnek a különböző innovatív pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését.

Az óvodai nevelési program az Alapprogramra épül, amelynek szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

Az óvodai nevelési programunk elkészítésekor az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett figyelembe kell vettük:

- a) a nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvét, valamint
- b) a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével összefüggő irányelveket.

A közös alapelvek azokat a minden tagóvodára jellemző elveket foglalja össze, melyek meghatározzák az óvodai élet céljait és feladatait. Ezek a következők:

Alapelveink

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés kiegészíti azt, miközben érvényesíti a családokkal való együttműködés során a segítség családhoz illesztett megoldásait, az intervenciós gyakorlatot.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és védelem övezi.
- Megvalósul az érzelmi biztonság, otthonos, derűs, szeretetteljes légkör feltétele és mindenkor, minden helyzetben a gyermek érdekeinek figyelembe vétele, és szükségleteinek kielégítése.

- Érvényesül az életkorhoz és az egyéni képességekhez igazodó pedagógiai intézkedések, műveltségterületek közvetítésével, a gyermekek személyiség fejlődésének és egyéni képességeinek kibontakoztatása az egyéni bánásmód elve és az esélyegyenlőség előmozdítása.
- A sajátos nevelési igényű, valamint az etnikai gyermekek nevelése során megvalósul a tolerancia, a különbözőségek elfogadásának elve, a differenciált képességfejlesztés, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének megvalósítása.

2.3.3 Az óvodai nevelés közös feladatai

Az óvodai nevelés feladata valamennyi intézményben - az Alapprogramban deklarált - testi és lelki szükségletek kielégítése, ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

2.3.3.1 Egészséges életmód alakítása

- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, betegségmegelőzés, valamint a biztonságos környezet szokásainak alakítása,
- a gyermek komfortérzetének biztosítása,
- a természetes mozgáskedv fenntartása mellett a társra figyelés fejlesztése,
- rendszeres mozgással az egészséges életvitel, testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése,
- szükség esetén, megfelelő szakember bevonásával, speciális testi, lelki nevelés.

2.3.3.2. Érzelmi nevelés és a szocializáció fejlesztése

- a.) Az interperszonális (személyközi) kapcsolatok új formáinak alakítása, hogy a gyermekek értelmes kooperációra (együttműködésre) alkalmassá váljanak a közösségben. Ez egyaránt értendő a gyermek-gyermek, gyermek – óvodapedagógus, gyermek - dajka kapcsolatra.
- b.) Az énkép – önismeret – önértékelés fejlesztése, melynek révén a gyermekek képessé válnak önálló helyzetmegoldásokra, a konfliktusos helyzet kivédésére a felnőtt segítségével

nélkül, hatékonyan érzik magukat, így önértékesítésük szociálisan, elfogadható módon, színvonalas teljesítményen keresztül történik.

c.) Értékek, normák kialakítása

A gyermekek, közösségi életre való felkészítésük során kielégíthetik természetes társas szükségleteiket, megismerik és gyakorolhatják a társas együttélés alapvető szabályait a szokás-normarendszer megalapozásával, miközben alakul:

- Az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, a különbözőség elfogadása, tisztelete.
- Nevelési helyzetekben az összpontosításra, erőfeszítésekre való képesség mellett a jó megoldásra ösztönző belső igény, belső motiváció alakítása a jól elvégzett „feladat” utáni megelégedettség, mint jutalom értékének alakítása.
- Élmények biztosításával, az érzelmi átélés, az érzelmek pontos felismerésének és kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti- életkornak elvárható kontroll erősítése és az önértékesítő törekvések segítése.

d.) Az erkölcsi értékek, normák alakítása

- A jó és rossz felismerése, az őszinteség az igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése saját élethelyzetbe való megtapasztalása, a dolgozók modell értékű bánásmódja során
- a különbözőségek tisztelete,
- a szülőföldhöz való kötődés alakítása, a szűkebb és tágabb környezetének megismerése.

2.3.3.3. Anyanyelvi és értelmi nevelés megvalósítása

Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése, amelyek elválaszthatatlanok, és az óvodai élet egészét áthatják.

A tevékenységek során a beszéd a gyermek önkifejezésének és gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. Csak belső nyelvi fejlettséggel rendelkező emberek lesznek képesek az alap kultúrtechnikák elsajátítására.

Feladatunk, hogy a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelés módszereinek segítségével – a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése által, a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése,

bővítése során, azok különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása közben bővüljenek megismerő (kognitív és verbális) képességeik, mint:

- az egyre pontosabb, valóság-hű érzékelés, észlelés
- a szándékos figyelem, az összpontosításra való képesség,
- a valósághoz közelítő képzeleti működés,
- a reprodukív emlékezet, szándékos bevésés, felidézés,
- a problémamegoldó- és kreatív gondolkodás, valamint az elemi fogalmi gondolkodás,
- a kommunikációs képességek.

Településenként a feladatok specifikumai az alábbiakban foglalhatóak össze:

Jászágyói Óvodai Tagintézmény

- Az erkölcsi – szociális érzelmek alakításának feladatai
- Az esztétikai érzelmek kialakításának feladatai
- Az intellektuális érzelmek kialakításának feladatai

Alattyáni, jászdózsai, jánoshidai tagintézmények program specifikus feladatai

A megelőzést célzó, prevenciós fejlesztés a gyermek érési folyamatához igazított, életkori sajátosságainak megfelelő és ahhoz illeszkedő eszközökkel történő támasznyújtás, amely az éppen fejlődő pszichés funkciók kibontakoztatásához biztosít szociális és tárgyi környezetet.

- A potenciális tanulási zavarok megelőzése, kiszűrése a pszichikus funkciók fejlesztése fő nevelési területeken végzett, feladatokba integrált fejlesztőprogram alkalmazásával
- A befogadás és a különbözőség tiszteletben tartása, elfogadása, és az egyenlő hozzáférés biztosítása minden gyermek számára.
- Speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató, esélyteremtő programok szervezése.

Jászfákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

- Egyéni képességfejlesztés, amely mindig az egyes gyerekek aktuális fejlettségéhez igazodik. Spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, célirányos bővítése.

- A gyermeki szabadság biztosításával a szocializáció szempontjából fontos szokások, magatartásmódok támogatása. érzelmi biztonságot nyújtó közvetlen, szeretetteljes, családi légkör megteremtése. Sok közös élmény, tevékenység biztosítása.
- A művészetek, a természeti és a társadalmi környezet iránti érzékenység kibontakoztatására közös programok szervezésével, séták alkalmával, a helyi lehetőségek kihasználásával.
- Az *egyéni bánásmód* és *differenciált foglalkoztatás* fokozott érvényesítése, tudatos alkalmazása, amely során leginkább a *játék* és a *mozgásos* tevékenységek kerülnek előtérbe.

Jásztelki és jászfelsőszentgyörgyi Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

- Az általános emberi értékeket és normákat elfogadó, kommunikációs és kooperációs technikát ismerő, a környezetet szerető, a különbözőségeket toleráló individuummá válás segítése.
- Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek esélyegyenlőségének javítása a hátrányok kompenzálásával, - egészségügyi és szociális normák javításával.
- A gyermekben lezajló belső biológiai, élettani és pszichés folyamatokhoz, az egyéni szükségletekhez igazodó feltételrendszer biztosítása.
- A gyermekek életének oly módon történő megszervezése, hogy abban a magyar óvodai nevelés hagyományai jól ötvöződjenek a cigánység kulturális identitásának erősítésével

Pusztamonostori és a jászágói Óvoda

Az esztétikai érzelmek alakítása

- Az egyéni igényeket is figyelembevevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének kialakítása.
- Harmonikus, összerendezett mozgás indirekt gyakorlásával segítsük elő az esztétikus, szép mozdulatok kialakulását.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosításával segítsük a szépérvék kialakulását.
- Az ízlésformálás jelenjen meg mindennapjainkban, a természetben, tárgyi és emberi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben erősödjön az élmény – befogadó képesség.

- A gyermekeket képessé tegyük a tárgyi – emberi – természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.

Visznieki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A Helyi Pedagógiai Programunk igazodik a szülők igényeihez, eleinte az egészséges életmódra nevelés volt a fő feladat. Szeptembertől a környezeti nevelés kapott hangsúlyos szerepet. Fontos feladatunk

- Az interperszonális kapcsolatok
 - Új, kooperációra alkalmas személyközi kapcsolatok kialakítása
- Énkép- önismeret- önértékelés folyamatos fejlesztése.
 - A társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályainak gyakorlása.
- Értékek normák kialakítása, az együttélés, alkalmazkodás, sikerélmény, érzelmek kifejezése, pozitív érzelmek átélése
- Erkölcsi (etikai) értékek alakítása
- Testi nevelés
- Értelmi nevelés

2.4 AZ ÓVODAI ÉLET FELADATAI

2.4.1 Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés tevékenységrendszere az alábbiakban foglalható össze:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez es fejlesztéséhez szükséges egészséges es biztonságos környezet biztosítása;
- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal
- együttműködve- speciális gondozó, prevenciós es korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Céljaink

- A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése során
 - formálódnak az egészséges életvitelhez szükséges jártasságok, készségek,
 - fejlődnek testi képességeik.

Feladataink

- A gyermekek gondozása, a testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése egészségük megóvása, ápolása
- Az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés és betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése
- A gyermekek fejlődéséhez, és fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt, biztonságos balesetmentes környezet feltételeinek megteremtése, környezet megóvására irányuló szokások alakítása
- Párhuzamos tevékenységek gyakorlásához, elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása
- A szokás – és normarendszer közös kialakítása, összehangolt munka, azonos norma valamennyi csoportban dolgozó óvodapedagógus és dajka között
- A gyermek önállósági törekvéseinek segítése, támogatása, a tevékenységek szóbeli megerősítése
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, fejlesztése szükség esetén megfelelő szakember bevonása
- A szülők egészségmegőrző, betegségmegelőző szokásainak megismerése, befolyásolása (szociokulturális háttér, gondozási szokások)

Az egészséges életmódra nevelés területei

- a) gondozás
- b) testi nevelés
- c) egészségvédelem, edzés
- d) egészséges környezet kialakítása.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek a kialakított szokásoknak megfelelően felszólítás nélkül, önállóan végzik a testápolási teendőket.
- Ismerik a tisztálkodási eszközök helyét, azokat megfelelően használják, tisztán tartják.
- Zsebkezdőjüket köhögéskor, tüsszentéskor önállóan használják.
- Készségszinten használják az evőeszközöket (kanalat, kést, villát).
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- A kulturált étkezés alapvető szokásait ismerik (asztalnál ülve, halkán, csukott szájjal étkeznek)
- Önállóan öltöznek, ruháikat ki – begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruháikat védik a szennyeződéstől, a gyűrődéstől, és a megfelelő helyre, teszik (zsákba illetve székre /pihenéskor/)
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára
- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés célját és gyakorlatának elemeit
- Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.

2.4.2 Érzelmi nevelés és szocializáció

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban (melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Céljaink

- Kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, derűs, szeretetteljes légkörben, a családi nevelést kiegészítve
 - alakulnak a gyermekek társas szükségletei,
 - gazdagodnak az erkölcsi, esztétikai, intellektuális érzelmei,
 - fejlődik a közösséghez és különbözőségek elfogadásához való pozitív viszonyuk.

Feladataink

- Az újonnan érkező gyermek közösségbe történő befogadásának segítése
- A befogadástól az óvodáskor végéig barátságos, családi környezet biztosítása, a gyermekek életrendjének és közös tevékenységeinek megszervezése, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat) fejlődését, teret adva a gyermeki önkifejezésnek, önérvényesítésnek.
- A gyermek fejlettségéhez alkalmazkodó szokás – normarendszer kialakítása.
- Társas kapcsolatok alakulásának segítése, a közösségi érzés elmélyítése a gyermek-gyermek, gyermek-óvodapedagógus, gyermek-dajka viszonylatában, melyet pozitív attitűd jellemez.
- A gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése, az én-tudat alakulásának elősegítése, az egészséges életvitelhez, a társadalmi élet mindennapjaihoz szükséges jártasságok, készségek alakítása.
- A nevelésünk hagyományrendszerébe beépülő, ismétlődő, közös, örömteli tevékenységek szervezésével a szülőföldhöz való kötődés és a hazaszeretet megalapozása, az összetartozás élményének erősítése.
- A cigány gyermekek szokásainak, kisebbség kultúrájuk, egyes elemeinek, megismertetése, identitástudatuk fejlesztése, sikeres szocializációjuk megvalósítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek különbözőségeinek elfogadása és tisztelete, valamint az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A hátrányos helyzetű gyermekek mielőbbi be óvodáztatása és rendszeres óvodába járásának segítése nyitott programokkal, valamint a családokkal történő intervenciók gyakorlat megvalósításával.
- A szülők bizalmának megnyerése, szemléletének formálása a nevelési problémák közös megoldásában.

a) A befogadás rendszere

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, ezért igyekszünk a szülőkkel együtt a lehető legnyugodtabb feltételeket megteremteni az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Bármely életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás, pozitív, elfogadó attitűd, az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény. Az óvoda dolgozóinak modell értékű kommunikációja és bánásmódja mintát jelent a gyermek magatartásának alakulása szempontjából.

b) Szokás-normarendszer

Az ésszerű kereteket adó szokás-normarendszer, a biztonságérzetet, nyugalmat jelent a gyermekek számára, kialakításában fontos az egyező nevelői hatás megteremtése, a két óvodapedagógus és dajka közötti összhang.

A szokás és normarendszer minden nevelési év elején kerül meghatározásra.

Alapja: a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere, amelyet a csoportban meg kívánunk valósítani.

A szokás-normarendszer napirend-követő. Tartalmi elemei mindazok az elvárások, amelyek:

- a gondozás és egészséges életmód;
- közösségi nevelés, társas kapcsolatok
- a játék, mozgás;
- a tanulás területén

normaként jelennek meg az óvodai életben. Rögzítjük a sikerkritériumokat, valamint a felzárkóztatást, illetve a tehetséggondozás feladatait, amely meghatározása felelősségteljes gyermekismeretet követel.

c) Ismétlődő közös tevékenységek megszervezése

Az óvodában igyekszünk minden alkalmat célszerűen megragadni a közös ünnepek és hagyományok kialakítására. A közös tevékenység a gyermek fejlődésének serkentője. A közös készülődés, tervezgetés távlatot jelenthet a gyermek számára.

Valamennyi tagintézményekben megrendezett ünnepeink:

- Születésnap, névnap
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Május 1.
- Anyák napja
- Évzáró
- Gyermeknap

A tagintézményekben eltérően szervezett ünnepek:

- Október 23.
- Szüreti hagyományörzés (szüreti felvonulás, szüreti bál)
- Mihály napi vásár
- Galéria megnyitó (Őszi- Tavaszi)
- Karácsonyi hangverseny
- Dózsai- napok
- Hidi- napok
- Kiállítások
- Vendégváró napok

d) A társas kapcsolatok alakulásának segítése a gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek viszonylatban

Nevelőmunkánk a gyermek-gyermek viszonylatban egymás megismerésére, a toleranciára, a különbözőségek megismerésére, elfogadására és tiszteletére irányul.

A gyermek személyiségfejlődésének alakulásában modell értékű az óvodai feladatellátásban résztvevő felnőttek közötti kommunikáció, bánásmód, viselkedés.

Társas együttműködés közben tanulják meg a gyermekek az egymás felé fordulást, egymás segítségét valamint a közösség alapvető normáit. Alkalom nyílik az egymáshoz viszonyításra, amely szükséges a reális énkép kialakításához, önkifejező törekvéseihez, önérvényesítéséhez.

A gyermeki kapcsolatok (gyermek-gyermek, gyermek-dajka, gyermek óvodapedagógus) együttműködése során válik természetessé, hogy minden gyermek, különbözőségeivel is elfogadható és szerethető.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában: a felnőtthez fűződő viszony nyújtja az érzelmi biztonságot a gyermek számára, amely a jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet teszi lehetővé. A kommunikatív jelek megértésével, a mindenki számára azonosan értelmezett szokás-és normarendszer kívánalmaival a feltétel nélküli szeretet fokozatai, a gyermekek számára egyértelművé válnak.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez.
- Igényükké válik a tevékenységekben való közös részvétel és együttműködés.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Természetes társas szükségleteik kielégítése során képesek a különbözőségek elfogadására, tiszteletére
- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés, a mindennapi élet szokásainak, szabályainak betartása.
- A tevékenységekben kitartóak, a megkezdett tevékenységet a megbeszéltek alapján befejezik.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, konfliktushelyzetben képesek megegyezésre jutni.
- A csoport „Illemtárában” meghatározott udvariassági szokásokat igyekeznek betartani (köszönés, figyelmesség, előzékenység, vendég köszöntése, kérés, megköszönés módja).
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

2.4.3 Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Valamennyi óvodában az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat.

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében kiemelt jelentőségű jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd

és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

- Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Céljaink

- Az anyanyelv megbecsülésén és szeretetén keresztül alakul
 - a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs készsége,
 - beszédészleléssel a beszédhangok felismerése, kapcsolása,
 - beszédmegértéssel a szavak, szókapcsolatok, mondatok jelentésének tartalmának megértése,
 - és értelmi (kognitív) képességeik.

Feladataink

- A kommunikáció, különböző formáinak alakítása, a beszélő környezet, a helyes minta a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartásával, ösztönzésével, szabályközvetítéssel és a gyermeki kérdések támogatásával.
- Tevékenységekben az anyanyelv gazdagságának megismertetése, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése, használatának gyakorlása.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése
- A kognitív képességek fejlesztése az egyre pontosabb, valóság-hű észlelés, a figyelem, a képzelet, a problémamegoldó, a kreatív és az alakuló fogalmi gondolkodás fejlesztésével.
- Szókincs bővítése, metakommunikációs helyzet teremtése (gesztusok, arckifejezések, testtartások, testbeszéd).

- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása
- A cigány gyermekek nevelésében és a nyelvi kifejezőkészség –hanghordozás, gesztikuláció- és a belső érzélemvilág közötti összhang megteremtése.
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés, együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén

A településeken a nyelvi elmaradások korrigálásának gyakorlata:

Komplex logopédiai terápia

Gósy-féle beszédfejlesztő-program alkalmazása

Napi anyanyelvi játékok

Drámajáték elemeinek alkalmazása

Logopédiai terápia

Alapvető pedagógiai elvünk

Az egyéni fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztés, különös tekintettel a nyelvileg hátrányos helyzetű gyermek esetében.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használnak az elvont kifejezéseket
- Beszédfigyelmük kialakul, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják a felnőtteket és társaikat
- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás jellemző.
- Bátran és szíves kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.

- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.
- Az etnikai gyermekek is megértik, és helyesen alkalmazzák az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képesek magukat megértetni.

2.5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

2.5.1 A tagintézmények személyi feltételei

Dolgozóink jelenlegi létszáma: 79 fő

Munkaköri beosztás szerinti megoszlás

➤ Intézményegység-vezető	1 fő
➤ Tagintézmény- vezető helyettes	1 fő
➤ Tagintézmény-vezető	8 fő
➤ Óvodapedagógus	52 fő
➤ Dajka	26 fő
➤ Óvodatitkár	1 fő

(települési adminisztrátorokkal 8 fő)

A fenntartótól elvárt takarékos létszámgazdálkodás érdekében, csak a törvény által meghatározott minimális létszámot foglalkoztatjuk, törekedve a minőségi színvonal megtartására, esetleges emelésére.

A települési iskolatitkárok az iskolában látnak elsősorban titkári feladatokat, az óvodákban napi 2 órában segítik az adminisztrációs feladatok ellátását. Jánoshidán óvodatitkár segíti a munkát heti 4 alkalommal 6 órában, Alattyánon heti 1 alkalommal 8 órában.

A közvetlen nevelőmunkát segítő **dajkáink** még nem rendelkeznek valamennyien dajkai szakmunkás bizonyítvánnyal.

Települések	Felsőfokú végzettség	Középfokú végzettség	Dajka (szakképzett)	Képesítés nélküli dajka	Titkár	Összesen:
Alattyán	7	1	4	-	-	12
Jánoshida	9	-	4	-	1	14
Jászágó	2	-	1	-	-	3
Jászdózsa	6	-	2	1	-	9
Jászfelsőszentgyörgy	6	-	3	-	-	9
Jászfákóhalma	8	1	4	1	-	14

Jásztelek	4	1	3	-	-	8
Pusztamonostor	4	-	2	-	-	6
Visznek	3	-	1	-	-	4
Összesen:	49	3	24	2	1	79

Óvodapedagógusaink szakirányú és tanfolyami végzettségei

- Egyetemi végzettség (pedagógia szak)
- Intézmény-vezető szakvizsga
- Preventív és korrekatív pedagógus
- Gyógypedagógus
- Fejlesztő-pedagógus
- Gyógytestnevelő
- DIFER tanfolyam
- Nyelv és beszédfejlesztő
- Drámapedagógus
- Anyanyelvi nevelés az óvodában
- BGR alapképzés
- Számítás-technikai alapképzés
- Kompetencia alapú nevelés
- Kedves-ház Pedagógia I.
- Báb-és néptánc vezető
- IPR végzettség
- Tanító
- Keresztény kurzus

2.5.2 Tárgyi feltételek

10 épületben, 26 csoportban, 4 tornaszobában folyik intézményünk nevelőmunkája. Épületeink többsége megfelelő komforttal, infrastruktúrával, - az ÁNTSZ előírásainak részben megfelelő feltételekkel rendelkezik.

A **csoportszobák** berendezése, bútorzata - az óvónői ötletességnek, leleményességnek köszönhetően - **esztétikus, dekoratív, jól szolgálja a gyermeki tevékenységeket.**

Költségvetési igényeink tervezését, a program-specifikus megvalósítás szempontjából az eszköz és felszerelés jegyzék tartalmazza

Hiányosságaink pótlására törekszünk, azon túlmenően pedig mindent megteszünk, hogy az eltérő szociokulturális helyzetű családok gyermekeit megfelelő külső és belső környezetben fogadjuk.

Az utóbbi időben nagy hangsúlyt fektettünk az **udvarok korszerűsítésre**, szépítésére. Szorgalmaztuk a **természetes anyagokból készült játék- és mozgáseszközök beállítását**.

A program céljaihoz rendelt specifikus eszközrendszert a tagóvodák nevelési gyakorlata tartalmazza.

Intézményi szinten rendelkezünk:

Auditív eszközök

- *Rádiós magnó*
- *CD lejátszó*

Vizuális eszközök

- *Diapozitív, vetítő, dia sorozat*
- *Diavetítő, diafilmek*
- *Írásvetítő*
- *Fényképezőgép*
- *Szemléltető képsorozatok*

Audiovizuális eszközök

- TV, VIDEÓ
- Videó-kamera
- DVD lejátszó
- Laptop
- Projektor
-

Tanulás eszközei

- Mozgásfejlesztő eszközök
- Anyanyelvi és művészeti tevékenység fejlesztését segítő eszköztár
- A környezet megismerését és a matematikai tevékenységet szolgáló, tanulási eszközök, fejlesztő játék gyűjtemény

A beszerzéshez a költségvetési kereteinken túl maximálisan kihasználjuk az alapítványi, pályázati és egyéb saját bevételi lehetőségeket.

2.5.3 Az óvodai élet megszervezése

Óvodáinkban a gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét

A napirend igazodik a különböző programokban megfogalmazott feladatokhoz. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített – nem kötelező – feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

2.5.3.1 Szervezeti és időkeret

2.5.3.1.1 Csoportszervezés

Az óvodai csoport szerkezetének kialakításakor figyelembe vesszük:

- az óvoda hagyományait, adottságait
- a szülők igényeit
- a gyermek fejlettségi (testi, lelki, szociális) mutatóit.

- az integrációt elősegítő csoportalakítás lehetőségeit

A hátrányos helyzetű gyermek arányos elosztásának figyelemmel kísérése (szegregálás elkerülése)

Minden 3 éves gyermek felvételének biztosítása a gyermekek fejlődése érdekében

Az óvodapedagógusok törekvése, segíteni a gyermekeket eljutni a lassú fejlődés átmenetnek abba az állapotába, amely által óvodásból iskolássá érnek. Nevelési hatékonyságunkat a tudatos képességfejlesztéssel – kognitív, kommunikációs – magyarázzuk, melyekhez nélkülözhetetlen a „kortársi csoportthatások”. Az azonos életkor nem jelenti azonban a gyermekek homogén fejlettségi szintjét. Fontos feladatunk az egyéni fejlettségi szintnek megfelelő differenciált fejlesztő munka (felzárkóztatás, képességfejlesztés). Ezt a csoportszerkezetet indokolja egyrészt a szülői elvárás, másrészt a mozgásfejlesztés hangsúlyozása. A csoportokat lehetőség szerint mindkét óvodapedagógus és dajka végigviszi az iskolába lépésig.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő tevékenységek mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A csoportszervezés településenként eltérő, amelyet valamennyi településnél megjelenítünk.

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattyáni Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvoda homogén csoportokban működik.

Jászági Óvodai Tagintézmény

Az óvoda adottságaiból adódóan egy osztatlan (vegyes életkorúak) gyermekcsoport szervezése lehetséges.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

A program bevezetésekor a nevelőtestület döntése alapján folytatódik a gyermekek „felmenő rendszerbe” való csoportbeosztása

Jászdózsai Mocorgó Óvoda

A csoportkialakításánál a homogén csoportok kialakítására törekednek.

Jánoshidai Napsugár Óvodai Tagintézmény

A csoportalakításnál a homogén (azonos életkorúak) gyermekcsoportok kialakítását szorgalmazzák.

Jászfákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

Vegyes csoportokkal működnek.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvodában 2011. szeptemberétől 3 csoport működik. A csoportalakításnál a homogén (azonos fejlettségi szintű) gyermekcsoportok kialakítása mellett döntöttek.

Pusztamonostori Tündéerkert Művészeti Óvoda

A nevelőtestület döntése alapján vegyes csoportokat alakítanak ki.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvoda adottságaiból adódóan osztatlan (vegyes életkorúak) gyermekcsoport szervezése lehetséges.

2.5.3.1.2 Napirend, heti rend

Napirend, heti rend a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésére, szervezésére. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez a gyermek egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására törekszünk, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A napirend lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, a szabadjáték kiteljesedésére megfelelő időt biztosít arra, hogy a gyermek minden tevékenységét befejezze, pontosan elvégezze. Figyelembe vesszük a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítésére fordítható időkeretet. Így a napirendben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek, (étkezés, gondozás, mindennapos testnevelés) melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, és nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak. A gondozásnak kiemelt jelentősége van a nevelésben, a kapcsolatépítésben, a gyermekek önállóságának fejlődésének elősegítésében, együttműködve a gondozást végző óvodapedagógusokkal és dajkákkal.

Valamennyi csoportban biztosítani kell az alternatív pihenést, miközben lehetőséget kell teremteni a csendes tevékenységek és a szabad játék megvalósítására.

A nyári időszak napirendjét is gondosan és tartalmasan tervezzük meg. Az év közben már kialakított szabályok, szokások, normarendszer megtartásával adjunk lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezze, és kötetlenebb formában biztosítsuk számukra a változatos tevékenységet.

Az óvoda nyitva tartása különböző településenként, Pusztamonostor 6.30 -17.30-ig, Alattyánon, Jánoshidán, Jászfelsőszentgyörgyön, Jászfákóalmán, Jászdózsán, Jásztelken, Viszneken 6-17-ig, Jászágón: 7 – 16.30-ig.

Az óvodák napirendje

NAPIREND		
Szeptember 1. – Május 31-ig		
IDŐTARTAM		TEVÉKENYSÉG
6.00	10.30	Párhuzamos tevékenységek: gyülekezés, szabad játék, szabadon választott tevékenység, tízórai, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek Kötelező testnevelés heti egy alkalommal, mindennapos mese, mindennapos testnevelés
10.30	12.30	Udvari játék, levegőzés Öltözködés, testápolás, ebéd
12.30	14.45	Előkészület a pihenéshez, pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés
14.45	17.30	Párhuzamosan tevékenységek: Öltözés, testápolás, uzsonna, szabad játék, szabadon választott tevékenység, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek

NAPIREND		
Június 1. – Augusztus 31-ig		
IDŐTARTAM		TEVÉKENYSÉG
6.00	11.30	Párhuzamos tevékenységek: gyülekezés, szabad játék, szabadon választott tevékenység, tízórai, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek, mindennapos mese, mindennapos testnevelés, udvari játék, levegőzés, a test edzése (napfürdő, vízfürdő)
11.30	12.30	Öltözködés, testápolás, ebéd
12.30	14.45	Előkészület a pihenéshez, pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés

14.45	17.30	Párhuzamosan tevékenységek: Öltözés, testápolás, uzsonna, szabad játék, szabadon választott tevékenység, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek
-------	-------	--

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a normarendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A beszoktatás idején ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti-rend összeállítására. Később az iskolára való felkészítés feladatai a heti rend pontosabb betartását kívánják meg.

A heti rend tevékenységrendszere az alapprogram által szabályozott. Településenként a nevelőtestületek és az általuk választott program definiálja azt, hogy milyen arányban szervezik a tevékenységeket kötött vagy kezdeményezésen alapuló tevékenységsszervezés által. Leginkább azonban a kezdeményezés által szervezett tevékenységsszervezés dominál az óvodákban.

HETI REND		
KORCSOPORT	KÖTÖTT VAGY KEZDEMÉNYEZÉSEN ALAPULÓ TEVÉKENYSÉGSZERVEZÉS (intézményenként különböző)	KERETEK
3 – 4 éves	A külső világ tevékeny megismerése Vers- mese-anyanyelv Rajzolás, mintázás, kézi munka Ének- zene, énekes játék Testnevelés Mindennapi testnevelés	Délelőtti játékba integrált tanulás Udvari játékba integrált tanulás Délutáni játékba integrált tanulás
4- 5 éves	A külső világ tevékeny megismerése Vers- mese-anyanyelv Rajzolás, mintázás, kézi munka <i>Matematikai nevelés</i> Ének- zene, énekes játék Testnevelés Mindennapi testnevelés	Délelőtti játékba integrált tanulás Udvari játékba integrált tanulás Délutáni játékba integrált tanulás
5 – 7 éves	A külső világ tevékeny megismerése Vers- mese-anyanyelv Rajzolás, mintázás, kézi munka <i>Matematikai nevelés</i> Ének- zene, énekes játék Testnevelés Mindennapi testnevelés	Délelőtti játékba integrált tanulás Udvari játékba integrált tanulás Délutáni játékba integrált tanulás

A szervezett tanulás munkaformái frontális, mikro csoportos, kooperatív, egyéni és páros munkaformákon keresztül valósul meg

2.5.4 Kapcsolatrendszer

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Nagy hangsúlyt fektetünk a családokkal történő együttműködésre, amelynek formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógusok figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvodák kapcsolatot tartanak azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során, óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodáink nyitottak és kezdeményezők.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket nevelő óvodáink kapcsolatot tartanak az érintett kisebbségi szervezetekkel, kisebbségi önkormányzatokkal.

2.5.4.1 Óvoda – család

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

A nyitottság mindenekelőtt lehetőségek megteremtése a szülők fogadására, az óvoda-család jó kapcsolatában nyilvánul meg. Intézményünk kiemelt feladata a szülőkkel való együttműködés tartalmi megújítása.

Céljaink

- a) A személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával
 - erősítjük a jó partneri viszonyt,
 - elismerjük a befogadó nevelésben a család elsődlegességét,
 - kapcsolatunkat áthatja a kölcsönös tisztelet, felelősség, bizalom és az elfogadó toleráns magatartás.

Feladataink

- A családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése a különbözőség elfogadásának közvetítése.
- A családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével a segítség családokhoz illesztett megoldásainak keresése, az intervenciós gyakorlat érvényesítése.
- Pedagógiai elveinkkel megegyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, szokás- normarendszer elfogadtatása
- A gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás, modell értékű nyílt kommunikáció során, a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése.
- A családok kultúrájának megismerése, közvetítése

Az együttműködés alapelvei

- A nevelésben a család elsődlegességének elismerése, tisztelet a szülő iránt.
- A család szokás-norma rendszerének megismerése, elfogadása.
- A gyermek fejlődéséről folyamatos, hiteles tájékoztatás.
- Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása, eredményességének figyelemmel követése
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány, kötelességszerű csökkentése.
- A gyermek fejlettségének és a fejlődés egész családot érintő rizikó faktorainak mérlegelése, az erősségekre építés elve alapján

Kapcsolattartás lehetőségei

Formája	Tartalma	Résztevők
Beiratkozás	<ul style="list-style-type: none"> - személyes kapcsolat felvétel - személyi adatok rögzítése - az óvoda bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető - szülő - gyermek
„Óvoda nyitogató”	<ul style="list-style-type: none"> - betekintés a kiscsoportosak szervezett 	

Nyílt hét	tevékenységeibe	
Ovivaró	- Tájékoztató jellegű kiadvány	
Családlátogatás		
Megelőző családlátogatás	- anamnézis felvétel - a gyermekek életkörülményeinek megismerése,	- óvodapedagógus - család
Visszatérő családlátogatás	felmerülő problémák megbeszélése	
Óvodakezdés	- Anyás beszoktatás	- óvodapedagógus
Ismerkedő napok „Vidám évnyitó”	- a bizalom kiépítése - motiváció kialakítása a tevékenységek iránt	- gyermek - szülő
Szülői értekezlet		- óvodapedagógus
Ismerkedő szülői értekezlet	az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése - ismerkedés a helyi programmal - a csoport életének ismertetése	- szülő
Ismétlődő szülői értekezlet	- videó felvételek az óvodai szokások bemutatására - dramatikus játékok alkalmazása /	
Réteg szülői értekezlet	bizalomépítés/ - azonos témában érintett szülők részvételével	
Szülők fóruma	- nevelési nehézségek megoldására szakember bevonásával	- óvodapedagógus - szülő - előadó
Szülői Klub	- aktuális a szülőket érintő témák kötetlen jellegű megvitatása nevelési évenként egy-két alkalommal	- szülő - előadó - óvodapedagógus
Szüreti mulatság	- hagyományőrző program	- óvodapedagógus

		<ul style="list-style-type: none"> - gyermek - szülő
Nyílt nap, hét Vendégváró-nap	- betekintés az óvoda mindennapjaiba	<ul style="list-style-type: none"> - óvodapedagógus - gyermek - szülő
Fogadóóra Háromhavonta történi fogadó óra	<ul style="list-style-type: none"> - szülő - óvónő személyes hangvételű egyéni problémák megbeszélése - HHH gyermekek fejlődéséről tájékoztatás 	<ul style="list-style-type: none"> - óvodapedagógus - - szülő
Környezetvédő Projekt napok	<ul style="list-style-type: none"> - környezetvédelmi tevékenységek - kísérletek, megfigyelések 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermek - óvodapedagógus - szülő
Munkadélután	<ul style="list-style-type: none"> - játékeszközök, dramatikus kellékek, dekorációk készítése - kellemes hangulatú beszélgetések, - kapcsolat – bizalom kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> - óvodapedagógus - szülő
Egészségvédő Projekthét	<ul style="list-style-type: none"> - zenés torna, gyógyteakészítés - gyümölcssaláta, zöldséges szendvics - Közös mocorgó szülőkkel / gyógytestnevelés/ - Mentálhigiénés tréningek 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermek - óvodapedagógus - szülő
Mikulásvárás	- vidám hangulatú ünnepszervezés – a szülői közösség részvételével	<ul style="list-style-type: none"> - óvodapedagógus - szülő
Karácsonyi Projekthét	<ul style="list-style-type: none"> - közös készülődések, vendégvárás, ünnepvárás - érzelmi kapcsolat mélyítése, - gyertyagyújtás, hagyományápolás - sütemények készítése (mézes kalács, sült alma) - Szülők előadása / hangszerjátéka, éneke,/ 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermek - óvodapedagógus - szülő
Farsang Farsang- farka	<ul style="list-style-type: none"> - vidám hangulatú együttlét, közösség formálás, hagyományápolás - Maszkok, maskarák készítése 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermek - óvodapedagógus - szülő
Mocorgó-nap	- Akadályverseny, különböző mozgásos	- gyermek

	programok, kézműves tevékenységek, közös főzés	- óvodapedagógus - szülő
Anyák napja	Meghitt, közös együttlét, műsor, ajándékkészítés	- gyermek - óvodapedagógus - szülő
Gyermeknap, sport- rendezvények	A családok egészséges életmódra nevelése, közös élmények, az óvodai kötődés erősítése	- gyermek - óvodapedagógus - szülő
Szabadidős programok	Kirándulás, könyvterjesztés, színházlátogatás, kiállítás, közös játékélmény, környezetvédelmi napok	- óvodapedagógus - szülő - gyermek
Kérdőívek Véleményláda Hirdetőtábla	- elégedettségvizsgálat /szülőértekezlet, fórum, rendezvény/	- óvodapedagógus - szülő

2.5.4.2 Óvoda- Iskola

Nevelésünk egyik fő feladata, hogy a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A zökkenőmentes iskolakezdés elősegítése érdekében a helyi sajátosságok, szokások figyelembe vételével korrekt kapcsolatra törekszünk az iskolával. Az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítésére gazdag programot dolgoztunk ki és valósítunk meg, évek óta, melyet közös pályázatunk TÁMOP-3.3.3-08/1 „Integrációs bázisiskola a Jászságban” kapcsán tartalmi elemekkel gazdagítottunk.

Az együttműködés alapelvei

- Kölcsönös nyitottság, bizalom nevelőpartneri viszony
- Közös dokumentumok ismerete
- Nevelési feladatok összehangolása
- Kölcsönös hospitálás, közös továbbképzésen való részvétel

Céljaink

- Kudarcmentes iskolakezdet és az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése

Feladataink

- Az iskolakészültséget támogató pedagógiai munka (tanulási képességek, kulcskompetenciák, egyéni differenciált képességfejlesztés)
- Képességfejlesztő programok megvalósítása (Fejlesztő Team, Difer mérés bevezetése, közös értékelése)
- Tanulási zavarok kialakulását megelőző módszerek alkalmazása (Dyslexia megelőző programok, korszerű tanulási munkaformák, drámapedagógia, konfliktuskezelési technikák)
- Az iskolaválasztás segítése (tanítónők megismerése, nyílt napok, közös kirándulások)
- Közös szabadidős programok szervezése (közös évnyitó, közös játszóházak, sport rendezvények, kirándulások)
- Hospitálásra épülő együttműködés (jó gyakorlatok megismerés, „áttanítás” az iskolába, óvodába)
- Gyermek fejlődésének után követése (Difer mérés kontrollja az iskolában)

Az együttműködés formái

Látogatások, tapasztalatcserek, közös programok, bemutatók, fórumok, egymás rendezvényein való részvétel

Az együttműködés tartalma

- Pedagógusok kölcsönös látogatása az óvoda nagycsoportjába ill. az első osztályba
- Az intézményi programok megismerését célzó fórumok, előadások szervezése
- Az óvodai szokások megtartását célzó, új szokások kialakítását segítő szakmai feladatok ellátása („áttanítás”)
- Folyamatos tervszerű ismerkedés az intézmények munkájával és a gyermekekkel (nyílt napok, iskolai óvodai látogatások)
- Az intézményi programokon való részvétel (szabadidős, szakmai előadás, szülő értekezletek)

(Az együttműködés részletes tartalmi elemeit az évente megújított Együttműködési megállapodás tartalmazza)

2.5.4.3. Óvoda- Fenntartó

Kapcsolatunk egyrészt a közoktatási törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű.

Problémáink megoldására a konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók.

A Polgármesteri Hivatal Gyermekjóléti szolgálat vezetőjével gyermekvédelmi felelősünk tartja a naprakész kapcsolatot, az étkezési segélyezés-, karácsonyi ajándékozás és a gyermekvédelmi támogatás biztosítása érdekében

2.5.4.4 Óvoda- Közművelődési Intézmények

A Faluház, Művelődési Ház és Könyvtár kínálatából a nevelési feladatok sokoldalú színes megoldását segítő programokat választunk, melyek alkalmazkodnak a gyermekeink életkori sajátosságaihoz és életkorához.

- A rendezvények jó alkalmat teremtenek, otthont adnak a szülőkkel való kapcsolat mélyítésére. (pl. farsangi bál, (rossz idő esetén) évzáró, leendő óvodások köszöntése)
- A könyvtárlátogatás jól szolgálja az irodalmi nevelés feladatainak megvalósítását, a hazai és nemzetközi irodalommal való ismerkedést.
- A képzőművészeti kiállítások és játszóházak, zenés foglalkozások szervezése, színessé teszik a művészeti nevelési feladatainak megvalósítását.
- A községi szintű kirándulások szervezése és közvetítése alkalmat teremt a közeli és távoli környezet megismerésére, olcsó megvalósítására.
- Nyaranta szervezett közös programok jól szolgálják a hátrányos helyzetű gyermekek nyári foglalkoztatását.
- A könyvtárban dolgozók ének és zenei ismerete gazdagítja rendezvényeink műsorát (pl. karácsonyi műsoron való gitárjáték, ének.)

Az együttműködés formái

Rendhagyó irodalomfoglalkozás (irodalmi zenei, vizuális foglalkozások) közös rendezvényeken való kölcsönös részvétel.

Az együttműködés tartalma

- Közös programokon való részvétel (3 év alatti gyermekek, idősök köszöntése)
- Gyermekműsoron való részvétel (színház, író -olvasó találkozó)
- Rendhagyó foglalkozás a közművelődési intézményben és az óvodában, irodalmi, zenei, vizuális nevelés területén

(Az együttműködés részletes tartalmi elemeit az évente megújított Együttműködési megállapodás tartalmazza)

2.5.4.5 Óvoda - Egészségügyi szervek

(gyermekorvosok, fogorvosok, védőnők, ÁNTSZ dolgozói)

A kapcsolattartás formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések
- évente egy alkalommal ortopéd szakorvos szűrővizsgálata
- tájékoztató előadások szervezése szülőknek
- évente orvosi vizsgálat minden csoportban
- tanköteles korú gyermekek részére iskola-alkalmassági vizsgálat
- évente fogászati szűrés
- évente hallás- és látásvizsgálat.

Együttműködés a védőnővel

- A gyermekek óvodai beiratásának támogatása
- Korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
- A gyermekek egészségügyi szűrése
- Gyermekorvosi-szakorvosi vizsgálat kezdeményezése

A védőnők rendszeres tisztasági vizsgálatokat végeznek

2.5.4.6 Óvoda- Cigány Kisebbségi Önkormányzat

Nyitott óvodai programok megvalósításában, szülői klubok, előadások működtetésében, multikulturális és jótékonyági rendezvények szervezésében, a multikulturális óvodai nevelési feladatok, gyermekvédelmi tevékenységek megvalósításában tevékenyen részt vesznek.

Az intézménybe járó cigány gyermekek szociális hátterének, problémáinak megismerése végett és a folyamatos segítségnyújtás érdekében, gyermekvédelmi felelősünk közreműködésével, kapcsolattartásunk rendszeres.

Szükség esetén közös gyűjtéseket, segélyezéseket szervezünk, közös pályázatokon veszünk részt, közösen felkutadjuk a három éves cigány gyermekeket, azért hogy minél előbb elkezdjék az óvodát, ezáltal növelve az esélyeket a későbbi zavartalan iskolakezdés érdekében.

Az együttműködés tartalma:

- Be-óvodáztatás megvalósítása, a rendszeres óvodába járás segítése
- Mentálhigiéniai hátrányok csökkentése, erős szokás-szabály rendszer közvetítése
- Szociális segítségnyújtás lehetőségei keresése (adományok, hiányzó felszerelések biztosítása)
- A szülők meggyőzése a segítség családhoz illesztett megoldásainak keresése
- A cigány kultúra elemeinek beépítése a pedagógiai munkába (etnikai projektek)
- Ismétlődő közös programokon multikulturális tartalmak közvetítése (cigány költő, naív fafaragó meghívása, cigányzenész az ünnepi programokban)

2.5.4.7 Óvoda- Szakmai Szervezetek

Szakmai munkánk, és pályázati munkánk részeként, érdekében kapcsolatot tartunk a **jászberényi Tanítóképző Főiskolával**, rendszeres résztvevői vagyunk a leendő óvónők részére tartott bemutatóknak, hospitálásoknak, továbbképzéseknek.

Együttműködés a szakszolgálatokkal

Szakmai szolgáltatások:

- Gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás
 - A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében szak-pedagógiai segítség kérése
 - Fejlesztési terv közös kidolgozása
- Nevelési tanácsadás

Tartalma:

 - A helyszíni csoportos vizsgálat kérése (családok utaztatásának elkerülése)
 - Értesítés kérése a vizsgálat időpontjáról (a vizsgálaton való részvétel segítése)
 - A Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé közvetlen utalás, soron kívüli vizsgálat kérése
 - Logopédiai ellátás: heti 1 alkalommal

2.5.4.8 Együttműködés a Gyermekjóléti Családsegítő szolgálattal

- A családok szociokulturális háttérének megismerését követően a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés közvetítése (pl. szülői értekezleten)
- Szükség esetén esetjelzés
- Étkezési kedvezmény lehetőségeinek közvetítése (a beíratást követően)
- Eseti támogatás közvetítése
- Nyári étkeztetésben való részvétel közvetítése
- Adományokra szorulóknak jelzése

2.5.4.9 Óvoda- Civil Szervezetek

Jászsági Cigányok Munkalehetőségéért egyesület aktív szerepet vállal nyitott óvodai programok megvalósításában, szabadidős programok feltételeinek megteremtésében, multikulturális elemek gyakorlati megvalósításában, bekapcsolódnak a környezetvédelmi tevékenységekbe, az óvodai környezetvédelmi napokon.

Az együttműködés tartalma

- az óvoda programjaiba történő bekapcsolódás
- környezetvédelmi napon való együttműködés
- közös pályázaton való részvétel

2.5.4.10 Óvoda- Egyház

Figyelembe vesszük a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló rendelkezést, amely óvodánkban lehetőséget biztosít, speciális szolgáltatások kertében hittan igénybe vételére. Tagóvodánként évente történik felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztosítjuk a hitoktató számára a helyet.

Az együttműködés tartalma

Heti rendszerességgel hitoktató foglalkozásszervezése az óvodában

Ünnepek előkészítése, templomban szervezett megfigyelés

A hitoktató és az egyház vezetőjének részvétele az óvodai rendezvényeken

2.5.4.11 Intézmények közötti kapcsolattartás

Mindannyiunk feladata a harmonikus, tartalmas, boldog gyermekkor kialakítása, megteremtése, biztosítása. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy jó kapcsolatot alakítsunk ki egymás között és a társadalmi környezetünkkel.

A tagóvodák közötti szoros együttműködést segítik a közös rendezvényeink szervezésébe és közreműködésébe történő részvétel, a szakmai napok, nevelőtestületi értekezletek, előadások, bemutatók, team munkák szervezése, a vezetők munkaközösségének rendszeres munkája.

Az együttműködés formái:

- Vezetői értekezletek
- Nevelőtestületi és alkalmazotti megbeszélés
- Munkaközösségek működtetése
- Team munka alkalmazása
- Rendezvények látogatása

Közös programok

Az intézményi közösségformálás érdekében, valamint a gyermekek, szülők, és dolgozók együttműködésének továbbfejlesztése céljából szakmai és szabadidős programokat szerveztünk.

A tagóvodák közötti szoros együttműködést segítik a közös rendezvényeink szervezésébe és közreműködésébe történő részvétel, a szakmai napok, nevelőtestületi értekezletek, előadások, bemutatók, team munka intézmény dolgozói közötti kapcsolatok elmélyítését segíti.

- Tanévnitő
- Bemutatók
- Szakmai fórumok, továbbképzések
- Testvérkapcsolatok
- Ovi foci
- Gyermeknap

A kapcsolattartások módját, rendjét az SZMSZ és az IMIP tartalmazza.

2.6 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

2.6.1 Játék

A játék a kisgyermekkor legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő

módon és hosszantartóan ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékban tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségűvé tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játéktevékenység már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítő, kezdeményező lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermek fantáziáját segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata a megfelelő hely és idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Valamennyi óvodában biztosítani kell a játék túlsúlyának érvényesülését.

A játéknak kiemelt jelentőségének meg kell mutatkoznia az óvodák napirendjében és időbeosztásában is.

Céljaink

- Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó örömteli játékban megélt tapasztalatok birtokában
 - gazdagodnak a gyermek szabad önkifejezési formái.
- A mozgásos, értelmi, szociális tapasztalatok többszöri átélése segíti,
 - a gyermek egyéni vágyainak kreatív ötleteinek szabad kipróbálását, kibontakoztatását,
 - közben formálódik társas viselkedése, magatartása.

Feladataink

- A szabad játék elsődlegességének biztosítása a szülőkkel, pedagógus és nem pedagógus kollégákkal való együttműködésben, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtése
- Inger gazdag, kíváncsiságot keltő mobilizálható játéktér, környezet kialakítása, a játékok elérhető helyen történő elhelyezése

- A szűkebb és tágabb környezetükből szerzett egyéni és közös élmények és tapasztalatok feldolgozásának biztosítása.
- A 3 – 7 éves korban megjelenő játékfajták és azok tartalmának, eszközeinek változtatása minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vétele
- Játékirányítást segítő pedagógiai, pszichológia szakértelem, módszertani kultúra gazdagítása
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenlétével az indirekt irányítás biztosítása a gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében
- Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, nyugodt légkör megteremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkezdés, a közlésvágy motiválása.

A fejlesztési feladatainkat meghatározzák

- A korosztály általános pszichikai sajátossága: Fontos a gyermekek mozgásfejlettségének (manuális képességének) észlelésének, érzelmi, akaratilag életének gondolkodási jellemzőinek ismerete.
- Az egyéni fejlettség és érdeklődés: Fontos tudni, hogy a gyermek a fenti területen milyen szinten áll, hiszen a fejlesztő munka ennek ismeretében tervezhető meg.
- A csoport összetétele: Információkat kell szerezni a gyermek szociális háttéréről, (környezet, élmény, ismeret). Meghatározó a nemek aránya.

A nevelési gyakorlatban kétféle játékot különböztetünk meg:

- A gyermekek szabad játékát, melyhez az óvónő indirekt (közvetett) módon kapcsolódik.
- Az óvónő által kezdeményezett nevelési célzatú, tanulási tartalmat, hordozó játéktevékenységet, melyben a gyermekek önkéntes alapon vehetnek részt.

Az intézmények játék területén speciális gyakorlata

Alattyáni, Jászdózsai, Jánoshidai óvodai tagintézmények

Az óvónő játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai

A tudatos jelenlét és az indirekt játékirányítás a játék feltételek megteremtésének korszerű játépedagógiai megközelítési irányát mutatja meg számunkra. Az óvodapedagógus a játék kibontakoztatása, és nem a játék fejlesztése céljából hat a játéokra.

Fontos, hogy olyan közvetett segítséget és mintát adjunk a gyermekeknek, amiben megerősítést és támaszt kapnak, önálló véleményalkotási- döntési képességeik fejlődnek. Kövessük mindig figyelemmel a gyermekek játékát, hangulatát, érzelmeit. Az irányításban beavatkozásunk terjedjen ki: a gyermeki sokirányú megfigyelésére a megoldási lehetőségek felállítására, választhatóságára, a testi épségének megőrzésére, konfliktusos helyzet kivédésére felnőtt segítsége nélkül, valamint a gyermek ismereteire alapozott tervszerű kezdeményezésekre. Az óvónő játékával adjon mintát a játékok helyes használatára és a játékok elrakására. A játéktevékenység irányításában, fejlesztésében fontos szempont:

- élmény szerepe az óvoda szűkebb és tágabb környezetében,
- sokszínű tevékenykedtetési lehetőség biztosítása,
- játszótárs választás biztosítása,
- a feltételek biztosítása életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével,
- a játék önkéntességének maximális figyelembe vétele
- az óvónő, mint modell szerepe: tolerancia, a különbözőség elfogadása.

Jászágói Óvodai Tagintézmény

Az óvónő játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Az óvónő játéksegítő metódusai legyenek szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvónő irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermekeket cselekedni.

A kiscsoportosok esetében – ha szükség van rá – legyen játékot kezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ebben a játékhelyzetben is legyen támogató, engedő és elfogadó. Segítsen azok játékában, akik kevésbé aktívak, ötletszegények.

Az óvónő avatkozzon be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

Az óvónő játéksegítő módszerei, a játékirányítás feladatai

- Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét a játék folyamatában.
- A megfelelő csoportlégtér biztosítása elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, multikulturális-interkulturális szemlélettel.
- Potenciális partner, csak a szükséges esetekben avatkozik be, pl. a veszélyessé váló agresszív játékba.
- A szabad játék és játszótárs választás biztosítása, a kreativitás ösztönzése, támogatása.
- Érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésekre, gyermeki üzenetek dekódolása, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársként nyelvi kifejezésminták adása.

A gyermek aktuális szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel

Jászfákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

Az óvónő játéksegítő módszerei, a játékirányítás feladatai

A játékhoz szükséges időt a játékba integrált tanulás jól segíti. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül több órán keresztül játszanak, egyedül, egymás mellett vagy kisebb-nagyobb csoportokban.

A játékszer nagyban ösztönzi, motiválja a gyermekek játékát, játéktémájuk főként a valóságról szerzett ismereteken, benyomásain, tapasztalataikon alapul. A játékokhoz szükséges helyet a gyermekek önállóan, vagy az óvodapedagógus segítségével alakítják ki. A csoportokban állandó vagy variálható helyek, kuckók várják a gyermekeket. Figyelünk arra, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően lehetőség legyen az asztalnál és a szőnyegen is játszani.

A gyermekek nyugodt játéka esetén mi is játékot követő szemlélők vagyunk, a gyermekek szabad cselekvését engedjük. Ha szükség van rá, játékot kezdeményezünk, játszótársak leszünk. Egymás testi épségét veszélyeztető esetben, durva játéknál haladéktalanul beavatkozunk.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvónő játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai

A játék a legbonyolultabb és legsokoldalúbb, sajátosan céltudatos, cselekvési, illetve tevékenységi forma. Külső céltől független, belülről motivált, szabadon választott, önkéntes tevékenység. Magáért e tevékenység örömeért végzi a gyermek. Játék során a gyermekekben olyan tulajdonságok fejlődjenek ki, melyek később elősegítik a társadalomba való beilleszkedés képességét. (önállóság, mások tiszteletben tartása, kezdeményezőkézség, alá-főlérendeltség elfogadása)

- helyét, tartalmát, eszközeit tervezzük, lebonyolítását szervezzük, de a napi gyakorlatban a gyerekek reakcióihoz, jelzéseihez alakítjuk a tényleges megvalósítását,
- akkor legeredményesebb és legérdekesebb, ha komplex módon, több nevelési területhez kapcsolódó tartalmat hordoz,
- a gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, elmehetnek, vagy visszatérhetnek e tevékenységbe,
- a játékot az érdeklődés tartja fenn, ezért ideje nem behatárolható.

Pusztamonostori Tündéerkert Művészeti Óvoda

Az óvónő játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai

A gyermek legfontosabb tevékenységének a játékot tekintjük, hangsúlyozva a játék önkéntességét, a gyermek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását. A játékra jellemző az izgatottság és az öröm érzése, kísérője a jó hangulat és a könnyedség. A játéknak és a tanulásnak is a gyermek tevékenységi vágya, természetes kíváncsisága, az önállóságra törekvés szándéka az alapja, erre épül a játékba integrált tanulás. Célunk, hogy minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon a játék és a játékba integrált tanulás.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvónő játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai

Cél, hogy a játék legyen olyan önként választott gyermeki tevékenység, amely a gyermek egyéni vágyainak, ötleteinek, ezáltal a gyermek személyiségének kibontakoztatását szolgálja. A belülről indított játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettségének elősegítése.

2.6.2 Mese-vers

Valamennyi óvodában az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi-érzelmi élményeket adnak. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodáinkban a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek szerepelnek az irodalmi anyagokban.

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvnek, régi értékeket, hagyományokat közvetíti a gyermekeknek a maga sajátos szóhasználatával, stílusával a népi- klasszikus- és kortárs írói eszközök gazdagságával.

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Visszaigazolja a gyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást is kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, közben belső képi világot jelenít meg. A belső képalkotás folyamata az élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Céljaink

- Életkori és egyéni sajátosságok szintjén alakul
 - a gyermekek mesék, versek iránti érdeklődése,
 - megalapozódik az irodalomszeretet.
- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése által, fejlődik
 - a helyes nyelvhasználat, a gyermekek saját vers- és mesealkotása,
 - és a biztonságos önkifejezés.

Feladataink

- Oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermekek természetes közlési vágya, a meglévő ismereteinek különféle élethelyzetben való gyakorlása fejlődik és fejleszthető.
- Életkori sajátosságokhoz igazodó anyanyelvi és mozgásos játékok beépítése a mindennapi tevékenységekbe.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása
- Népi, klasszikus és kortárs multikulturális, interkulturális irodalmi, esztétikai élmények közvetítése, hagyományok ápolása
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés
- Beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása, figyelembe véve a gyermeki személyiségvonásokat és szükségleteket (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok)
- Megfelelő anyagválasztással, kifejező előadásmóddal, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználásával a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlesztése.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztésének szakemberrel történő összehangolása.
- A mesélés szerepének megismertetése a szülők körében, a szülők nevelési szemléletének formálása.
-

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattyáni Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A mese vers a gyermek számára a leghatékonyabb tanulási forma, létszükséglet, olyan érzelmi, értelmi és erkölcsi értékeket közvetít, amely megalapozza a gyermek pozitív személyiségjegyeit.

Fontos szempont, hogy magas szintű irodalmi élményt nyújtunk a gyermek számára. A művek kiválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság. A mese – versmondás lényeges elemeit – metakommunikációs eszközöket (testbeszéd, tekintet) az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

Alkalmazza a drámajáték elemeit, az ismerkedő játékokat, a csoportépítő játékokat, amely során saját emlékeik, képzeletük alapján élik át a gyermekek a helyzeteket, szituációkat.

Olyan feltételeket teremtsünk, hogy a mese – vers tevékenységen minden gyermek részt vegyen.

Jászágói Óvodai Tagintézmény

Az óvónő teremtsen minél több lehetőséget a vidám rigmusok korai megkedveltetésére. A gyermekek az óvónővel együtt sokszor ismételik az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, de sohase keltse bennük ez a gyakorlás érzetét.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktassuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a mese dramatikus feldolgozásának. Először az óvónők, a nagyobb gyermekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbálják megjeleníteni az egyszerű meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek ismerjék meg a bábokat. Az óvónő mutasson be párbeszéd formájában előadott rövid, ötletes jeleneteket.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

Csoportjainkban a gyermekek számára elérhető helyen találhatóak a könyvek, bábok, bábparaván, valamint azok az eszközök, amelyek az irodalmi élmény feldolgozását segítik elő. A vers – mese spontán, vagy szervezett formában jelenik meg mindennapjainkban. Mind a kezdeményezést, mind, pedig az elalvás előtti mesét szükségesnek tartjuk. A vers – mese naponta beépül napirendünkbe, megfelelő helyet, időt biztosítva annak. A mese figyelmes végighallgatására fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket. Óvónőink a vers – mese tevékenységek folyamán fejből mesélnek, verselnek /kivételt képez a folytatásos történetek

mesélése/. A mindennapos mondókázás és verselés közben /során ösztönözzük az egyéni versmondást. Irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés. Az elbeszélések hallgatását követően, néhány jelképes kellékkel motiváljuk a gyermekeket a mesék önálló elmondására, dramatizálásra, bábozásra, új mesék kitalálására.

Jászdózsai Mocorgó Óvoda

A vers-mese emberi kapcsolatokra tanít, segíti a világ megismerését, mélyíti az önismeretet. A mese a gyermek érzelmének, értelmének és erkölcsi fejlődésének, fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese segít az indulatok feldolgozásában, oldja a szorongást, belső kép teremtésre tanít. Ezért a művek kiválasztásánál a pedagógiai, pszichológia, módszertani tudatosságra törekszünk.

Jánoshidai Napsugár Óvodai Tagintézmény

A mese vers a gyermek számára a leghatékonyabb tanulási forma, létszükséglet, olyan érzelmi, értelmi és erkölcsi értékeket közvetít, amely megalapozza a gyermek pozitív személyiségjegyeit.

Fontos szempont, hogy magas szintű irodalmi élményt nyújtunk a gyermek számára. A művek kiválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság, amelyet segít a jól felszerelt könyvtárunk.

A mese – versmondás lényeges elemeit – metakommunikációs eszközöket (testbeszéd, tekintet) az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

Alkalmazza a drámajáték elemeit, az ismerkedő játékokat, a csoportépítő játékokat, amely során saját emlékeik, képzeletük alapján élik át a gyermekek a helyzeteket, szituációkat.

Jászfákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

A művek kiválasztásában arra törekszünk, hogy érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság. Az óvodánkban a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodáskor a meshallgatás igazi ideje. A gyermekek mesetárába beépítjük az állatmeséket, a cselekményesebb népmeséket, a novellisztikus-realisztikus meséket, a klasszikus tündérmeséket, a tréfás meséket és a műmeséket.

A gyermekek versanyagát gazdagítjuk különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Olyan közmondásokat igyekszünk velük megismertetni, amelyeket a környezet gyakran hangoztat.

Arra törekszünk, hogy a kiválasztott versek, mesék segítsék a környezet megszerettetését.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A személyiségfejlesztés alapja óvodáskorban a mese. A mesehallgatás, a versmondás, a verses szöveggel kísért játék, a bábszínház, a dramatizált mese azon túl, hogy hozzájárul a gyermekek jó közérzetéhez, az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége.

Minden nap mesélünk az óvodában. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején. A lényeg csupán az, hogy minden nap meséljünk, verseljünk, vagy mondókázzunk valamilyen formában, reggel vagy délután, elalvás előtt vagy délután. A mese, vers kezdeményezések anyaga változatos legyen, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja.

Pusztamonostori Tündéerkert Művészeti Óvoda

A kisebbek versanyagát népi mondókákkal, ritmikus, zenei hatású, játékos versekből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Később már többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus - realiztikus mesék alkotják a gyerekek meséit. Helyet adunk a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséinek is. Megismertetünk a gyerekekkel vidám humoros verseket, valamint mai magyar költők népköltészeti ihletésű ritmus élményt nyújtó verseit. A nagyobbak mesetárába már az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb meséken, novellisztikus - realiztikus meséken át beépítjük a tündérmeséket, tréfás- és műmeséket. Meseregényeket olvasunk fel, amit folytatásokban napokon keresztül izgatottan várnak.

A gyerekek versanyagát különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk. Megismertetünk olyan közmondásokat, amelyeket a környezetben gyakran hallanak. Lírai verseket mutatunk be, amiktől a gyerekek megérik a költői képek kifejtő erejét. Olyan verseket, meséket választunk ki, amelyek közvetítik a környezet megszerettetését, néphagyomány-ápolást, az évszakok szépségét.

Visznecki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A gyermek érzelmi és értelmi fejlődésének elősegítése, pozitív személyiségének megalapozása a mesékkel, a versekkel. Érvényesüljön a pszichológiai, pedagógiai és esztétikai tudatosság. A kiválasztott irodalmi anyag mindig illeszkedjen a gyermekek fejlettségi szintjéhez, életkori sajátosságaihoz.

Versanyagok lehetnek: népi mondókák, rigmusok, nagy költőink játékos ritmikus versei, humoros versek, közmondások, lírai versek. Mesék lehetnek: láncmesék, népmesék, állatmesék, novellisztikus mesék, tündérmesék, meseregény, egyszerű történetek.

Lehetőséget adunk mesék kitalálására, illetve megkezdett mesék befejezésére. A mesét hallgatnak mindennap a pihenés megkezdése előtt.

2.5.3 Ének-zene, énekes játék

Az óvodáinkban a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is. „

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Céljaink

- Az örömet adó ölbéli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, a kortárs művészeti alkotások által alakul,
 - a zene iránti érdeklődés,
 - formálódik a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság.

Feladataink

- Megfelelő légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása.
- A gyermekek minél több olyan zenei élményhez juttatása, amely megalapozza zenei anyanyelvüket, fejleszti gondolkodásukat és kommunikációs képességeiket.
- A gyermekek zenei képességének (hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, harmonikus, szép mozgásának), kreativitásának fejlesztése, énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével
- A zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan örömteli, érzelem gazdag, szép, tiszta éneklésre szoktatás, az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok)
- Az énekes játékok eszközeivel különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása
- Az önkifejezés újabb lehetőségének felkínálása a zenei improvizációra való ösztönzés (mozgás rögtönzése zenére, dallam, ritmus variációk kitalálása)
- A sajátos nevelési igényű gyermekek zenei nevelése speciális szakember és programok segítségével (pl. szenzomotoros integráció)
- A nemzeti, etnikai és migráns gyermekek zenei kultúrájának közvetítése a szülőföldhöz való kötődés erősítése

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattyáni Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A zene, mint az önkifejezés egyik eszköze állandóan jelen van a nap folyamán, melynek során nagy gondot fordítunk az élő befogadó zenei tevékenységre, sokszori gyakorlására, s az ehhez kapcsolódó, szép, esztétikus mozgásra.

Játék közben is adódik lehetőség zenei élményszerzésre, így pl. dúdolgatásra, énekelgetésre, amely oldott, derűs légkörben, a gyermekek önkéntes érdeklődésére és részvételére épül.

Fontos szempontnak tekintjük az óvónő pozitív mintaadását, a helyes artikulációt és a tiszta éneklést. A zenei nevelés programja minden csoportban az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével tervezett tevékenység. A zenei anyag feldolgozása Kodály Zoltán irányelvei és Forrai Katalin szakmai útmutatása és a kortárs művészeti alkotások alapján történik.

Jászágói Óvodai Tagintézmény

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minél gyakrabban énekelgessenek önállóan az éneklési készség fejlesztése és az önálló éneklésnél tapasztalható gátlások leküzdése érdekében. Énekelgessenek egyénileg, mikro csoportban halkabban - hangosabban, magasabban, mélyebben. Próbálják a levegőben felvázolni az énekek dallamvonalát.

Érzékeljék minél több alkalommal az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Használjanak többféle népi ritmuseszközt a ritmusérzék fejlesztéséhez. Ezeket a "ritmus-hangszereket" barkácsolják közösen az óvónőkkel, hogy együtt tudjanak mondókázgatni, énekelgetni maguk és egymás örömeire.

A zenei élményközvetítés legyen mindennapos lehetőség az óvodában, kapcsolódjon minél többféle tevékenységhez.

Jászfelsőszentgyörgyi és jásztelki Óvodai Tagintézmény

Zenei nevelésünk során a gyermekeket mondókákkal, énekes népi játékokkal, magyar népzenei sajátosságokra épülő komponált gyermekdalokkal ismertetjük meg, melyek zenei anyanyelvünk művészi értékei.

A gyermekeknél nagyon fontos a személyes, bensőséges kontaktus a felnőttel, aki ölbe veszi és játszik vele /arcával, kezével, tenyerével, tapsoltatja, lovagoltatja, altatja/. Ezért olyan játékokat /arc, kéz, ujj, lovagoltató/ ismertetünk meg velük, amelyet a felnőttel közösen játszhatnak. A kicsikkel 4-5 hangból álló olyan énekes játékokat ismertetünk meg, amelyek játéka álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszható. Az ünnepek köszöntésére egy – két komponált gyermekdalt tanítunk meg mindössze.

Jászdózsai Mocorgó Óvoda

A zenei nevelés tervezése minden csoportban az életkori sajátosságok figyelembe vétele mellett történik, évszakokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolva.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés, zenehallgatás örömet nyújtanak a gyermekeknek.

Felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, segítik a zenei műveltség, ízlés és igényesség megalapozását, a népi hagyományok ápolását és továbbélését. A különböző énekes játékok, táncok gyakorlása során a változatos téri alakzatok létrehozásával, bejárásával tér, forma és arányérzékük fejlődik, testtartásuk formálódik, mozgásuk összerendezetté, harmonikussá, koordinálttá válik, esztétikus lesz.

Jánoshidai Napsugár Óvodai Tagintézmény

A zenei anyag kiválasztása, tervezése az évszak és az ünnepkör figyelembevételével történik. A zene, mint az önkifejezés egyik eszköze állandóan jelen van a nap folyamán, melynek során nagy gondot fordítunk az élő befogadó zenei tevékenységre, sokszori gyakorlására, s az ehhez kapcsolódó, szép, esztétikus mozgásra.

Az ölbeli játékok helye szerepe a beilleszkedési időszakban jelentős és a mindennapokban gyermekek közösségi nevelésében fontos szerepet tölt be.

Játék közben is adódik lehetőség zenei élményszerzésre, így pl. dúdolgatásra, énekelgetésre, amely oldott, derűs légkörben, a gyermekek önkéntes érdeklődésére és részvételére épül.

Fontos szempontnak tekintjük az óvónő pozitív mintaadását, a helyes artikulációt és a tiszta éneklést.

Jászfákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

A zenei nevelés során a gyermekekkel mondókákat, énekes játékokat, komponált gyermekdalokat ismertetünk meg. A zenei neveléssel elsősorban az érzelmekre hatunk, de egyidejűleg az értelemre is, Az együttlét örömet jelent, érdeklődést kelt.

A 3-4 éves korú gyermekeket elsősorban ölbeli játékokkal ismertetjük meg, amelyek arc-, kéz-, ujj és lovagoltatók lehetnek. A nagyobb gyermekekkel még mindig játszunk ölbeli játékokat, de egyre több olyan helyzetet teremtünk, ahol nehezebb hangkészletű énekes játékokat, mondókákat akár egymással is játszhatnak. Az 5-6-7 éves gyermekeket arra buzdítjuk, hogy minél több ölbeli játékot játszanak a kicsikkel. Ezek egyik játékos lehetősége a kiolvasó, amit különböző élethelyzetekben is alkalmaznak a gyermekek.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai és migráns kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Az óvodai ének - zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertetünk a gyermekekkel. Az énekzene, az énekes játékok ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy

körjátékok játszására. A komplex tevékenységek inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Pusztamonostori Tündéerkert Művészeti Óvoda

Felkeltjük a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt, lehetőleg énekes zenei élményt biztosítunk. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez kapcsolódva nyújtunk zenehallgatási élményt. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek legyen lehetősége néhány percig tartó hangszeres zene meghallgatására. Lehetőséget biztosítunk az önálló éneklésre, és kisebb csoportokban a halk-hangos és magas-mély hangok közötti különbség gyakorlására. Megismertetünk a gyermekekkel néhány népi ritmushangszert, aminek használatával ismételhetik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és mondókák, dalok, ritmusát. A ritmuseszközöket közösen készítjük el a gyermekekkel, illetve a szülőkkel. Lehetőséget biztosítunk, hogy a különböző tevékenységekhez kapcsolódva mindennapos zenei élményhez jussanak. Megismertetünk olyan egyszerű táncos lépéseket, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak. Egyre több lehetőséget biztosítunk az egyéni éneklésre, ahol gyakorolhatják a tiszta éneklést a gyerekek.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Fontos a zene megszerettetése, játékos közös éneklés örömeinek megismertetése, a gyerekek zenei ízlésének formálása, a zenei anyanyelv megalapozása.

A felhasznált zenei anyag fejlessze a gyermekek éneklési kedvét, zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, alkotó kedvét, segítse mozgásuk összerendezettségét.

A feladatok sikeres végrehajtása fejlessze a gyerekek szocializációját, a beszédképesség alakulását, a szavak megértését. A zene és a mozgás összekapcsolása a fejlesztés egyik legfontosabb eszköze. Az énekes, mondókás játékok természetes módon segítik a testi fejlődést. A zene lüktetése hat a koordinált mozgásra, az énekléstől nő a légzőkapacitás; a lüktetés, a folyamatosság szabályozott mozgást igényel. A zenei nevelés szervezeti formája, kötetlen és kötött jellegű. A program keretében a fokozatosság elvének megfelelően.

Az óvodánkban hagyomány a karácsonyi hangverseny, amelyet a kerületi zeneiskola diákjai adnak, és amely a karácsonyi zene énekes és hangszeres feldolgozását tartalmazza. Egy-egy hangszer bemutatásával a gyerekek érdeklődését is felkeltik a zene művelése iránt.

2.5.4 Rajzolás, mintázás, kézi munka

Az emberismereteinek döntő részét vizualitás, látás által nyeri. A vizuális nevelés látásnevelés, képzetek, utánczás, gyakorlás segítségével. A látás sajátos gondolkodás. Ismeretek, gondolatok lejegyzésének első lehetősége, az ábrázolás a vizuális nyelv egyik formája. A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja. Óvodásaink számára a szabad rajzolás az egyik legjelentősebb önkifejezési mód, mely során a gyermek (sémákat”, vagy másképpen szimbólumokat használ. A „sémák” alapformák, amelyek a valóságról szerzett tapasztalatok során folyamatosan gazdagodnak. A papíron nyomot hagyó rajzeszközök (ceruzák, tollak, zsírkréták, stb.) a funkció öröm érzését keltik a firkáló gyermekekben. A különböző motívumok szabad kombinálásával jut el a gyermek a formákig, majd a kompozíciók megalkotásáig. Amit a világról tud, ábrázolásában is el tudja mesélni, amit nem tud ábrázolni, azt hozzámeséli.

Az ábrázoló tevékenység célja, nem maga a tevékenység során létrejövő bármiféle alkotás, vagy annak esztétikai értéke, hanem maga az örömteli cselekvés. A létrejövő „mű” jelzés a gyermek ismereteiről, érzelmi életéről, kezűgyességének fejlettségéről.

Céljaink

- Az esztétikai tartalmú élmények által alakul a gyermekek vizuális észlelése, az emlékezete, képzelete, a vizuális gondolkodás.

Feladataink

- Az önálló gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése, örömteli alkotólétkör kialakítása.
- Mozgással, cselekedtetéssel, vizuális élmények biztosításával, az észlelő funkciók változatos gyakoroltatásával, párhuzamosan végezhető tevékenységsszervezéssel sokszínű tapasztalatok nyújtása.
- A belső képek gazdagítása gyermeki ábrázolás ösztönzése, változatos lehetőségek felkínálásával.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.

- A gyermeki élmény- és fantázia világának gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés és önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése.
- Önértékelésre, egymás munkájának megbecsülésére nevelés.
- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilvánulásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: (pl. megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése. stb.)
- Az ábrázolási tevékenységében lassan fejlődő, (diszgráfia tüneteit mutató) gyermekek egyéni fejlesztése, folyamatos jelzés a szakemberek felé.
- A cigány vizuális kultúra sokszínűségének, egyes díszítő elemeinek megismertetése

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattányi Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Óvodásaink számára a szabad rajzolás az egyik legjelentősebb önkifejezési mód, mely során a gyermek (sémákat”, vagy másképpen szimbólumokat használ. A „sémák” alapformák, amelyek a valóságról szerzett tapasztalatok során folyamatosan gazdagodnak. A papíron nyomot hagyó rajzeszközök (ceruzák, tollak, zsírkréták, stb.) a funkció öröm érzését keltik a firkáló gyermekekben. A különböző motívumok szabad kombinálásával jut el a gyermek a formákig, majd a kompozíciók megalkotásáig. Amit a világról tud, ábrázolásában is el tudja mesélni, amit nem tud ábrázolni, azt hozzámeséli. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Jászágói Óvodai Tagintézmény

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum szem előtt tartására szükséges törekedni.

Az alkotó-alakító tevékenységekhez az a megfelelő hely, ahol a mozgó gyermekektől védett az alkotók köre. A gyermekek számára elérhető és állandó helyen biztosított a szabad ábrázoló tevékenység. Az ábrázoláshoz szükséges tárgyi eszközök minden gyermek számára hozzáférhetőek, biztonságos elhelyezésükről gondoskodunk.

A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tároló helyekre van szükség. A munkaasztalt úgy alakítsa ki az óvónő, hogy 6 gyermek egyszerre kényelmesen elférjen, és közel legyenek a tároló helyek.

Az eszközök biztonságos kezelését egyenként tanítsa meg az óvónő a gyermekeknek.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

A gyermekek napi rendszerességgel folyamatosan, szabadon választhatják a rajzolást, mintázást, kézi munkát, mint speciális játékformát. Tevékenységüket figyelemmel kísérik, szükség szerint segítjük, irányítjuk. Fontosnak tartjuk a megfelelő, nyugodt hely biztosítását az alkotó – alakító tevékenységhez, ahol a nap folyamán bármikor, bárki szabad választás alapján ábrázoló tevékenységet kezdhet. Biztosítjuk a megfelelő minőségű eszközöket, festéshez, rajzoláshoz, mintázáshoz, barkácsoláshoz, ragasztáshoz. Ezek közül a gyermekek szabadon választhatnak a különböző témák kifejezése során. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy elkészült munkáik mások számára is megtekinthetők legyenek.

Jászdózsai Mocorgó Óvoda

Magába foglalja a festést, mintázást, építést, konstruálást. Ezek a tevékenységek segítik az önkifejezést, a komponáló, térbeli tájékozódó, rendező képességek alakulását. Formálódnak a gyermek képzetei, gazdagodik élmény és fantázia világa, kreativitása. Képi formában kifejezik érzéseiket, gondolataikat, nő önismeretük, önbizalmuk, értékelő képességük. Az építő-ábrázoló tevékenységek során téri, formai és színeképzeteik alakulnak, gazdagodnak. Megismerkednek a különböző anyagok használhatóságával, formálhatóságával, munka fogásaival, az eszközök megfelelő használatával. Eredményként finommozgásuk, szem-kéz koordinációjuk, megfigyelőképességük, emlékezetük fejlődik, formálódik esztétikai ízlésük és igényük, kialakul a szép iránti vonzódásuk.

Jánoshidai Napsugár Óvodai Tagintézmény

Az ábrázoló tevékenység során a szülők hozzájárulásával változatos sokféle eszközt biztosítunk a gyermekek számára. Igyekszünk megtanítani az eszközök célszerű használatát. Figyelünk a helyes szokás és normarendszer (ülés, testtartás, kézmosás, stb.) kialakítására. Olyan légkört teremtünk, amelyben a gyermekek egyéni élményeiket, a közös megfigyeléseket, elképzeléseiket, saját elgondolásaik szerint újra alkothatják, ahol megjelenik szűkebb és tágabb környezet megismerésén belül a szülőföldhöz való kötődés. Fejlesztő eljárásunk alapja, hogy önmagához képest fejlődjön, lépjen előre a gyermek. A lehetőségek megteremtésével a gyermeki fejlődés mozgatórugója az önfejlesztés lesz, hiszen a gyermek is

arra törekszik, hogy alkotásai egyre jobban hasonlítsanak a valóságra. A segítség módját illetően várjuk ki először, hogy mit alakít ki magától a gyermek, s ne arra gondoljunk, hogy mit kell tudnia a gyermeknek.

Az iskolakezdéshez a fentiek mellett fontos hogy kialakuljon a finom-motorikus koordináció, a vizuális észlelés, megfigyelés, emlékezet megfelelő fejlettsége, mely egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához, így a terület fejlesztése, szintén a fejlesztő tevékenység fontos eleme.

Jászákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

Ehhez a tevékenységhez az a megfelelő hely, ahol a mozgó gyermekektől védett és (a gyermek) kényelmesen elfér. A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tároló helyet biztosítunk. Itt tervezett a mini galéria kialakítása is, ahová a gyermekek önállóan teszik ki az alkotásaikat. Így egész héten át gyönyörködhetnek "műveikben".

A szülők részére albumszerűen gyűjtjük össze a gyermekek alkotásait. Az alkotó tevékenységhez elegendő időt és megfelelő légkört biztosítunk, ahol a gyermekek szívesen bekapcsolódnak a munkába, s az elrontott lépéseket minden lelki feszültség nélkül, javítják, vagy előlről kezdik. Az eszközök biztonságos kezelését egyenként tanítjuk meg a gyermekeknek, lehetővé tesszük számukra a rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, anyagformáláshoz, építéshez, a kézimunka egyéb formáihoz, a műalkotások megismeréséhez a feltételeket a mindennapi szabad játékban is.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A vizuális tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Egy héten egyszer tudatosan irányított mikro csoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre 5-6 gyerek vesz részt a tevékenységben és megteremtjük annak lehetőségét, hogy mindegyikük megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi – plasztikai elképzelését.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei. Ugyancsak kiválóan hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak hozzájuk és megmozgatják fantáziájukat. A tevékenységeket a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendeljük.

Pusztamonostori Tündéerkert Művészeti Óvoda

A tevékenység gyakorlásához megfelelő méretű, és a minőségű eszközöket biztosítunk. A kiválasztásánál szem előtt tartjuk a praktikusságot, a célszerűséget és az esztétikumot. Fontosnak tartjuk, hogy az alkotó-alakító tevékenységhez megfelelő hely legyen, olyan tér legyen, ahol a mozgó gyermekektől védett legyen az alkotók köre. A munkaasztalt úgy alakítjuk ki, hogy maximum 6 gyerek egyszerre kényelmesen elférjen. Olyan légkört alakítunk ki az alkotó tevékenységhez, hogy a gyerekek szívesen kapcsolódjanak be az alkotó munkába, ahol elegendő idejük legyen az alkotásra, és addig alkothassanak, ameddig kedvük tartja. Az eszközöket mindig ugyanazon az elérhető helyen tároljuk. Az eszközök biztonságos kezelését minden gyerekkel egyenként megtanítjuk. A mindennapi szabad játékban is biztosítjuk a lehetőséget a festéshez, rajzoláshoz, mintázáshoz, szövés-fonáshoz, ragasztáshoz, batikoláshoz, hajtogatáshoz, nyíráshoz, tépéshez, építéshez és műalkotásokkal való ismerkedéshez.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Cél, a gyerekek élmény és fantáziavilágának képi kifejezése. A gyerekek szép irántinyitottságának, esztétikai érzékenységének intellektuális látásának kialakítása. A rajzolás – mintázás - kézimunka eszközigenyes tevékenység. Az eszközöknek, célszerűeknek és esztétikusnak kell lenniük. Ezeket az óvoda közösen szerzi be és bocsátja az óvónők rendelkezésére. Az eszközök hozzáférési lehetőségét biztosítjuk a szabad játéktevékenységben is. Ezek a tevékenységek az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítjük a gyermekek fejlődését. A rajzolás-mintázás, kézimunka a mindennapi játékba integrálódik. Az óvónő egy héten egyszer kötetlen foglalkozásként segíti, hogy az érdeklődő gyerekek önkifejezése minél sikeresebb legyen, megteremti annak lehetőségét, hogy minden gyerek kiélhesse képi, plasztikai kifejezéssel személyiségét, érzelmeit, fantáziáját.

2.6.5 Mozgás

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a

döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján- az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Céljaink

- A rendszeres mozgás, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése során
 - megalapozódik a mozgás szeretetetre épülő egészséges- életvitel és életmód

Feladataink

- Rendszeres, mindennapi mozgással, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása, az egészséges életvitel kialakítása, a gyermekek egészségének megőrzése, edzése
- A játékos mozgás, torna által a mozgásigény kielégítése, felkeltése mozgáskultúra fejlesztése, az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása, mozgásra készítető biztonságos környezet kialakítása
- Játékos mozgásban az értelmi és szociális képességek, társra figyelés fejlesztése
- Testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), fizikai erőnlét a koordinációs készségek, és a térérzékelés tudatos fejlesztése
- Az egyéni lemaradásokat kompenzáló speciális mozgásos játékok közvetítése, a hátránnyal küzdő gyermekeknél biztonságban végezhető mozgásélmény feltételeinek megteremtése, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- A szülőkkel együttműködve, a gyermekek egyéni érdeklődésének, temperamentumának figyelembe vételével differenciált (prevenció, korrekció, tehetség gondozás) mozgáslehetőség biztosítása, ill közös mozgásos programok szervezése

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattyáni, jánoshidai és jászdózsai Óvodai Tagintézmények

A testnevelési foglalkozások mozgásrendszerét megújítottuk. Az eddig megszokott „főgyakorlati” felosztástól (tornavonatkozású, atlétikai vonatkozású gyakorlatok, stb.) eltérően, nekünk a gyermeki fejlődés, érés sajátosságait és folyamatát kell néznünk és a konkrét sportágakra való felkészítés érdekében, kell alapoznunk. A sokoldalú mozgástapasztalat, alapvető mozgáskészségek, mozgásformák megismerése, a testi képességek kibontakoztatása mellett a gyermekeknek sok testnevelési játékra van szükségük. Mindezek mellett a testnevelési foglalkozások tartalmában és gyakorlatában a komplexitást is érvényesíteni kell, azaz több tevékenységi forma művelődési anyagát lehet beépíteni.

Jászdózsán a mozgásprogramoknak megfelelő fejlesztő mozgásos játékokat tartalmaznak:

Becsy Bertalan Sarolta és Esküdtné Sebestyén Ildikó "Mozgásos játékminták, játékgyűjtemény" és Karlócainé Kelemen Mariann Kisgyermekes játékos könyve.

Jászágyói Óvodai Tagintézmény

A gyermekek nagymozgása /járás, futás, kúszás, mászás/ jól fejleszhető az óvoda udvarán, ahol tér és mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezzük. Megtanítjuk a gyermekeket a sport-és manipulációs eszközök biztonságos használatára. Fontos az egymás testi épségének megóvása, a balesetmentes helyszínek, eszközök megválasztása.

A tevékenységek levezetésénél maximális lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgáselemeket. Differenciált feladatok adásával segítsük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

A heti 1-2 szervezett testnevelés és a mindennapos testnevelés nem elegendő a 3-7 éves gyermekek mozgásfejlődéséhez. Ezért törekedtünk arra, hogy csoportszobáink és az udvar adta lehetőségeinket kihasználva, eszközök biztosításával a különböző mozgásformákat megismertetve, zavartalan gyakorlási lehetőségeket biztosítsunk a nap minden mozzanatában. Tervezésünk során figyelünk arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatot, ügyelünk arra, hogy a kötelezőség ne jelentsen kényszert

számukra. Tevékenységeink során kiemelt szerepet kapnak a mozgásos játékok. Fő szempontunk, hogy a tudatos fejlesztés mellett a játékfrissítő, jó hangulatot keltő legyen.

Játékok tervezésénél szempont, hogy kapcsolódjon az adott fejlesztési terület anyagához, kellően előkészítse a gyakorlatsort.

Jászájkóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

A mozgás jelentős szerepet tölt be a gyermekek fejlődésében, életszükséglet számukra. Az általános testi képességek fejlődése mellett jelentősen kihat az értelmi és a szociális képességek alakulására.

Az óvodás gyermekek mozgásos tevékenységét, mozgásos játékát jól fejleszthetjük az óvoda udvarán, ahol tér, mozgásfejlesztő eszközök állnak rendelkezésükre.

A szabad mozgás jó gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket és azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez, fejlődési üteméhez és a csoportok összetételéhez igazodva tervezzük.

Ügyelünk a mozgásos feladatok megfelelő nehézségű összeállítására, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő gyakorlatokat.

Kiemelt mozgásfejlesztést végzünk a szabad mozgásban, játékban és az irányított mozgásos tevékenységek során.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Mindennapi testnevelés

A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást, és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztés során maximálisan biztosítjuk a spontán mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok figyelembe vételével. Minden adódó lehetőséget kihasználunk a nap folyamán a mozgásra. Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás, ezért igyekszünk minél több időt tölteni a szabadban.

Minden óvónő maga dönti el, hogy a mindennapi testnevelés 20-30 perce alatt testnevelés foglalkozást tart vagy egy-egy mozgáscsoport gyakorlásával, esetleg testnevelési játékokkal tölti ki az időt. A mindennapi testnevelés felépítésének megválasztásakor mindenkor az adott foglalkozás fő feladatát vesszük figyelembe. Szem előtt tartjuk, hogy a mindennapi

testnevelés legdöntőbb feladata – a nevelési feladatok mellett – a motoros képességek fejlesztése. Megvalósításához körültekintő szervezés, helyes mozgásanyag kiválasztás, a gyerekek mozgásaktivitásának biztosítása szükséges.

Pusztamonostori Tündéerkert Művészeti Óvoda

Az óvodás gyermekek mozgásos tevékenységét, mozgásos játékát, a mozgástér kialakítását, az eszközök kiválasztását, mindig a gyermekek életkorához, általános fejlettségéhez, egyéni képességek figyelembevételével, a csoport összetételéhez, a fejlődés üteméhez igazodva terveztük meg. Az irányított mozgásos tevékenységet mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük meg különböző időkeretekkel. Mindennapos tornát tartunk óvodánkban, az udvar kijelölt részén, tornaszobában zenés percekkel gyakorolhatják a gyermekek a ritmusra történő mozgást. A gyakorlatokat utánzásra épülő gimnasztikai elemekből építjük fel. A kisebbek csak próbálkoznak az utánzással, tőlük nem várjuk még az egyöntetű ritmikus mozgást. A szabad mozgásra mindennap lehetőséget biztosítunk a csoportszobában, a tornaszobában és az udvaron egyaránt. A kondicionáló mozgás tartalmát: napi futást, kocogást, nyáron vizes edzésekkel, télen havas játékokkal (szánkózás, csúszkálás), ősszel és a többi évszakban is népi táncsal egészítjük ki.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Programunk alap gondolatának megfelelően célunk a mozgás által elérhető fejlesztés úgy, hogy a gyerekeknek megmaradjon a mozgás kedvelt, vágyott, szabad tevékenységnek. A fejlesztő tevékenység során a kitűzött célok közül egyszerre több, néha mind érvényesül. A pszicho- motoros fejlesztéssel mozgásos cselekvéseken keresztül fejlesztjük az egész személyiséget. Óvodánkban a gyermekek szabad mozgását az udvaron, és tornaszobában a biztosítjuk. Minden csoportban mindennapos testnevelést és heti egy kötelező testnevelés foglalkozást tartunk.

2.6.6 A külső világ tevékeny megismerése

Törekvésünk, hogy a gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerezzen a szűkebb és tágabb természeti -emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

A valóság felfedezése során alakuljon ki pozitív érzelmi viszonya a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Valamennyi óvodában feladatunk a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését széleskörűen megismertetni. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket kell biztosítanunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak kialakítására. Miközben elő kell segíteni a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításban.

A környezeti nevelés általában a környezeti kultúra megélését és átadását jelenti. Az élő és élettelen környezetünkkel való harmonikus együttélést, életmódot, gondolkodást, viselkedésmódot, szokást és értékrendszert. Mindezek kialakítására legalkalmasabb az óvodáskor, mely ideális és fontos szakasza a környezeti nevelésnek, hiszen a szokások már a korai életszakaszban kialakulnak, s az egész életre szóló élmények, benyomások, szokások alapvetően meghatározzák a leendő felnőtt környezeti gondolkodását, környezet és természetvédelmi szemléletét és környezettudatos magatartását.

2.5.6.1 Környezeti nevelés

Céljaink

- Biztonságban tájékozódnak környezetükben, ismerik szűkebb és tágabb, természeti és emberi környezetüket.
- Erősödik a pozitív érzelmi viszony a nemzeti, a multikulturális értékek
 - a népi, és a családi hagyományok,
 - a szülőföld, a hazai táj,
 - a természet szeretete, védelmének igénye, a környezettudatos magatartás.

Feladataink

- A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, kíváncsiságára, megismerési vágyára, sokoldalú érzékelésén alapuló érdeklődésére építés. A természeti, és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Több érzékszervre ható, és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása.
- Tanulási készségeket, képességeket meghatározó részfunkciók tudatos fejlesztése alkalmi, folyamatos megfigyelés, gyűjtés, szimulációs játékok közben).
- A környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban a spontán és irányított beszélgetéssel, önérvényesítő törekvések segítése, anyanyelvi-értelmi nevelés megvalósítása.
- A gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet átalakításában.
- A beszélő környezet megteremtése, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása.
- Olyan jeles napok, településünkhöz fűződő néphagyományok, multikulturális elemek beépítése az óvodai életbe, amelyek érzelmileg gazdagítják gyermekeink óvodai életét, fejlesztik az erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozza szokás és normarendszerüket.
- A családi tárgyi kultúra értékeinek megismerése, beépítése a napi gyakorlatba.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális pedagógiai módszerekkel történő tevékenységének, tapasztalatszerzésének biztosítása.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, bevonásuk a környezet megfigyelésébe, átalakításába

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattyáni Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A témakörök keretét az évszakok változásai, az évszakokhoz kapcsolódó jelenségek megfigyelése, jellemző tevékenységei, a hagyományok és jeles napok töltik meg tartalommal.

A természeti és társadalmi témákról szerzett tapasztalatok, ismeretek az életkor előre haladtával folyamatosan bővülnek, és koncentrikusan mélyülnek, maguk a témakörök is több ponton kapcsolódnak egymáshoz.

Életkori szinten gyakorolják, alkalmazzák a gyermekek a tapasztalati úton megszerzett készségeket, ismereteket. A környezetalakítás céljából nagyon fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres tevékenység legyen, ami beépül az óvodai nevelés komplex folyamatába.

A környezetvédelmi nevelés elsősorban a szokásokon, a környezettel való kapcsolattartáson, hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.

Az udvari élet, a séta, a kirándulás azért fontos, mert az óvónő segítségével a gyermekek rácsodálkoznak a természetre, észreveszik a szépet és jót, de a károsat is.

Jászágói Óvodai Tagintézmény

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az itt élő emberek, a helyi hagyományok, néphagyományok, a családi tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyakorlás legtermészetesebb színterei:

Kötetlen játék (játékhelyek átrendezése, csoportszoba rendjének helyreállítása, ünnepek előtti díszítésben való részvétel)

Célzott tanulási folyamat: gyűjtögetés, dugványozás, ültetés

Természetes élethelyzetek: a természet kincseinek alkotó módon történő felhasználása, átalakítása

A környezetvédelmi nevelés elsősorban a szokásokon, a környezettel való kapcsolattartáson, hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

A külső világ tevékeny megismertetését az évszakok folyamatos változásaihoz kapcsoljuk. Szűkebb környezetünkben kiindulva, tevékenységek által ismertetjük meg a táguló világot a természeti – tárgyi és társadalmi környezet összefüggéseit.

Tágas, világos csoportszobáinkban sok virág található, ezeknek gondozásába bevonjuk a gyerekeket is. Minden csoportszobánkban található élősarok, ahol a közösen gyűjtött, évszaknak megfelelő, „kincsek” találhatóak. Minden évszakban a rá jellemző jegyekkel,

színekkel „öltöztetjük” fel a természetsarkokat. Itt csíráztatunk, hajtatunk, megfigyeljük a növekedés szakaszait.

A konyhakertünkben megtermelt zöldségféléket vitamin napokon hasznosítjuk. Évente több alkalommal szervezünk sétákat a közeli „gazdaságokba”, ahol megfigyeltetjük a növényeket és a ház körül élő állatokat. Udvarunk jó lehetőséget biztosít a rovarok, bogarak megfigyelésére. Rendszeresen látogatjuk az Állat- és Növénykertet.

A gyermekek természeti – és tárgyi környezetről nyert ismereteit, a csoportokban található ismeretterjesztő könyvek és lexikonok biztosításával bővítjük.

Célunk, hogy a gyermekeinkben megalapozzuk a természet szeretetét, a természet szépségének, biztonságának védelmét.

Jászdózsai Mocorgó Óvoda

Nagyon fontos feladatunk, hogy alkalmassá tegyük a gyermekeket a megfigyelésre, elsősorban látni tanítsuk meg őket. Ha felkeltettük és ébren tartjuk érdeklődésüket, lehetővé tesszük az alkalmi és folyamatos megfigyeléseket, gyűjtéseket, szimulációs játékok játszását, lassan önállóan is fel fogják fedezni környezetüket, rácsodálkoznak egy-egy természeti jelenségre. A lelkes, jó empátiás készségű, színes egyéniségű óvónő a záloga annak, hogy cseperedő gyermekeink megszeressék környezetünket, jól eligazodjanak benne és környezetét védő felnőtt válják belőlük. A gyermekek a szűkebb környezetükben érzékeljék a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát.

Jánoshidai Napsugár Óvodai Tagintézmény

A környezet megismerésének tartalmát, a tapasztalatszerzés irányítását három fő területen biztosítjuk:

- Természet és társadalmi környezet megismerése
- Környezetalakítás, a felnőtt környezettudatos mintájának biztosításával
- Környezetvédelem

A témakörök keretét az évszakok változásai, az évszakokhoz kapcsolódó jelenségek megfigyelése, jellemző tevékenységei, a hagyományok és jeles napok töltik meg tartalommal.

A természeti és társadalmi témákról szerzett tapasztalatok folyamatosan bővülnek, és koncentrikusan mélyülnek, maguk a témakörök is több ponton kapcsolódnak egymáshoz.

Jászfákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamat. Tartalmában és feladataiban szoros összefüggést mutat a rajzzal, a zenei neveléssel és a matematikával. A gyermekek a természeti és társadalmi környezetből szerzett ismereteiket játékaikban felhasználják, munkatevékenységükben alkalmazzák.

A gyermekek fejlesztését mindhárom korcsoportban mikro csoportos, ill. frontális formában tervezzük. Hetente egy természeti, emberi vagy tárgyi környezeti témát figyelünk meg, a közvetlen tapasztalat- és élményszerző séták, tevékenységek alkalmával. Az élményszerző séták frontális formában zajlanak.

Évente két alkalommal, ősszel és tavasszal erdei kirándulásokat szervezünk. A szülőknek évszakonként bemutatjuk a fotóalbum segítségével, hogy mi mindennel találkoztak, mit tanultak meg a gyermekek egy évszakprojekt teljesítésével

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozásokon belül foglalkozunk a természet -társadalom-ember fogalomkörrel. Ehhez szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újrajátsszák életüket. Újraélik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban, a családban, az óvodában vagy tágabb környezetükben tapasztalnak, látnak, hallanak. A környezettel való szoros kapcsolat, az életfolyamatok újrajátsszása, nemcsak arra ad lehetőséget a gyermeknek, hogy a benne lévő feszültségek feloldódjanak, hanem elősegíti számára a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást.

A tevékenységek anyaga, témakörei azonosak minden csoport számára, a differenciálás a megoldás módjában és az elvárásokban van.

Pusztamonostori Tündérváros Művészeti Óvoda

A gyermekek fejlesztése mikro csoportban, projektrendszerben történik, élményszerző udvari megfigyelések, séták és kirándulások alkalmával. Hetente egy megfigyelést tervezünk. A délelőtti óvónő a hét három napján kis csoportban elviszi a gyermekeket sétálni, addig a délutános marad a többiekkel. A látottakat az ebéd előtti rövid időben, illetve másnap délelőtti játék alatt mesélik el egymásnak, amikor már mindenki jól megfigyelte a témát, az ismereteiket rendszerezzük, megnézzük ki mit gyűjtött, albumokat készítünk közösen, elmondják egymásnak tapasztalataikat, véleményüket. Évszakonként egy alkalommal erdei programot, állatkerti-, kultúrparki programot szervezünk.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Olyan szokásokat és szokásrendszereket, viselkedési formákat alakítunk ki, amelyek meghatározzák a gyermek környezettel való kapcsolatát. Olyan környezetkultúra elősegítése törekszünk, mely életmódban, gondolkodásban, viselkedésben és kiterjed a környezet védelemre is.

A gyerekek mindhárom korcsoportban kötetlenül, közvetlen élményszerző kirándulásokon, sétákon szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket. A tapasztalatok feldolgozása hetente egyszer tervezetten történik általában kötetlenül, de egy-egy hangsúlyos téma esetén kötötten. A tevékenységekben hangsúlyos a környezetvédelem, növény és állatvédelem tudatosítása.

2.6.6.2 Matematika

A környező valósággal való ismerkedés, a folyamatos cselekedtetés kapcsán a gyermekek sokoldalú tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről. Matematikai tartalmú elem valamennyi tevékenységben jelen van és a súlyozottan mozgáson, érzékelésen alapuló tapasztalatszerzés szinte észrevétlenül megvalósítható.

Céljaink

- A gyermekek rendelkeznek életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően
 - sokoldalú érzékszervi megtapasztalásból eredő mennyiségi, formai, és kiterjedésekkel összefüggő ismeretekkel, készségekkel,
 - tapasztalataikat tevékenységekben tudják alkalmazni.

Feladataink

- A gyermekek spontán és irányított helyzetekből adódó matematikai tapasztalatszerzés útján történő érdeklődésének felkeltése.
- Pozitív viszony kialakítása, a probléma helyzetek megoldásához a logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása.
- A kognitív képességek cselekvés során történő fejlesztése, különös tekintettel az érzékelés, észlelés, emlékezés, megértés fejlesztésére.

- A gyermeki tevékenység változatos formáinak (egyéni, páros, mikro csoportos) biztosítása, a cselekvéses, tanulásból adódó tapasztalatok összegzése.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének megalapozása, sajátos logikájának elfogadása, egymás véleményének meghallgatásával, kortárs kapcsolatokban, és problémahelyzetekben.
- A gyermekek aktív, passzív szókincsének, mennyiségi-minőségi gyarapítása, a fogalmak, relációk körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása. A gondolatok, a problémamegfogalmazás, pontos egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált képességfejlesztés.

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattyaáni Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A spontán matematikai megismerés általános színterének tekintjük a játékot, ahol természetes környezetben folyik a tapasztalatgyűjtés. Létrejönnek olyan szituációk, amelyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére, ok– okozati összefüggések felismerésére. Az egyéni, páros és mikro csoportos foglalkoztatás kapcsán az óvodapedagógus differenciáltan foglalkozik a gyermekekkel. Megfigyelheti előrehaladásukat, fejlettségi szintjüket, s ennek függvényében tervezheti – egyénre és csoportra szabottan – a magasabb szintre emelést. Középső és nagycsoportban, kötelező formában szervezzük a tevékenységet.

Jászágói Óvodai Tagintézmény

Játszva, sok cselekvéssel, tevékenységekbe ágyazva, minden érzékszervüket megmozgatva juttatjuk a gyermekeket matematikai ismeretekhez, tapasztalatokhoz. A frontális foglalkoztatás helyett, előnyben részesítjük az egyéni, a mikro csoportban vagy a párosával történő cselekedtetést.

Kisebb létszámú csoporttal lehetőség nyílik a differenciált fejlesztésre. A probléma felvetésénél könnyen szem előtt lehet tartani a gyerekek egyéni képességeit és az egyének közti különbségeket. Sokkal egyszerűbben tudunk egyénre szabott feladatot adni, maximálisan figyelembe tudjuk venni az egyes gyermekek munkatempóját. Matematikai jellegű foglalkozásokon lényeges, hogy az óvónő pontosan fogalmazza meg a tapasztalatokat, tevékenységekhez kötötten, szemléletes módon magyarázzon.

Jászfelsőszentgyörgyi és jásztelki gyakorlat (Természet –Társadalom – Ember)

A matematika az óvodai nevelésben, komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére, tevékenységére, tehát megismerési vágyára épül. A matematikai nevelést tehát komplex feladatként értelmezzük, ahol mindenkor figyelembe kell venni a gyermekek életkori sajátosságait. Az óvodai nevelésnek építenie kell a gyermek korábbi tapasztalataira. Az óvodában, az élet-kori sajátosságok miatt a matematikai tanulás több formája valósul meg: - utánzásos, minta- modellkövető; - spontán, játékos tapasztalatszerzéssel; - az óvónő által irányított megfigyelésre épülő; - gyakorlati probléma- és feladatmegoldó; - a gyermeki kérdésekre adott magyarázatok, - az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

Jánoshidai és jászdózsai Óvodai Tagintézmények

Óvodánkban a gyermekek érdeklődéssel fordulnak a matematikai információk felé. Az óvodapedagógus elsődleges feladata, gondoskodni a megfelelő eszközök és tevékenységek biztosításáról, amely felkelti a gyermek érdeklődését és változatos, sokszínű lehetőséget nyújt az alapvető matematikai készségek, képességek fejlődéséhez. A matematikai tevékenységhez jó színvonalú eszköztár – MINIMAT, színes rúd, szöges tábla, logikai játék, tükrök, testek, síkmértani formák, mérleg, mérőegységek, kártyák, dominók, képes kirakók, saját készítésű munkalapok, fejlesztőfüzetek, (pl. Diszlexia megelőző feladatgyűjtemény) mozgáskotta, DIFER programcsomag egyes elemei stb. – állnak rendelkezésre. Célszerű berendezni egy helyet, ahol ezek az eszközök manipulációs tevékenységblokkban megtalálhatók és szisztematikus, konkrét tapasztalatszerzést kínálnak folyamatosan a számolás – sorrendiség, számtani műveletek és összehasonlítás terén

Jászfákóhalmai és a pusztamonostori Óvoda

A matematikai nevelés a környezettel való ismerkedésen belül az óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamat. Tartalmában és feladataiban szoros összefüggést mutat a rajzzal, a zenei neveléssel és a matematikával. A gyermekek a természeti és társadalmi környezetből szerzett ismereteiket játékukban felhasználják, munkatevékenységükben alkalmazzák. A környezet megismerése alakítja a gyermekek mennyiségi, alak, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletét. Mikro csoportokban szereznek tapasztalatokat a környezetükben látható, felfedezhető formák, nagyság- és mennyiségbeli jellemzőiről.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A matematikai nevelésünk tartalma szoros kapcsolatban van az életre neveléssel. A környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyait, formáit természetes szituációkban figyeltetjük meg. Két szinten valósul meg a matematikai nevelés:

Első szint: bevezetés a matematikába – általában a gyermekek 5. életévéig tart.

Feladat: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

Második szint: az intenzív fejlesztés szakasza – 5 éves kortól.

Feladat: az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása. A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés közben matematikai információk, tapasztalatok birtokába jut a gyermek. A matematikai tapasztalatok, ismeretek segítik a gyermek eligazodását, tájékozódását a világban.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Célunk, a matematikai kíváncsiság, és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

Feladataink a minőségi és a mennyiségi eltérések megfigyeltetése, megállapítása. Tő és sorszámllálás, azonosság megfigyelése, becslések-mérések, térbeli tájékozódás fejlesztése

2.6.7 Munka

Munka jellegű tevékenységek

A munka a gyermek mindennapi tevékenységének része, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Megerősítést nyer a munka jellegű tevékenység nevelőértéke. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermek örömteli, örömmel vállalt tevékenységén belül valósul meg.

A munka sajátossága, hogy bizonyos külső kényszer is motiválja, lemérhető, konkrét célja van.

A munkálkodásuk során ismerkednek szűkebb és tágabb környezetükkel, szülőföldjükkel a tárgyi-, és természeti világról egyre pontosabb információ birtokába jutnak, a biztonságos és elérhető munkaeszközök használata közben lehetőség nyílik – a különböző észlelési formák összekapcsolásával – a munkavégzés pontosabbá és szervezettebbé tételére. A munka nem csak a gyermekekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Az óvodapedagógus és dajka őszinte, természetes magatartásával mutasson mintát és viselkedésével, példaadásával jelezze elvárásait.

A tevékenység kapcsán a gyermekeknek felgyorsul a szocializációjuk, fejlődik társas kapcsolatuk, felelősségérzetük, toleranciájuk.

A közösségi élet biztonsága nagymértékben függ a csoport életét szabályozó szokás - normarendszer kialakításától, ezért fontos, hogy szabályaink egyértelműek, világosak legyenek.

Céljaink

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül, alakulnak a munkavégzéshez szükséges, attitűdök készségek, képességek, erkölcsi tulajdonságok, kompetenciák:
 - Kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon az összpontosítási képességük, munkaszervezési képességük
 - Érzelmi-akarati: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk
 - Szociális társas: alakuljon ki a felelősségérzetük, feladattudatuk.

Feladataink

- A munkavégzéshez alapvető feltételek biztosítása (idő, hely, eszköz, légkör)
- A gyermekek önkéntesen, önállóan, örömmel, képességeik szerint végezhesék a személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a közösség érdekében végzett munkatevékenységet. Aktív-cselekvő részvétellel a munkavégzés lépéseinek elsajátítása.
- Tudatos pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges szokások kialakítása és betartásának, konkrét, reális, fejlesztő értékelése. Az iskolakezdéshez szükséges munkaérettség kialakítása.
- Saját és mások munkájának elismerésére, megbecsülésére nevelés.
- Önálló véleményalkotás, döntési képesség fejlesztése kortárs kapcsolatokban, együttműködés közben.
- A közösségért végzett munkák vállalásánál jelenjen meg a helyes önértékelés és önbizalom.

- Beszélő környezet biztosítása, a kommunikációs kedv fenntartása a gyermeki kérdések támogatása a munkavégzés során
- A munka tevékenységek során,- eszköz használat, helyi jellegzetességek- a szülőföldhöz, nemzethez kötődés erősítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges készségek formálása.
- A munkavégzésben a szülők közreműködésének aktív részvételének ösztönzése (, (pl. növény, -állatgondozásba betekintés, gyűjtőmunka, Környezetvédelmi napok)

Területei

- b) Önkiszolgáló munka
- c) Környezet rendjének megőrzése
- d) Alkalmoszerű munka
 - egyéni megbízatás
- a) Felelősi munka
- b) Naposi munka
- c) Növény, állatgondozás

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattyáni Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A gyermek önkéntességét, aktivitását, érdeklődését igyekszünk tudatosan felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

Nagy fontosságot tulajdonítunk a munkavégzés során a teljes önállóság biztosítására. A gyerek munka jellegű tevékenysége kapcsolatban van a cselekvő tanulással. A munkavégzés nem időszakonként, hanem rendszeresen, folyamatos tevékenység, amely beépül az óvoda nevelési folyamatába. Fontosnak tartjuk az élősarok kialakítását, és a kerti munka fontosságát, melyet egy-egy család kertjében láttatunk meg.

Ösztönözzük a szülőket, hogy a gyermekek otthon is gyakorolják az önkiszolgálást és a családért végezhető munkajellegű tevékenységet.

Jászágói Óvodai Tagintézmény

A munkajellegű tevékenységek szoros kapcsolatban állnak a cselekvő tanulással, hisz rengeteg új ismerettel, tapasztalattal gazdagodnak a gyermekek munkavégzés közben. A

meglévő tapasztalataikra, ismereteikre építve szervezzük a tevékenységeket és fejlesztjük készségeiket, képességeiket. A munkavégzés megszervezésénél az óvónő vegye figyelembe az egyéni fejlettségben mutatkozó eltéréseket.

Fontos a munkavégzés iránti pozitív attitűd kialakítása.

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik, aktív tevékenység. Kezdetben az óvónő segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen. Az óvónő mindegyik munkafajtánál adjon mintát az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének a megismeréséhez. Úgy segítsen a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

Az **önkiszolgálás** során a gyermekeket folyamatosan szoktatjuk az önálló, öntevékeny, önkiszolgáló munkára, ahol egyéni fejlettségüknek megfelelő feladatokat bízunk rájuk. A csoportért végzett munka minden gyermekre kiterjedő alakító tevékenység, mely a hasznosságon túl esztétikai értékeket is képvisel.

A napi segítő munkáját a gyermekek fejlettségétől függően vezetjük be, és fokozatosan bővítjük. Ide tartozik a terítés, a teremrendezés, az udvar rendbetartása, segítség társaknak és a felnőtteknek. A napi segítő kiválasztásánál lehetőség szerint minden gyermek sorra kerülésére ügyelünk.

Az alkalm szerű munkák és megbízások az ünnepek előtti készülődést, a takarítást, teremrendezést, a csoportszoba együttes díszítését foglalja magába. A környezetgondozás magában foglalja az élősarok, az akvárium rendbetételét, a szobanövények, veteményeskert gondozását, illetve az állatvédelmet – télen a madáretető kihelyezését, folyamatos feltöltését.

Jászdózsai Mocorgó Óvoda

Fontosnak tarjuk, hogy a munkajellegű tevékenység az óvodáskor végéig megőrizze játékos jellegét, melynek végzése során fejlődik céltudatosságuk, belső fegyelmeik, kötelezettségvállalásuk. Pontosabbá válnak a munkához szükséges képességek, készségek és megismerik az eszközök, szerszámok használatát is. A gyermeki munka megszerettetését a teljes önállóság biztosításával kívánjuk megvalósítani.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység:

– az önkiszolgálás

- segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek
- a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése
- az elvállalt naposi, vagy egyéb munka
- a környezet - növénygondozás

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

Jánoshidai Napsugár Óvodai Tagintézmény

A gyermek önkéntességét, aktivitását, érdeklődését igyekszünk tudatosan felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

Nagy fontosságot tulajdonítunk a munkavégzés során a teljes önállóság biztosítására. A munkavégzés nem időszakonként, hanem rendszeresen, folyamatos tevékenység, amely beépül az óvoda nevelési folyamatába. Fontosnak tartjuk az élősarok kialakítását, és a kerti munka fontosságát.

Ösztönözzük a szülőket, hogy a gyermekek otthon is gyakorolják az önkiszolgálást és a családért végezhető munkajellegű tevékenységet. Megismertetjük azokkal a multikulturális elemeket, munkaformákat, tevékenységeket, amivel otthon is találkozhatnak: pl. kosárfonás, seprűkötés stb.

Jászfákóhalmai Poldermann Júlia Óvoda

Az óvodás gyermek munkajellegű tevékenysége is a játékból bontakozik ki. Először segítséggel, majd egyre önállóbban tudja végezni azokat. Az óvónő minden munkajellegű tevékenységben mintát adó, úgy az eszközhasználatban, mint a munkafázisok sorrendjében. Arra törekszünk, hogy értékelésünkkel folyamatosan buzdítsunk, ezáltal kialakítsuk a munkához való pozitív viszonyukat. Minden csoportunkban elsődleges munkajellegű tevékenység az önkiszolgálás, öltözködés, étkezés, környezetgondozás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük. Később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése.

Mint ÖKO óvoda nevelésünk ezen a területén is kiemelten törekszünk arra, hogy gyermekeinkben környezettudatos szemléletet alakítsunk ki (szelektív hulladékgyűjtés)

Jásztelki Napközi Otthonos Tagintézmény

A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztést.

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és a munkatevékenység. A munka értékteremtő szerepe jelentős, ezért fontosnak tartjuk az önállóság, öntevékenység lehetőségének megteremtését. A munkatevékenység során a gyermek önkéntességére, nyitottságára, megismerési vágyára, aktivitására alapozunk. Fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, beépüljön az óvodai mindennapokba. A különböző munkafajták végzése során (önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyével kapcsolatos, illetve a csoport érdekében elvégzett munkák, kerti munka, növény- állatgondozás) a tevékenykedtetésen van a hangsúly.

Pusztamonostori Tündérvirág Művészeti Óvoda

A gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek saját személyük, illetve a csoport érdekében maguk végezzenek olyan munkát, amelyre képesek. Kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan öntevékenyen végzik ezeket a tevékenységeket. Ügyelünk arra, hogy tevékenységünk mintaértékű legyen a gyermekek számára. Értékelésünk mindig buzdító, megerősítő, hogy a gyermekben pozitív viszonyt alakítsunk ki a munkához. Minden csoportnál fontosnak tartjuk az önkiszolgálást, testápolást, öltözködést, étkezést, környezetgondozást. A kisebbeknél figyelemmel kísérik virágoskert, csoportszobánk növényeinek gondozását. Tavasszal a kiültetésben, ősszel a falevelek összegyűjtésében. A gyerekek erejükhöz mérten részt vesznek a csoportszoba átrendezésében, a játékok összepakolásában, helyrerakásában. Apróbb feladatokat vállalnak. A nagyobbaknál az önkéntesség figyelembevételével megterítenek felnőtt irányításával, kínálják a kenyeret stb. ebédnél, ellenőrzik az öltöző, mosdó rendjét. Kisebb megbízásokat teljesítenek. A gyerekek együtt végzik az alkalmoszerű, ismétlődő munkákat, például: játékok elpakolása, csoportszoba átrendezése, eszközök kiosztása, összeszedése. Fontos, hogy mi magunk is példát mutassunk a gyermekeknek, szívesen segítenek a kisebbeknek, örömmel készítenek nekik meglepetést.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Arra törekszünk, hogy a gyerekek szeressék meg, a célra irányuló tevékenységet és ennek során olyan tulajdonságok és készségek alakuljanak ki bennük, amelyek jó közösségi kapcsolatokhoz, kötelességtudathoz és a feladatok teljesítéséhez vezetnek. A munkák területe minden életkorban az önkiszolgálás, az öltözködés, a naposi munka, a csoportszoba rendje, a környezet, az udvar növényeinek, állatainak gondozása és alkalmi feladatok. Az óvodások a munka jelegű tevékenységüket elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Ezeket a tevékenységeket kezdetben az óvónő mutassa be, segítse végrehajtásukat. Egy idő után a gyerekek a begyakorolt feladatokat már teljesen önállóan, öntevékenyen végzik. Mindenkor fontos, hogy a gyerekek át tudják élni a célért vállalt erőfeszítés nehézségét, és az eredményesség örömét. Az óvónő értékelése legyen mindig buzdító, dicsérjen sokat, hogy a gyerekekben pozitív viszony alakuljon ki a munkavégzéshez.

2.5.8 Tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás az óvodáinkban folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formáinál hangsúlyozottan szerepeltetjük a cselekvéses tanulást. Az óvodapedagógusaink a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítik a gyermek személyiségének kibontakozását.

A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A világban minden, ami megismerhető befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent, komplex foglalkozások rendszerén keresztül juttatják el a gyermekekhez.

Céljaink

- Változatos tevékenységek során, a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire, építés közben
 - alakuljon kompetenciájuk,
 - erősödjön attitűdjük, készségeik, képességeik,
 - fejlődjön kreativitásuk.

Feladataink

- Megismerési vágy, kíváncsiság sokoldalú érdeklődés, kielégítése, az óvodában folyó tevékenységekhez való pozitív viszony kialakítása.
- A gyermekek tanulását támogató környezet megteremtése, az előzetes tapasztalatok figyelembe vételével
- Különböző élethelyzetekben a gyermekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből szerzett spontán tapasztalatoknak, ismereteknek a célirányos fejlesztése
- Tevékenység közben, szokások formálása, szociális együttlét iránti igény felébresztése; türelem, kiváráás, alkalmazkodás, egymás segítése.
- A gyermek önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek segítése
- Modell értékű kommunikációs helyzetek teremtése a gyermeki kérdések támogatására
- Értelmi,- kognitív- kommunikációs képességek fejlesztése (érzékelés, valóság-hű észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, valósághoz közelítő képzelet)
- A gyermekek személyiségének fejlesztése; önállóság, kitartás, pontosság, feladattudat.
- A gyermek érési folyamatához személyiségéhez igazított, pedagógiai módszerek alkalmazása,
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a cselekvéses tanulás segítése
- A gyermekek egyéni képességeinek, fejlődési ütemének, szociokulturális háttérének figyelembe vételével differenciált, egyéni fejlesztése
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése, az alábbi módon:
 - a. Az iskolaérettséget támogató pedagógiai munka
 - b. Az iskolaválasztás támogatása
 - c. Az iskolával való kapcsolat fenntartása
 - d. Az óvoda- iskola átmenetet segítő program kidolgozása, megvalósítása.

Az intézmények speciális gyakorlata

Alattyáni, Jászdózsai, Jánoshidai óvodák

Sokoldalú érzékelésen, észlelésen alapuló tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása.

Az óvodáinkban lehetséges tanulási formák

- spontán játékokban tapasztalatszerzés,
- gyermeki kérdésekre – válaszokra épülő ismeretszerzés,
- célzott megfigyelés, tapasztalat-, élményszerzés (séta, kirándulás),
- cselekvés közben, felfedezés során megvalósuló tanulás.

Egyéni és kiscsoportos differenciált képességfejlesztés

- Megelőzés
- Felzárkóztatás
- Tehetséggondozás

A differenciált képességfejlesztés

A gyermek és környezetének sokoldalú megismerése

A gyermek érési folyamatához igazított differenciált tervezés

A fejlődés nyomon követése, az eredmények elemzése, szükséges korrekciója

Jászágyói Óvodai Tagintézmény

A kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkoztatási forma. Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges differenciált tevékenységek feltételrendszerét, és módszereit.

A differenciálás gyakorlata:

Szociális differenciálás. (munkaformák kiválasztása, képességek figyelembe vétele a csoportszervezésnél)

Módszertani differenciálás. (cselekvéses, felfedező tanulás, megfelelő ingerek, egyéni munkatempó,- teljesítő képesség figyelembe vétele)

Célra irányuló differenciálás. (prevenció, korrekció, tehetséggondozás, életkori szint, hajlamok és érdeklődés figyelembe vétele)

Eszköz szerinti differenciálás.

Jászfelsőszentgyörgyi Óvodai Tagintézmény

Óvodánkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását. Személyre szabott pozitív, egyéni fejlesztő értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlesztés módszere: A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoporton belül. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani.

A tevékenységközpontú óvodai nevelési program „foglalkozás”-nak tekint minden ismeretszerzést, ismeretnyújtást.

A fejlesztés kerete: A teljes nevelési folyamat, amely valamennyi csoportban a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül. A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat melynek részei:

- Önálló és irányított tapasztalatszerzés
- Komplex foglalkozások rendszere, kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások

A komplex foglalkozások értelmezése: komplex foglalkozásokon egyszerre, egy időben jelentkező tapasztalatokat, ismereteket közvetítünk a gyermekek felé, egy-egy foglalkozáson belül különböző foglalkozásokhoz kapcsolódó témákat, anyagokat dolgozunk fel.

Jászárkóhalmi Poldermann Júlia Óvoda

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak s általa fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet.

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermekek kérdéseire, válaszaikra épülő ismeretszerzést is magába foglalja.

Az utánzásos, minta és modell követéses magatartás és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig az óvónő a fő szereplő. Később a társak hatása is felerősödik.

A programunkba helyet kap az óvónő általi kezdeményezésekben az egyéni fejlesztés, amely számos probléma és feladatmegoldás lehetőségét adja a gyermekeknek.

A játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvónő által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben úgy zajlanak, hogy közben nincs játékelrakás. A gyermekek a tevékenységek befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdhetnek. Ez a terv egyetlen napon borul fel, amikor az óvónő szervezett mozgástevékenységet tart.

Jásztelki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

A játék és a tanulás összekapcsolódik az óvodában, mivel a gyermek, játék közben észrevétlenül tanul. Játékban a motoros, szociális és verbális tanulás komplex formában jelentkezik. Tevékenység közben rengeteg tapasztalatot szerez a tárgyi világról, és az emberi viszonyokról. Az önfelelt játék kommunikációra ösztönzi. Ezáltal gyarapodik szókinccse, tökéletesedik beszédtechnikája. Játék közben egyszerre több érzékszervvel vesz részt a tapasztalatszerzésben. Ezért a játékot a tanulás „legfontosabb”, de nem kizárólagos színterének tekintjük.

A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán, vagy irányított módon tanuljon a gyermek. A hatékonyságot egyértelműen meghatározza a gyermek motiváltsága, a belső késztetés. A spontán tanulás erre épül, de direkt eszközökkel is önkéntelen odafigyeltetésre készíthető a gyermek.

Az óvodában nem tanításról, hanem tanulási-tanítási folyamatról beszélünk. Csak interakcióban képzelhető el a gyermek egyéni szükségletéhez igazított tanulás. A program keretjellege biztosítja az óvodapedagógusok számára a gyermek igényéhez, egyéniségéhez, teherbírásához, képességeihez és a nevelő beállítódásához igazodó csoportszerkezet és tanulási keret megválasztását is.

A tanulás, a nevelés egészen belül egyénenként, osztott és osztatlan csoportokban, kötött és kötetlen kezdeményezések, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb. formájában egyaránt megoldható. A módszerek megválasztása a nevelő kompetenciájába tartozik, néhány rendező elv megfogalmazása mellett.

Pusztamonostori Tündéerkert Művészeti Óvoda

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Eljárásainkat változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombináljuk. A játékosság, a felfedeztetés, ráébredés lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemeztetés, rendszerezés gyakran

jelenik meg a tevékenységekben. Alkalmazzuk a projektrendszerű tanulást. Törekszünk a hatékony módszertani kultúránk kiművelésére.

Viszneki Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény

Óvodánk a tanulást folyamatként fogja fel, amelynek során a gyerekek a főleg utánzásos spontán tevékenységtől eljutnak a gondolkodás szintjére, és képessé válnak arra, hogy eleget tegyenek az iskolai tanulás követelményeinek. A tanulás óvodában a játék motivációs bázisára támaszkodik.

A tanulás formái

Utánzásos, minta és modellkövetés, szokások kialakítása, spontán játékos tapasztalatszerzés.

A gyerekek kérdéseire és az arra adott válaszokra épülő ismeretszerzés irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, amely a figyelem összpontosításra való képesség fejlődésével egyre magasabb szintű lesz. Gyakorlati problémamegoldás, kreatív gondolkodás fejlesztése a foglalkozásokon megvalósuló tanulás.

A tanulási folyamat során a gyerekek egyéni értékeinek kifejlesztésére mindig alkalmazzuk:

2.7 AZ ÓVODÁBA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Intézményünkbe a gyermekek felvételét a mindenkor érvényes tanügy igazgatási feladatnak megfelelően végezzük.

Elsődleges szempontunk, hogy a gyermek betöltse harmadik életévét, ezen túlmenően pedig az alábbi fejlődési mutatókat vesszük figyelembe:

. szobatisztaság,

. kialakult beszédkészség (legalább beszédértés),

. önálló mozgáskészség.

Intézményünk jelenleg, - szakmai, személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt - nem tudja fogadni a súlyos- és középsúlyos fogyatékos gyermekeket, így az integrált nevelés ezen területét nem tudjuk felvállalni.

2.7.1. Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, illetve az alapprogram gyermekkép részében megfogalmazott elvárásokra épül óvodáink sikerkritériuma)

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban, abban az évben, amelyben a hatodik, legkésőbb, amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. Ezáltal a gyermek 7. életévének betöltése után is óvodában maradhat még egy évig, abban az esetben, ha ez a szülő kezdeményezésére történik, az óvoda rendelkezik a nevelési tanácsadó, vagy a szakértői rehabilitációs bizottság javaslatával, illetve a nevelőtestület is egyetért mindezzel.

Programunkban kitűzött célok az optimumot tartalmazzák, melyet a gyermekek változó fejlődési üteme- és az egyéni eltérések miatt nem lehet egységesen megvalósítani. Ezért minden nevelési területre, tagóvodánként, évente kidolgozzuk a céloknak való megfelelés sikerkritériumát, (ezt az éves pedagógiai munkaterv tartalmazza).

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabillá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Mozgás

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban
- A gyermekek mozgása összerendezett, kialakult a nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50 – 100 m távolságot kitartóan végig futni.
- A természetes mozgások (csúszás, kúszás, mászás, dobás) technikáit ismerik
- Tudnak helyben labdát pattogtatni.

- A különböző verseny játékok, ügyességi játékokban betartják a szabályokat.

Képesek alkalmazkodni társaikhoz, toleránsak, együttműködők, se

Környezeti nevelés

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek életkoruknak megfelelően érdeklődnek a szűkebb –és tágabb környezetük iránt.
- A gyermekek irányított és spontán megfigyelésekből adódó önálló véleményüket, tapasztalataikat, problémahelyzetek mérlegelésével el tudják mondani, mesélni
- A gyermekek elemi ismerettel rendelkeznek:
 - o Tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, életkorukat,
 - o Ismerik a testrészek neveit, helyét, funkcióját, igényesek testük tisztaságára,
 - o Különbséget tudnak tenni évszakok között, ismerik az évszakok jellemzőit,
 - o Felismerik az időrendiséget, oksági viszonyokat a napszakok tevékenységeit.
 - o Ismerik a hagyományokat, a nemzeti, multikulturális értékek egyes elemeit.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, jellemzőit, azonosságait, és különbségeit.
- Alkalmazzák a főbb közlekedési szabályokat.
- Óvják környezetük tárgyi,- természeti jelenségeit, alakul környezettudatos magatartásuk. Részt vesznek aktívan a környezetvédelmi munkákban
- Önállóan gyakorolják- dajkák bevonásával- a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel, állatokkal kapcsolatos munkákat.

Matematika

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Felismerik a környezetükben lévő elemi matematikai összefüggéseket.
- Biztonságosan mozognak a 10-es számkörben.
- A halmazokkal való műveletek végzésében jártasak; összehasonlítás: mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megoldanak alapvető problémahelyzeteket, felismernek tapasztalati összefüggéseket, következtetéseket

- Értik és helyesen alkalmazzák az összehasonlítást kifejező szavakat, relációkat, matematikai összefüggéseket, tapasztalataikat, ismereteiket, tevékenységekben tudják alkalmazni.
- Felismernek az alapvető geometriai formákat, azok jellemző jegyeit, azonosságukat, különbözőségüket.
- Kialakul az alapvető helyzetek, relációk az irányok megkülönböztetése, a balról-jobbra való haladási irány követése.

Ének, zene, énekes játék

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Ismernek 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű és szöveg hosszúságú népi gyermekjátékdalt, néhány alkalmi dalt, műdalt.
- A gyermekek bátran, egyénileg is tudnak mondókázni, énekelni.
- Szívesen és örömmel vesznek részt énekes játékokban.
- Ismerik a zenei fogalom párok jelentését.
- Képesek érzékeltetni az egyenletes lüktetést, a motívum hangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal kifejezni.
- Felismerik a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részletekről.
- Próbálkoznak az improvizálással.
- Képesek dallambujtatást végezni.
- Ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni.
- Képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei bemutatásokat.

Rajzolás, mintázás, kézi munka

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A rajzolás, mintázás, kézimunka kedves örömteli tevékenységgé válik.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne, esztétikai véleményt alkotni.
- Kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre finomabb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését. a vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük fejlődik

- Az eszközöket készségszinten kezelik.
- Ismerik a különféle ábrázolási technikákat, anyagokat, azokat képesek önállóan megválasztani és alkalmazni, szükség esetén közös feladatokban együttműködni.
- Képpalkotásukban megjelenik a tér, síkba való átfordítása.
- Munkáikban tükröződnek a világról szerzett egyre valósabb ismeretük, de elsősorban érzelmi megnyilvánulásai, kialakul saját forma-nyelvük.
- A gyermekek alkotására jellemző, a részletező formagazdagság, a színek változatos használata.
- Használják a népi, nemzeti, etnikai kultúrában megjelenő díszítő motívumokat.

Vers- Mese

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Önállóan mondanak rövidebb-hosszabb verseket, rímeket.
- Megjegyeznek 10-14 mondókát, 6-8 verset és 10-15 mesét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk és társaik szórakoztatására.
- Képesek saját vers és mesealkotásra, összefüggő mese, történetet kitalálására, annak mozgásos megjelenítésére kifejezésére.
- Elkezdett történeteket fantáziájuk segítségével folytatni tudnak.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Szívesen nézegetnek könyveket, vigyáznak az épségükre.
- A térbeli irányokat, viszonyokat, illetve verbális kifejezéseket helyesen használják.
- Az etnikai kultúr kincséből ismernek verseket és meséket.
- A szülők részt vesznek mesék közös feldolgozásában,
- Visszajelzésekből értesülünk, hogy gyakoribbá válik a szülők otthoni mesemondása

Anyanyelv és értelmi nevelés

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használják az elvont kifejezéseket
- Beszédfigyelésük kialakul, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják a felnőtteket és társaikat

- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás jellemző.
- Bátran és szíves kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.
- Az etnikai gyermekek is megértik és helyesen alkalmazzák az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képesek magukat megértetni.

Munka

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Szívesen vállalnak egyéni és közösségért végzett megbízásokat, és azokat felelősséggel teljesítik.
- Kitartóan, aktívan tevékenykednek, munkatempójuk különbségei ellenére képesekké válnak az együttműködésre, szociális magatartásuk (kivárá, tolerancia) a közösségi kapcsolataikat pozitívan befolyásolják
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Képesek-életkori szinten,- saját személyükkel kapcsolatos feladatok ellátására.
- Kialakul a környezet rendjének, megtartásának, megóvásának gondozásának igénye
- Kialakul az iskolakezdéshez a testi, lelki, és szociális érettség.

2.8 AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS FELADATAI

2.8.1 Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatok ellátására nagy hangsúlyt helyezünk, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladata. A gyermekvédelmi feladatok koordinálását megbízott óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős látja el, közvetlen kapcsolatot tartva a gyermekvédelmi feladatokért felelős óvodavezetővel.

Az óvónők évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát, melyről a óvodavezetőt és a megbízott gyermekvédelmi felelőst folyamatosan tájékoztatják.

Az általános elvárások közül - a tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő attitűd, szeretetteljesség, következtetés – kiemelten fontos. Az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig figyelembe kell, hogy vegye a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből történő felzárkóztatásában. Biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

Alapelvek érvényesítése

- A szegregálás elkerülésének elve. Az integrált nevelés során az összes gyermeknek, ezen belül minden gyermeknek megfelelni.
- Normalizációs elv, melyben a gyermekek normavilágának megértése, átmeneti értékrend deficitjének változtatása, minimális korlátozással. Azonos jogok és lehetőségek biztosítása a speciális szükségletek, különleges ellátást igénylő gyermekek számára.
- Integráció. A gyermekek sajátos szükségleteit, problémáit egyénre szabott nevelési, oktatási programmal elégítjük ki, differenciálás sokszínű alkalmazása.
- A gyermekeket csak annyira terheljük, amennyire képes és annyi segítséget biztosítunk, amennyire szüksége van. Az önállósághoz vezető utak kialakításának segítése.
- A lehető legkorábbi beavatkozás elve.
- Az együttműködés, a probléma komplex megközelítése, a célkitűzések megfogalmazásában.
- A családok tiszteletben tartása a családi nevelés erősítése a rászorultak körében
- Az egyenlő hozzáférés elve az esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében
- Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Céljaink

- Érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, a védelem
 - a testi, értelmi, érzelmi fejlődést akadályozó környezeti ártalmaktól.
- Megvalósul hátránykompenzációval az esélyegyenlőség,
 - az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Feladataink

A gyermekek körülményeinek figyelemmel kísérése, a fejlődés nyomon követése, a gyermekvédelmi munka, valamennyi óvónő feladata.

- A gyermekvédelmi esetek kiszűrése
- A szükséges nyilvántartások vezetése
- Kapcsolattartás, együttműködés az óvodán belüli munkaközösségekkel, az óvodán kívüli, Gyermekjóléti Szolgálattal, Pedagógiai Intézettel, Egészségügyi szervekkel.
- Prevenció és korrekció, tehetséggondozás a pedagógiai munkában.
- Integráció a pedagógiai gyakorlatban.
- A szociális érzékenység felkeltése a gyermekek és szülők közösségében
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- A családi nevelés kiegészítése, kompenzálása a gyermekek szociokulturális, mentális hátrányainak, esélykülönbségeinek csökkentése

A megelőzés feladatai

- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és folyamatos itt tartózkodását.
- A be óvodázás segítése (a gyermekek fogadásának új elemei)
- A gyermek sajátos nevelési igényének, hátrányának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Egészségügyi szűrővizsgálat biztosítása.
- Együttműködés gyermekvédelmi társszervekkel.

A feltárás feladatai

- A gyermekek és családjuk sokoldalú megismerése ((dokumentumok, nyilatkozatok begyűjtése) komplex állapotfelmérés
- A gyermekek veszélyeztetettségének és hátrányos helyzetének megkülönböztetése – a gyermek és környezetének aktuális állapotának figyelembe vételével. Az adatváltozások nyomon követése
- Sokrétű egészségügyi szűrővizsgálatok, ill. szükség esetén szakorvosi vizsgálatok kezdeményezése. A fejlődés nyomon követése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás, közös programok. A gyermekek óvodai beíratásának támogatása.

A megszüntetés feladatai

- Hatékony egyéni felzárkóztató munkával az erélyegyenlőség feltételeinek megteremtése.
- Egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése, veszélyhelyzetek elkerülésére nevelés.
- Óvodán belül gyermekvédelmi munkaközösség működtetése a segítség lehetőségeinek közös felkutatása.
- A sajátos nevelési igényű kisgyermek másságát elfogadó környezet kialakítása. (befogadó intézményi légkör, gyermekközösség, szülők közössége)
- A különleges, és sajátos nevelési igényű gyermek kiemelkedő képességének felismerése, és gondozása.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (adomány-gyűjtés)
- Az esélyteremtést támogató lépések szolgáltatások folyamatos figyelemmel kísérése (a nevelésben, a gyermekek mérésében)
- Az óvodában való tartózkodást segítő tevékenységek folyamatos figyelemmel kísérése (jelzőrendszer működése, partnerségi kapcsolatok, egészségügyi szolgáltatások, szociális segítségnyújtás lehetőségei)
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása (a napi nyilvántartásban az igazolások nyomon követése)
- Fogadóórák, egyéni beszélgetések, visszatérő családlátogatások alkalmainak gyarapítása, a meggyőzés módszerének alkalmazása
- Szoros kapcsolat kialakítása a látens módon segítséget kérő családokkal

(Az együttműködés tartalmi elemeinek kidolgozása gyermekvédelmi szempontból a Kapcsolatrendszer fejezetben került kifejtésre, a részletes tartalmi elemeket az évente megújított Együttműködési megállapodás tartalmazza)

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek én-képe önértékelése, lelki egészsége nem mutat komoly sérülést.
- A gyermekek teherbíró, küzdőképességük fejlődik, alkalmassá válnak, hogy megfelelő harmóniában éljenek önmagukkal és környezetükkel.
- A gyermekek képessé válnak a csoportban való alkalmazkodásra, kialakul a kompetencia érzése.
- A gyermekek képessé válnak veszélyhelyzetek elkerülésére, felismerésére.
- A gyermekek teljesítménye a valós képességeiket tükrözi.
- Csökkennek az indulási hátrányokból és fogyatékoságból adódó különbségek.

2.8.2 Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom, sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos, vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképesség zavara miatt.

-A speciális nevelési szükséglet nem, a képességek hiányára, hanem inkább a teendőkre összpontosít. Ez a megjelölés lényegesen általánosabb a korábbinál, szándékosan kerül, valamennyi fogyatékosági kategória konkrét megnevezését. Ezzel egyben elszakad az orvosi jellegű osztályozástól, ezt felváltja a pedagógiai hangsúly.

Kiterjed a kevésbé pregnáns, inkább átmeneti jellegű, ill. a nem egyértelműen organikus eredetű nevelési szükségletre (pl. a diszlexiák típusai, tanulási problémák pszichés okok miatt) is, melynek eredete nem ritkán emocionális, vagy szociális jellegű.

A fenntartói döntés, és feladat-ellátási kötelezettség az alapító okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján, óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek fogalomköréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjed, az:

- **Érzékszervi, (látássérült, hallássérült)**
- **Értelmi, (enyhe fokban sérült)**
- **Beszéd fogyatékos,**
- **A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre,**
- **A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre,**
- **A beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárására, segítésére.**
- **- autista gyermekekre (csak a Napközi Otthonos Óvodai Tagintézmény (5141 Jásztelek, Szabadság út 57.) vonatkozásában)**

A helyi nevelési rendszer szerves részeként működik, a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembe vételével.

Az irányelvek főbb pontjai:

-A fogyatékos gyermekek joga, hogy állapotuknak megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljenek attól kezdődően, hogy a fogyatékoságot megállapították. Olyan többlétszolgáltatással kell kiegészíteni a nevelési gyakorlatot, amelyik a fogyatékos gyermekek sajátosságaihoz igazodik.

- Az óvodai nevelés új módon kiegészíti, bizonyos esetekben korrigálja a családi nevelést.

Az irányelvek intézményünkre vonatkozó része

- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek,
- A gyermekeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő gyógypedagógia ellátásban részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.
- Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembe vételével történjen
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlétkör kialakítása segítse
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve
- A fejlesztő foglalkozások programjai az intézmény programjának tartalmi elemeivé váljanak.

Céljaink

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben

- biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége,
- javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése,
- csökkennek a fogyatékból adódó hátrányok,
- természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása.

Általános feladatok

A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.

- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó-vagy sérült funkció helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása, a hiányzókat pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- A fejlesztés céljait, minden esetben a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

Feladatok

Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása:

- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Egyéni szükségletekhez igazodóan, speciális segédeszközök használatára, elfogadására, következetes használatára, megóvására nevelés
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése, a nem-vagy kevésbé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához

- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők, tájékoztatása a sajátos nevelési szükségletről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei:

A tevékenységet meghatározó tényezők; a fogyatékoság, típusa, súlyossága, a speciális ellátás kezdetének ideje, az életkor, a meglévő ismeretek alapján:

- A kognitív funkciók, (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek, (alapmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd –és nyelvi képességek fejlesztése, (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb.)
- Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása
- Szociális kompetenciák kialakítása, a fogyatékoság függvényében, más-más hangsúlyt kap.

Sérülés specifikus fejlesztés feladatai:

1. Érzékszervi- sérült gyermek fejlesztésének feladatai:

a) Látássérült gyermek fejlesztésének feladatai

A látássérült gyermekek, nevelés szempontjából lehetnek: vakok, alig látók és gyengén látók.

Kiemelt hangsúlyt kap; az önkiszolgálás, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztántartása. Mindvégig figyelembe kell venni a fizikai terhelhetőség korlátait, tekintettel az adott szembetegségre.

Vak gyermekek fejlesztésének feladatai

- Játék közben, az ép érzékszervek aktiválására, mozgás-ritmus, téri tájékozódás fejlesztése. Testkultúra kialakítása, tartáshibák megelőzése, fejlesztése.
- Életkoruknak és sérülésük mértékének megfelelő önállóság kialakítása (önkiszolgálás)
- A környezet valóság-hű megismertetése, sokszínű érzékeltetéssel, az eszközök tapinthatóságának biztosításával, támpontokhoz kötött téri tájékozódással.
- Akusztikus minták, mozgás és verbális kifejezések használata az ismeretszerzésben

Alig látó gyermek fejlesztésének feladatai

Adottságaik szerint tapintó-halló, vagy látó -halló(tapintó) életmódra készíthetők fel, de fontos a látásteljesítmény megőrzése, intenzív fejlesztése is. A fejlesztés területei megegyeznek a gyengén látó gyermekek fejlesztésével.

Gyengén látó gyermekek fejlesztésének feladatai

Látásukat sokkal közelebről, kisebb térben tudják használni. Nevelésük speciális optika eszközök segítségével, vizuális megismerés útján történik, hallási, tapintási ingerekkel kiegészítve.

- A testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása és az ehhez szükséges környezet megteremtése. (dönthető asztallap, világítás)
- A környezet vizuális megismertetése, látás használatának megtanulása a távoli és közeli környezetben.
- Nagymozgások fejlesztése, mozgáskoordináció, mozgásbiztonság kialakítása.
- Térbeli tájékozódás fejlesztése a látás használatával.
- A kézügyesség, a finommozgás fejlesztése az írás előkészítése.

b) Hallássérült gyermek fejlesztésének feladatai

Súlyosan hallássérült –siket--és enyhén hallá sérült-nagyothalló- gyermekek esetében a halláskárosodás miatt, az érthető kiejtés elmarad, ennek következtében, a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás korlátozódhat az egész személyiség megváltozhat. A speciális ellátással a súlyos következmények kialakulása csökkenthető.

A hallássérült gyermekek egy része speciális segítséggel részt vehet az óvodai nevelésben. Központi feladat a kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése, amely az egész napi óvodai tevékenységben jelen van.

Súlyos fokban hallás sérült gyermekek fejlesztésének feladatai

- A hallás fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése
- Kognitív funkciók-, és a grafomotoros funkciók fejlesztése
- Érzelmi fejlesztés, az önkiszolgálás fokozása.
- A beszédértés, szókinccs a szájról olvasási készség, érthető kiejtésre nevelés.

Enyhe fokban hallás sérült gyermekek fejlesztésének feladatai

Az emberi beszédhang és környezet korlátozott felfogására képesek. Beszédfejlődésük késve, speciális segítséggel indul meg.

- A nyelvi kommunikáció megindítása, , a kommunikációs igény- és tevékenység erősítése, a beszédérthetőség javítása
- A nyelvi kommunikáció, helyzetekhez kötött alkalmazása, a megnyilvánulást segítő eszközrendszer használata, a családi-szociális háttér bekapcsolása a fejlesztés rendszerébe

2. Az enyhe értelmi fogyatékos kisgyermek fejlesztésének feladatai

Az ép gyermekekkel történő együttnevelés, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segíti elő.

- A gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről való gondoskodás.
- Az önmegvalósítást, szociális beilleszkedést segítő képességek és a gondolkodási képességek fejlesztése.

3. Beszédfogyatékos kisgyermek fejlesztésének feladatai

Beszédfogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejllettségű gyermek szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyskalkulia, súlyos orrhangzóság stb.) miatt eltérően fejlődik.

Az akadályozottság megmutatkozhat, beszédhangok ejtésében, beszédészlelési, megértési zavarokban, beszédritmus sérülésében, a beszédhelyzetek tartós háritásában, megtagadásában ill. általános beszédgyengeséggel együtt járó részképesség kieséssel. A diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai is ide sorolhatók.

- Komplexitás a fejlesztésben; sokoldalú percepciófejlesztés, kinesztéziás, auditív, vizuális, vizuomotoros koordináció, beszéd motorikus mozgások fejlesztése.
- Speciális terápiák alkalmazása; diszlexia prevenció, grafomotoros fejlesztés.
- Báb és drámaterápia alkalmazása.
- A mozgás és beszédműveletek, transzfer (átviteli) hatásának tudatos használata.

A sajátos nevelési igényű gyermekek helyi fejlesztési gyakorlata

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

Speciális ellátási rendszerünkben az egyéni képességfejlesztés sokszínűen valósul meg.

Speciális ellátás rendszere

Terület	Fejlesztési terápia	A megvalósulás formája	Fejlesztési kompetenciák
MOZGÁS	Prevenció. Korrekción. -Prevenációs, korrekciós torna,	Mikro csoportos, esetenként egyéni, páros	- Gyógy-testnevelő - Fejlesztőpedagógus - Óvodapedagógus

	-Nagymozgás, finommotorika fejlesztése		
BESZÉD- ÉS KOMMUNIKÁCIÓ	-Komplex logopédiai terápia Dráma pedagógia Prevenációs program	Mikro csoportos esetenként egyéni, páros	- Gyógypedagógus,- logopédus - Fejlesztőpedagógus - Dráma pedagógus óvodapedagógus - Óvodapedagógus
RÉSZKÉPESSÉGEK	Prevenációs program Fejlesztőpedagógia, Sindelar-program	Mikro csoportos, Egyéni, vagy páros	- Fejlesztőpedagógus - Sindelar- fejlesztő - Óvodapedagógus
PSZICHÉS FEJLŐDÉS ZAVARAI	Prevenációs program Fejlesztőpedagógia Szenzoros integrációs terápia elemei Relaxációs terápia elemei	(kis) csoportos esetenként egyéni, páros	- Gyógy-testnevelő, - Fejlesztőpedagógus - Óvodapedagógus
TANULÁSI FOLYAMATBAN AKADÁLYOZOTT	Prevenációs program Fejlesztőpedagógia Komplex -dyszlexia -diszkalkulia preventív terápia	Mikro csoportos Egyéni, vagy páros	- Fejlesztőpedagógus - Óvodapedagógus

1.) *A megelőzés feladatai* közé tartozik, hogy már középső csoportban, a csoportban dolgozó óvónő javaslatára, megfigyelései alapján, a fejlesztőpedagógusok által kidolgozott helyi szempontsor kritériumai szerint, és 4 éves korban DIFER mérés eredményeit figyelembe véve, a gyermekek differenciált fejlesztésben részesülnek. A helyi program kiemelt fejlesztési feladatai, alapját képezik a fejlesztési gyakorlatnak.

2.) *A fejlesztés gyakorlata:*

A fejlesztőtevékenységek szinterei:

- Csoportszobai integráció: sérülés-specifikus feladat tervezése a napi tematika szerint (jelölése a művelődési tartalomnál) szokás szabályrendszerben megjelenő feladatok
- Csoporton kívüli fejlesztés: a fejlesztőpedagógusok, tervezett tevékenysége
- Csoporton belüli hospitálás: célja a gyermek sokoldalú megismerése

- Csoport-közi integráció: gyermekvédelmi munkaközösség havi programja alapján tervezett tevékenységek
- Gyógypedagógus irányításával, közreműködésével végzett tevékenység.
- Együttműködés a szülőkkel

3.) A fejlesztési tevékenység értékelése

- fejlettségmérő lapok áttekintése (félévente)
- megfigyelési napló bejegyzései alapján (évente)
- a fejlesztőpedagógus fejlesztési kompetenciába tartozó tesztekkel: (évente)
- (*Sindelar teszt, Edtfeld teszt, Dislexya Prevenciók teszt, Pieron féle Figyelem teszt*)
- állapotváltozásról kontrollvizsgálat a Szakértői Bizottságnál
- DIFER mérés (évente 1x)

Szükséges feltételek

Személyi feltétel: gyógypedagógus

Tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciális tárgyi eszközigénye nincs, mert:

Alapvető tárgyi eszközök azonosak program specifikus eszközökkel:

- Nagyméretű tükör, egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör,
- Lateralitást (oldalíságot) jelölő karszalag

Anyanyelvi táska MINIMAT eszközök, képkártyák

Mozgásfejlesztést segítő eszközök (labdák hengerek, Ayres, Wesco eszközök)

Finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok

Sikerkritériumok

- Komplex szakvélemények figyelembevételével, segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, melyek alapján tervezzük a speciális fejlesztést.
- Speciális módszerekkel, terápiás eljárásokkal ismerkedünk, a sérüléshez megfelelő fejlesztést alkalmazunk.
- Az együttműködés az óvoda dolgozói között a tervezésben feladatok megosztásában megvalósul.
- A szülők támogató együttműködése folyamatos.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Képesekké válnak társaikkal való együttműködésre (szociálisan alkalmassá válnak az iskolai életre).
- Képesekké válnak igényeik, szükségleteik közvetítésére, megértetésére.
- Képesé válnak nyelvi jelek befogadására, feldolgozására, beszédbeli kommunikációra.
- Saját személyükkel kapcsolatos munkákat önállóan végeznek.
- Kialakul a vizuális jelek felismerése.
- Képesekké válnak a környezetükben állandó, adaptív viselkedésre és indulataik szabályozására.
- Kompenzációs technikákat elsajátítanak.
- Figyelem összpontosításra képesekké válnak.
-

2.9 AZ ÓVODÁK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

Lehetőség szerint az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógusoknak kell irányítani, így a szolgáltatások idején is. Amennyiben erre nincs lehetőség – nem óvodapedagógus irányítja a tevékenységet – felügyeletet kell biztosítani.

A szolgáltatások igénybevevőit nyilatkoztatjuk a igénybevételéről, majd ezt követően alakítjuk ki a szolgáltatások körét. (Csak abban az esetben szervezzük meg, ha legalább 10 fő igényli.)

A szolgáltatásokon való részvétel - amennyiben nevelési időben szerveződik- ingyenes.

Az alábbi táblázatban a tagintézményekben szervezett szolgáltatások jelennek meg.

Szolgáltatás tartalma	Szolgáltatás ideje	Szolgáltatást igénybevevők köre	Szolgáltatást vezeti	A szolgáltatást felügyeli
Logopédia	Nevelési időben	4-7évesek	Logopédus	Óvodapedagógus
Néptánc- népi játékok	Nevelési időben	5 - 7 évesek	Óvodapedagógus	Óvodapedagógus
Ovi-foci	Nevelési időben	5 - 7évesek	Testnevelő tanár	Óvodapedagógus
Hittan	Nevelési időben	3 - 7 évesek	Hitoktató	Óvodapedagógus

Részképesség fejlesztés (Alattyán)	Nevelési időben	5-7 évesek	Fejlesztőpedagógus	Óvodapedagógus
Lovaglás (Jászdózsa)	Nevelési időn túl	3-7 évesek	Lovas oktató	Óvodapedagógus
Művészeti tevékenységek (Jászdózsa)	Nevelési időn túl	4-7 évesek	Óvodapedagógus	Óvodapedagógus
Angol (Visznek)	Nevelési időn túl	4-7 évesek	tanár	tanár

A táblázatból kitűnik, hogy szolgáltatásainkat súlyozottan óvodai szakemberek végzik, akik speciális képzettségük révén jól segítik a nevelőmunka sokszínűbbé tételét.

Jászágon a szülők kérésére az alapfunkción túl az nem szerveznek szolgáltatásokat.

A szolgáltatások dokumentumai

- szülők igényeit felmérő kérdőívek (szülők aláíró nyilatkozata a szolgáltatás igénybevételéről és a feltételek vállalásáról)
- megállapodási szerződés a „szolgáltatóval”, mely tartalmazza a szolgáltatás: célját, feladatát, időrendjét, díjazását, a programtervet, a vezető jóváhagyásával)
- működési dokumentumok: gyermekek nyilvántartása, tapasztalatok, feljegyzések

Mellékletek:

A tagintézmények részletes programja

A tagintézmények eszköz és felszereltség jegyzéke

Iskolai intézményegység

Tartalom

a) nevelési program	
I. Közös célrendszer	3
II. Személyiségfejlesztés.....	11
III. Közösségfejlesztés.....	13
IV. Tanulóink magatartás- és viselkedéskultúrájának fejlesztése.....	22
V. Tehetséggondozás	25
VI. Szakkörök, érdeklődési körök.....	27
VII. A felzárkóztatás	29
VIII. Differenciált képességfejlesztés	31
IX. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	34
X. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	37
XI. A szülőkkel való együttműködés, fejlesztésének programja.....	39
XII. A továbbtanulás rendje.....	42
b) helyi tantervi szabályozás	
Az intézmény beiskolázási szabályzata	45
Magasabb évfolyamba lépés feltétele... ..	47
Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása.....	48
A cigány kisebbség oktatásának, nevelésének közös programja.....	56
A tanulók tudásának, képességeinek, neveltségi szintjének ellenőrzése és értékelése.....	72
A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere.....	74
Az iskolai beszámoltatás.....	77

I. Közös célrendszer megfogalmazása

1. 1. Alapelvek, célok:

„A nevelés nem más, mint együttélés a gyerekekkel.
Hiszen a gyerekeket nem azzal neveljük, hogy
valamint elmagyarozunk nekik, hanem azáltal
neveljük őket, amilyenek vagyunk.”
Vekerdy Tamás

Arra szeretnénk törekedni, hogy az iskola nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható légkörében végezhesse munkáját minden tanár és diák, hogy korszerű oktatási, képzési anyagok biztosítsák a kollégák felkészülését, ahol lehetőséget kapnak az ön- és továbbképzésre, naprakész információ szerzésére.

Olyan iskolát szeretnénk, ahol a továbbképzéseken elsajátított ismeretek alkalmazása, átadása a jellemző.

Ahol tudott és elfogadott, hogy a gyerekközösség számára modell a pedagóguskollektíva, hiszen nem a szavainkkal, a tettekkel nevelünk, nyújtunk példát. Azt követelhetjük meg tanulóinktól, amit mi magunk sugárzunk, akkor lesznek őszinték, igényesek, ha a mi közösségünkől ezt látják, tanulják, mintázzák.

Arra törekszünk, hogy tanulóinkat felkészítsük a továbbtanulásra, arra, hogy az elvárásoknak megfeleljenek.

Célunk, hogy munkánkat a nevelésközpontúság biztosítása, a korszerű nevelési-oktatási módszerek alkalmazása jellemezze. Kapjon hangsúlyt a pedagógiai munka összehangolása, a minőségnek való megfelelés. A munkatársi kapcsolatok, a vezetői tevékenység hatékonysága növekedjék.

Pedagógiai alapelveink:

Iskolánk olyan általános, normatív irányelveket fogalmaz meg, melyek iránymutatásul szolgálnak a pedagógusoknak, illetve meghatározzák a nevelés –oktatás komplex folyamatát.

- ***Az életkori sajátosságok figyelembe vételének elve***
A tanulók fejlődését mindenkor a maga fejlettségi fokához mérten kell biztosítani.
- ***A komplexitás figyelembe vételének elve***
A különböző törvényszerűségek (fiziológiai, pszichológiai, társadalmi, biológiai) együttesen hatnak a tanulóra, melyre minden helyzetben fel kell készülnie a pedagógusnak
- ***A következetesség elve***
Igényes, határozott, reális, tudatosított követelmények támasztása a tanulókkal szemben
- ***Az elmélet és gyakorlat egységének elve***
Az ismeretszerzés folyamatában és elmélyítésében az elmélet és gyakorlat egységét kell megvalósítani.
- ***A közösség tudatos felhasználásának elve***
A tanulók a mikro- és makroközösségek hatásrendszerében kapjanak lehetőséget önállóságuk, öntevékenységük, önkormányzó képességeik kibontakozásában
- ***A pedagógus vezető szerepének elve***
A pedagógiai folyamatokban a pedagógusnak vezető, irányító szerepet kell betöltenie
- ***Az egyenrangúság elve***
A nevelés-oktatás folyamatában a pedagógus és tanuló egyenrangú félként kell részt vegyen

- ***A demokrácia alapelve***

A demokrácia értékrendjére építve, a demokratikus magatartásra felkészítés, melyben az egyén és a köz érdekei egyaránt szerepet kapnak

- ***A tanuló pozitív tulajdonságaira való támaszkodás és a negatív tulajdonságok leküzdésének elve***

- ***Európai, humanista, nemzeti értékrend kialakításának elve***

Nevelő-oktató munkánk a közös nemzeti értékeket szolgálja, melyben a hagyományok őrzése, a nemzeti identitás fejlesztése mellett a más népek, kultúrák iránti tisztelet, megbecsülés, multikulturális szemlélet is jelentős szerepet kap

Céljaink között szerepel:

- A megismerési folyamatokhoz szükséges képességek, készségek fejlesztése.
- A tanuláshoz való viszony formálása őszinte, nyitott, együttműködő légkör megteremtésével, sok játékkal.
- Személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés.
- Helyes és hatékony tanulási szokások kialakítása.
- Az iskolai demokrácia kiterjesztése természetesen a szabályok, normák, jogok és kötelességek egységén.
- A tehetségekkel és hátrányos helyzetűekkel való törődés.
- Az integrált oktatás kiterjesztése.
- Idegen nyelv és az informatika oktatásának fejlesztése.
- A testi-lelki egészségre törekvő szemléletmód kialakítása.
- Az alapfokú művészetoktatás keretében magas szintű képzéssel a tanulók zenei műveltségének megalapozása.

1. 2. Célmeghatározásból eredő feladatok:

Nevelési célrendszer, közvetítendő értékrendszer

Munkánk alapelve a gyermekszereteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia.

Ennek megfelelően az alapfunkciók ellátása mellett alapcélunknak kell lennie az olyan iskola megteremtése, mely modern, naprakész, a társadalmi igényeknek megfelelő ismereteket nyújt. A tanulók képességeinek kibontakoztatásával, tehetséggondozással, a hátrányok leküzdésével egyenlő lehetőségeket kell biztosítanunk az alapkészségek elsajátításához, a továbbtanuláshoz.

Elsődleges szerepet kell kapnia

- a személyiségfejlesztésnek,
- önállóságra, öntevékenységre,
- a műveltség megszerzésének igényére,
- a reális önismeret, önértékelés kialakítására,
- a kitartó munkához való helyes viszony (szorgalom, kitartás, igényesség) kialakítására,
- a tolerancia képességének kialakítására.
- együttműködésre és nyitottságra nevelésnek

A települések tanköteles korú gyermekeinek intézményünkben tartására kell törekednünk a szakos ellátottság javításával, valamint sokoldalú, jól felkészült, gyermekszerető pedagógusokkal.

Fel kell készülnünk az egyre növekvő számú hátrányos helyzetű tanulóval és szüleikkel való hatékony foglalkozásra.

Kiemelt feladatunk munkánk során

- a tehetséggondozás
- a műveltségbeli hátrányok leküzdése
- a társadalmi beilleszkedés segítése
- az egészséges életmód igényének kialakítása
- környezetkultúra színvonalának emelése
- munkára nevelés

Kulcsfogalmak:

tolerancia, empátia, kollektivitás, kreativitás, környezetkultúra, hagyományörzés, egészségkultúra, kommunikációs készség

Iskolánk pedagógiai munkájában legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, mely középpontjában motiváló tényezők állnak. A gyermekek tanulását elsősorban a pozitív megerősítés segíti elő. A sikerélmény kitartó tevékenységre sarkall.

Iskolánk feladata, hogy szilárd alapokat teremtsen, tegye nyitottá, fogékonyá az értékek befogadására a diákokat és képessé azok alkalmazására.

Munkánkat **a szemléletességnek, cselekedtetésnek, önálló munkáltatásnak és differenciálásnak** kell áthatnia. Nagy figyelmet kell fordítanunk a kommunikációs képességek fejlesztésére, az önálló szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésére, a tankönyvön kívüli más ismeretforrások beépítésére a tanulásba, tanulási módszerek-technikák megismertetésére, az elvont gondolkozásmód fejlesztésére, pályaorientáció segítségére. Kiemelten kell foglalkoznunk korunk elvárásaival, így a számítástechnika, angol nyelv, testnevelés tantárgyakkal, hiszen a kerettanterv ezekre a tantárgyakra helyezi a hangsúlyt.

Az iskolában folyó nevelés-oktatás minőségközpontú fejlesztése a feladatunk különös tekintettel a képességek fejlesztésére:

- Beszédfejlesztés
- Olvasásfejlesztés, szövegértés
- Emlékezetfejlesztés
- Gondolkodásfejlesztés
- A munka hatékonyságát biztosító koncentráció fejlesztése

Fontos a gyermekek, tanulók egyéni fejlődését is mérő, értékelő rendszerek kipróbálása, fejlesztése.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk az olvasás, szövegmegértés, helyesírás, matematika alapjainak lerakására.

Minden pedagógus nagy hangsúlyt fektet **az egyéni fejlesztésre, differenciálásra**, ha saját tárgyai tanuláshoz **módszertani segítséget nyújt** diákjainknak, ha az órai feldolgozás során épít a **tanulói önállóságra** is.

1. 3 Az intézmény nevelő-oktató munkáját meghatározó célok és feladatok:

Célok	Feladatok
A magyar és az egyetemes kultúra alapvető értékeit hordozó ismeretek elsajátítása a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek, és a helyi tantervnek megfelelően.	Életkori sajátosságaiknak, egyéni adottságaiknak megfelelően fejleszteni kell a tanulók alapkészségeit, (írás, olvasás, matematikai és kommunikációs készség), személyiségjegyeit. Sikeres tankötelezettség teljesítése. A részképesség-zavarokkal küzdő tanulók esetében a minimumkövetelmények sikeres elsajátíttatása, a fogyatékoságok általi defektusok egyéni program szerinti folyamatos, eredményes javítása szakértők (fejlesztőpedagógus), utazó gyógypedagógus és a szülők közreműködésével.
Elemi műveltségbeli alapozás: biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, alapvető képességek, készségek elsajátíttatása.	A természetes gyermeki nyitottságra alapozva fejlesztjük kreativitásukat, beszédképességüket, mozgáskultúrájukat, manuális készségeiket, vizuális és zenei befogadóképességüket.
Önálló tanulásra szoktatás, az önművelés iránti igény felébresztése.	Segítséget nyújtunk számukra az önálló tanulási technikák megismerésében.
Komplex személyiségfejlesztő programok segítségével a szocio-kulturális hátrányok kompenzálása, valamint az eltérő képességű, és tehetséges gyerekek gondozása.	Differenciált foglalkozások, és a kooperatív tanulás módszerének megismerése után a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek együtt, egy időben történő fejlesztése.
Közéletiségre nevelés, toleranciakészség alakítása, előítélet-mentesség.	Közösségi szerepek gyakorlása, közügyekben való közreműködés, véleménynyilvánítás, a helyes közösségért érzett felelősség átérzése. Helyes értékítélet alapján a másság elfogadása, szolidaritás, a kisebbségek iránti tolerancia.
A gyerekek kultúrájának megalapozása.	A kreatív, tevékenykedtető tanulás-tanítás révén az iskolai önkiszolgáló munka bővítésével játékosan munkára nevel. Az iskolába lépés kezdetétől megismertetjük a gyerekekkel a szellemi és a fizikai munka egyéni és társadalmi hasznát, kialakítjuk az egyéni és közösségben végzendő munka szokásait.
Tehetséggondozás – művészeti nevelés.	Alkotó, értékteremtő, a személyiséget gazdagító tevékenységek elsajátítása.
Egészséges életmód kialakítása, testi-lelki egészség gondozása.	Mentálhigiénés programok keretében gyerekekkel elsajátíttatjuk az egészséges életmód legfontosabb ismérveit, s ezt rendszeresen gyakoroltatjuk. Önismeret kialakítása, fejlesztése.
Pályaorientációs tevékenység	Minden tanulónkat képességeinek megfelelő iskolába irányítunk.

	<p>Valamennyi végzős tanuló tanuljon tovább. Továbbtanulásra készítünk fel a fakultációs órákon.</p> <p>Lehetőség van egyéni pályaválasztási tanácsadásra is.</p> <p>Szorgalmazni kell az érettségit adó középiskolákba való jelentkezést.</p>
Szülők bevonása a nevelő-oktató munka hatékonyabbá tétele érdekében.	A családi ház segítségére számítunk, de mi is segítséget nyújtunk a tőlünk ezt kérő családoknak, a szociálpedagógus, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök segítségével.

1. 4. Célok, feladatok, eszközrendszer az iskolai nevelésben

Célok: Milyenné szeretnénk nevelni tanulóinkat?	Feladatok	Eszközök
<p>Személyiség és közösségfejlesztés</p> <p>A különböző közösségek normáihoz igazodó, ugyanakkor önálló véleményalkotásra képes, saját közösségeikre büszke; a generációk közötti kapcsolatot elfogadó és azt építő, ápoló; saját érdekeiket civilizáltan érvényesíteni tudó</p>	<p>Együttműködési stratégiák gyakorlása: a konfliktusok kezelésének megtanítása; önkorlátozásra és toleranciára nevelés; a szolidaritás elmélyítése; a sokféleség, másság elfogadtatása; a közösségi élet normáinak, az aktív közéleti tevékenység a gyakorlása. Tudatosítjuk bennük, hogy Európa és a világ polgárai is egyben. Erősítjük kötődésüket iskolájukhoz</p>	<p>Házirend. Viselkedési szabályok. DÖK működési rendje. A tanulói munka és viselkedés folyamatos ellenőrzése és értékelése egyéni, osztály és iskolai szinten (jutalmazás- kritika-elmarasztalás - büntetés). Az osztályfőnökök együttműködése és folyamatos konzultációja az osztályban tanító tanárokkal, a szülőkkel.</p>
<p>Testi, érzelmi, akaratil nevelés</p> <p>Testi, szellemi, lelki képességeik harmonikus fejlesztéséért folyamatosan tevékenykedő</p> <p>Az érzelmek alkotó jellegű feldolgozásának érdekében tevékenykedő</p> <p>A mindennapos testedzés, mozgás igényének kialakítására törekvő</p>	<p>Követelményeink között a tanulást, a fizikai terhelést és a belső emberi értékeket együttesen hangsúlyozzuk; ösztönözzük diákjainkat a munka, az erőfeszítések, a kiemelkedő teljesítmények megbecsülésére minden területen. Kialakítjuk bennük az állandó önművelődés, a tanórán kívüli ismeretszerzés igényét. Megismertetjük velük a különböző sportágak szépségét. A különböző lehetőségekből adódó sportolási, edzési igény kialakítása.</p>	<p>Korszerű személyiségfejlesztő tréningek megismerése és alkalmazása a nevelési gyakorlatban. Az életkori és egyéni sajátosságokat is figyelembe vevő, folyamatosan növekvő terhelés megtervezése és gyakorlati megvalósítása a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon. A tanórán és iskolán kívüli tevékenységek (sport, tánc, ének-zene, színjátszás, művészeti alkotás stb.) elismerése, segítése. Bekapcsolódás községünk kulturális és sport életébe</p>

<p>Továbbtanulásuk tervezésében tudatos, céljaik elérése érdekében legyenek erőfeszítésekre készek</p>	<p>Kialakítjuk felelősségérzetüket saját maguk, családjuk, tágabb környezetük, lakóhelyük, hazájuk iránt.</p>	<p>Pályaválasztási tájékoztatók, középiskolai nyílt napok, közös szülői értekezletek a tanulókkal.</p>
<p>Értelmi nevelés terén önálló ismeretszerzésre, megfigyelőképességre képes egyéniség kibontakoztatása során a kreatív gondolkodású, világban eligazodni tudó, kommunikációképes</p>	<p>Az autonóm és a nyitott személyiség kialakulásának elősegítése: önismeretre (egyéni képességek, értékek, korlátok), kreativitásra és céltudatosságra nevelés. A problémamegoldó és kreatív gondolkodás fejlesztése. Az információáradatban való tájékozódás képességének alakítása.</p>	<p>A tanítási módszerek a tárgyi ismeretek bevétele mellett a készségfejlesztést, az egyéni kreativitás kibontakozását és a kommunikáció gyakorlását is szolgálják minden tantárgyban. A tanulás tanítása: Általánosan érvényes és az egyes tantárgyaknak megfelelő tanulási technikák, módszerek és stratégiák átadása. Az információhordozók gyakorlati alkalmazása.</p>
<p>Egészség- és környezettudatos fiatalok nevelése.</p>	<p>Az egészséges életmód, életvitel fontosságának tudatosítása a gondolkodásban, meggyökereztetése a mindennapi szokásokban; az élet tiszteletének, védelmének hangsúlyozása; környezettudatos, környezetbarát magatartás kialakítása; a helytelen fogyasztói szokások csökkentésére nevelés</p>	<p>Egészségvédelmi és környezetvédelmi előadások, kampányok, vetélkedők.</p>
<p>Hazafias nevelés Egészséges lokálpatriotizmus kialakítására és elfogadására képes gyermekek nevelése</p>	<p>Nemzeti értékeink, hagyományaink megőrzése és ápolása.</p>	<p>Tanítási órákon, iskolai ünnepeken, kirándulásokon, táborozás alkalmával.</p>

A nevelési módszereket, eszközöket és eljárásokat úgy kell megválasztani, hogy igazodjanak:

- A tanuló életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez.
- A pedagógus személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, vezetői stílusához.

1..4. 1. Mindezen tevékenységek szervezeti keretei:

- tanórák, osztályfőnöki órák,

- napközi, tanulószoba,
- szakkörök, énekkar,
- gyereknapi,
- iskolai ünnepélyek és megemlékezések,
- DÖK, diákközgyűlés,
- vetélkedők, versenyek.

1. 5. A célrendszer megfogalmazása az integráció tükrében

Integrációs programunk legfőbb célkitűzése, hogy az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulóink együttnevelését – együttoktatását maradéktalanul megvalósítsuk.

Fontos feladat számunkra, hogy a hátrányokkal küzdő tanulóknak és a kiemelkedően tehetséges diákoknak egyaránt biztosítani tudjuk a fejlődés lehetőségeit. Ehhez elengedhetetlen a tanórai és a tanórán kívüli egyéni és kiscsoportos foglalkozások alkalmazása, bővítése. Szeretnénk a szülők együttműködését minél nagyobb mértékben elérni, őket minél nagyobb arányban bevonni a munkánkba.

Mindennek elérése érdekében a partneri kapcsolatok támogatásával a gyermekek komplex segítését kívánjuk kidolgozni és bevezetni

- a készségek fejlesztése

A szociális készségek /közösségi elkötelezettség, önbizalom, egészség.../ mellett az együttműködés, team-munka, problémamegoldás, döntési készség is fejlesztésre szorul, különös tekintettel az alapkészségek, kommunikációs készségek / anyanyelv, idegen nyelv, informatika/ fejlesztésére.

- a tanulás támogatása

(A tanulás megtanulásának képességét minden tanulóban ki kell alakítani. Alsó tagozattól kezdődően olyan módszerek alkalmazása szükséges, amely lehetővé teszi ennek elsajátítását.)

- a pedagógusok felkészítése

(Az egyéni fejlesztés, kiscsoportos foglalkoztatás, differenciálás módszereinek, a kooperatív tanulási technikák megismertetése, árnyalt értékelés elsajátítása.)

- a partnerkapcsolatok további fejlesztése révén.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének bevezetésével a következő célokat szeretnénk elérni:

- Csökkenjen az osztályismétlésre, javítóvizsgára utalt hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökkenjen az intézményben a túlkoros tanulók száma.
- A hátrányos helyzetű tanulók sikeresen befejezzék az általános iskolát, a 8. osztály elvégzése után képességeik, érdeklődésük és a családjuk szándéka szerint minél többen továbbtanuljanak középiskolákban.
- A tanulási technikák, módszerek megismertetésével képessé tudjuk tenni őket a középfokú iskolák sikeres elvégzésére, felsőfokú tanulmányok folytatására.
- Javuljanak az intézményben a tanulmányi eredmények mutatói.
- Sikeresen megteremtjük a tanári együttműködésre épülő értékelési rendszert.
- Párbeszédet tudjunk kialakítani minden szülővel.
- Helyi tantervünkbe beépüljenek a multikulturális tartalmak.

1. 6. A nevelő oktató munka sikerének kritériumai

- A tanulók rendelkezzenek azokkal a képességekkel, melyek szükségesek a megszerzett ismeretek mindennapokban történő alkalmazásához. A tanulók 100 %-a továbbtanul valamilyen intézményben.

Az általános iskolát végzett tanulók iránt támasztott sikerkövetelmények

- Értelmi fejlettsége jusson el arra a szintre, hogy sajátítsa el a törzsanyagot, teljesítse a követelményeket.
- Érvényesüljön önálló gondolkodása az ismeretek alkalmazásában, a problémák megoldásában.
- Tanulmányi munkáját végezze megfelelő önállósággal.
Lássa be, hogy a tanulás a legfontosabb kötelessége, amellyel felkészül a magasabb fokú iskolázásra és a munkára.
- Legyen tanulni vágyó, és tudó.
- Tudjon rövidebb, hosszabb távra tervezni.
- Legyen a világról és önmagáról reális képe.

II. Személyiségfejlesztés

„A személyiség a gondolkodás, az érzelmek és a viselkedés azon megkülönböztető mintáit jelenti, melyek az egyén személyes stílusát meghatározzák, és fizikai, valamint társas környezetével való interakcióit befolyásolják.”

A személyiség összetevői közül rendkívül fontosak az öröklött biológiai tényezők (képességek és adottságok), a fizikum, a vérmérséklet, az intelligencia, az érzelmek és a társas viselkedés. Minden ember más, ezért a személyiség fejlesztése során mindenképpen figyelembe kell vennünk ezeket az eltérő személyiségjegyeket.

Alapelvek:

- önismeret és önvizsgálat fejlesztése
- személyes döntések segítése
- pozitív változás segítése a gyermek gondolkodásában
- a gyermek önfeltáró kedvének, készségeinek kibontása

Helyzet:

Tanulóink egy része nem viseli el a kritikát, bírálatot. Ha ilyen helyzetbe kerül, agresszíven reagál. Sajnos a felnőttekkel és egymással szembeni tiszteletet sem tartják be. Nagyon nehezen fejezik ki gondolataikat, igényeiket nem tudják megfogalmazni. Az udvarias viselkedés szabályait sem ismerik eléggé. A másság elfogadásának ugyan már kezdeti lépéseit megtették, de még az előítéletek gyakran megjelennek. Nem képesek a másik ember iránt a toleranciára. A tanulók önismerete nem felel meg a valóságnak.

Cél:

- toleranciaképesség fejlesztése,
- a megbocsátás,

- az érzelmek fejlesztése,
- a kommunikáció fejlesztése,
- önvizsgálat képességének kialakítása,
- az önfeltárás lehetőségének megvalósítása,
- az önrányításának, önalakítás képességének fejlesztése.

Feladat:

Nevelve kell oktatnunk. A célt és a légkört harmonikusan kell megteremtenünk. Az iskolai személyiségformálásnak új feladatai születtek. Elsősorban a családi nevelés hiányosságait pótló korrekciós tevékenységet emelnék ki.

A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés összefüggő folyamatok. A közösségen belül alakulnak ki a szerepek, amelyek a személyiség fejlődésében alapvetők.

A személyes fejlődést elősegítő beszélgetés alapvetően buzdító, serkentő, facilitáló (könnyed) jellegű legyen. Fejlesztő beszélgetés minden olyan helyzetben folytatható, ahol négy szemközti beszélgetésre van módunk. Elsődleges célja az, hogy segítse a gyermek önvizsgálatát és önismeretének fejlődését, segítsen személyes döntéseiben és választásainak meghozatalában, inspiráljon változásra a gondolkodásban, az érzelmekben és az attitűdökben. A gyermek *önfeltáró* kedvének, készségeinek kibontását célozza. Ezek a beszélgetések legyenek ítélezés mentesek, minősítést elkerülő, értékítéletek nélküli beszélgetések. Célja az önvizsgálat, önfeltárás és az önrányítás-önalakítás.

Fő feladatunk a hiteles kapcsolat, a tiszta és egyértelmű meleg emberi kommunikáció kiépítése és fenntartása felnőtt és gyerek között. A fejlesztő beszélgetések célja az, hogy adjunk lehetőséget lehetőleg rendszeresen tanítványainknak a szisztematikus önvizsgálatra, amelyek során szabadon kifejezhetik szükségleteiket, megbeszélhetik érdeklődésüket és személyes gondjaikat, dilemmáikat és feszültségüket, megvizsgálhatják erősségeiket, végiggondolhatják céljaikat és lehetséges választásaikat.

Ezek a beszélgetések elsősorban az osztályfőnök és tanuló között kell, hogy létrejőjenek, de bármilyen szaktanár és az ifjúságvédelmi felelős is kezdeményezheti, illetve ha a tanuló kezdeményezi, akkor fel kell vállalnia.

Fontos szerepük van továbbá a közösségben végzett önismereti játékoknak és az iskolában folytatott munka értékelésének.

Szintér:

- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli négy szemközti beszélgetések, illetve kisebb csoportokkal, vagy az egész osztállyal történő beszélgetések,
- egy-egy tantárgyi órán a tananyaggal összefüggésben a személyiségfejlesztés lehetőségének kihasználása,
- napközi, iskolaotthon és tanulószobai foglalkozás

Értékelés:

- minden munkaközösségi értekezleten kerüljön sor a gyerekek személyiségében bekövetkező változásának megbeszélésére, a negatív irányú változások okainak felderítésére a gyermekvédelmi felelős segítségével!

III. Közösségfejlesztés

Közösség: olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és tudat tart össze.

Alapelv:

- a közösségen belül működjön a demokrácia
- a cél mindenki számára közös legyen
- a közösségfejlesztés folyamat legyen

Helyzet:

A közösségfejlesztésnek iskolánkban kiemelt szerepe van, hiszen az életünket körülvevő közösségek hatásának sűrűjében, emberi kapcsolatok hálózatában formálódik a személyiség, amelynek érését, fejlődési előrehaladását, változásait az e kapcsolatokban szerzett, tanult ismeretek és az átélt élmények határozzák meg.

A társadalmi makrostruktúrához is e csoportok részeseiként kapcsolódunk, éppen ezért a társadalmi hatások e közösségek szűrő, alakító és közvetítő tevékenységén át épülnek be a személyiségbe.

Cél:

- Az iskolai élet egyes területeihez kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása és ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- a gyermekközösség életének, sokirányú tevékenységének fejlesztése
- nevelés a társak iránti érdeklődésre, helyes megítélésükre
- a tanulók társas kapcsolatainak gazdagítása
- gyermekek önismeretének fejlesztése, önnevelésének irányítása
- ösztönzés és útmutatás az egyéni érdeklődés, képességek, hajlamok fejlesztésére
- az egyén és a közösség helyes viszonyának formálása
- az egyént fejlesztő és a közösséget erősítő szabadidő kultúrált eltöltésére nevelés
- A közösségi tudat kialakítása, fejlesztése, a közösségi normák, szokások elfogadása. (felelősség a közösség dolgaiért, a közös munka képessége, a közösség szervezése, közös célok és normák kialakítása, feladatmegosztás a közösségen belül, közösség tagjai közötti segítségnyújtás, az egyén helyének, szerepének tudatosítása a közösségen belül)
- A társas együttélés alapvető szabályainak megismerése. Együttérző emberi kapcsolatok kialakítása
- Az iskolai közösségek szervezésének segítése, programok támogatása.
- A kommunikáció fejlesztése: véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség fejlesztése
- Az egyén közösségi magatartásának kialakítása
- A másság elfogadása
- Tolerancia képességének fejlesztése
- A harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztése

Feladat:

- Közös célok meghatározása a tanév első két hetében. Nagyon fontos, hogy legalább egy közös célt határozzon meg az osztály, hiszen az együttességből csak akkor tud fejlődő közösség kialakulni, ha a közös cél a résztvevőket az együttlét vállalására készíti, egyben azt is előre vetíti, várható-e közösséggé alakulás. Az osztály tanulóinak „mi-tudata” a közösség fenntartásának törekvéseivel és a részvétel belső kötelezettségeinek elfogadásával jár. A közösség ezáltal olyan nyílt rendszerré válik, amelynek előrehaladó integrálódását a közösség vállalásaiból kibontakozó önfenntartó erő szolgálja.
- Öntevékenység fejlesztése. Az osztályfőnöknek törekednie kell arra, hogy a közösség egyre nagyobb mértékben próbálja a feladatokat önállóan elvégezni, természetesen folyamatos ellenőrzésre, visszacsatolásra van szükség.
- Pozitív érzelmi légkör. Folyamatosan kell figyelni, hogy az esetleges problémák felé mindig megértéssel, segítőkész szándékkal forduljon az osztályfőnök. A tanulók bízzanak meg az osztályt vezető nevelőben és forduljanak hozzá bizalommal.
- Másság elfogadása, elfogadtatása. Az osztályfőnöki munkaterv összeállításakor tervezzünk órát ebben a témában.
- Helyes konfliktuskezelés. Az osztályfőnök mindig találja meg a lehetőséghez mérten azt a módszert, amellyel a konfliktus kezelhetővé válik.
- Játékos tevékenykedtetés. Az ismeretek elsajátításának folyamata a játékos módszerekkel lassúbb, de sokkal intenzívebb a hagyományos módszereknél.

Szintér:

- Drámaórákon: a közösségfejlesztés és természetesen az önismeret fejlesztése kerül előtérbe.
- Testnevelés órán. A közös játék mindenképpen a közösség fejlődését kell, hogy szolgálja!
- Készségtárgyak tanításánál folyamatosan kell alkalmazni a közösségfejlesztést. Természetesen nem direkt módon, hanem a tananyag tanítása mindig foglalja magába a fejlesztést.
- Egyéb, tanórán kívüli foglalkozások:
- Diákönkormányzat. A rendezvények szervezésénél elsődleges szempontnak kell lennie, hogy azok mindig az iskola közösségének fejlesztését segítsék elő. Fő feladata lehetőséget teremteni a tanulók önszerveződésére, illetve a közösségi jogok gyakorlására. Ennek keretében rendezvényeiket, a gyereknapot, a papírgyűjtést önmaguk szervezik természetesen tanári közreműködéssel. Az iskolai közösségszervezéssel kapcsolatos ötleteik, elképzeléseik iránt a nevelőtestület és a vezetés nyitott.
- Iskolai és osztályszinten szervezett rendezvények. Pl. színházlátogatás, mozi és ünnepek.

Nagyon fontos, hogy ezekre a rendezvényekre felkészítsük a tanulókat. Fontos megbeszélni a kulturális intézményekben való viselkedésről, a megfelelő öltözködésről. Minden színházlátogatást előzze meg egy osztály szintű megbeszélés. A községi ünnepeken való részvétel és tiszteletteljes viselkedésre is rá kell nevelnünk a tanulóinkat. Minden ilyen ünnepség műsorát a tanulók biztosítják, amellyel segíthetjük a közös tevékenység felelősségének tudatát is. A felkészülés és az előadás jó alkalmat ad az „együtt dolgozás” lehetőségére.

- Iskolai rendezvényeket úgy kell megszervezni, hogy a tanulók szívesen vegyenek részt rajta
- Közös délutánok szervezése. Ezek nagyon jó lehetőséget kínálnak a közösségfejlesztésre. Ezekon a délutánokon a gyermekek felszabadultan

szórakoznak. A nevelőktől természetesen ez is felkészülést igényel, hiszen ezeken a délutánokon is nekik kell irányítaniuk a tanulók tevékenységét. Minél több játékot, közös tevékenységet iktassanak a zenei szórakozás mellé.

3. 1. Osztályközösségeink

Osztályközösségeinkkel el kell fogadtatnunk, hogy a különböző osztályok értékrendje más és más is lehet, emellett valamennyi értéknek kettős funkciója van:

- egyrészt közösségfejlesztő, amely hozzájárul a szűkebb és a tágabb emberi közösség fejlődéséhez,
- másrészt individuálisan fejlesztő, amely az egyéniség fejlődését segíti elő.

Világunkban mind jobban érzékeljük az egész emberiség gondját, és felelősségét. Számos tevékenységben érvényesül a nemzetköziség, és az egész emberiség együttműködése.

Mindezek megláttatása, a közös felelősség tudatosítása az iskola feladata is.

Feladataink:

- korszerű tananyag tanítása;
- a természetnek, és az ember által létrehozott értékeknek a megbecsülése;
- az évfolyamok közösségének erősítése, közös programok szervezésével;
- fokozatosan ki kell alakítani tanulóinkban a szolidaritás, a tolerancia és a felelősség fogalmak mögötti tartalmat, és az értékeket;
- a kölcsönös tiszteleten, a bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása, tanár-diák-, diák-diák-, és a tanár-tanár viszonyában;
- a tanuló aktív részese lehessen az őt érintő döntések meghozatalának;
- hagyományaink, ünnepeink tiszteletére nevelés;
- becsületes munkára nevelés, a társadalmi közösségekbe való beilleszkedés elősegítése, a körültekintő pályaaorientálás.

3. 3. A napközi otthon programja

Az iskola köteles a szülők igényei alapján napközis, illetve tanulószobai foglalkozást szervezni.

Ezeket a foglalkozásokat úgy szervezzük, hogy eleget tudjunk tenni az iskolai felkészítéssel és gyermekellátással összefüggő feladatoknak. A napközis foglalkozások megszervezéséhez az oktatási törvény szerint napi 4 és fél óra biztosított az első 4 évfolyamon. (indokolt esetben az időkeret növelhető!)

Az általános iskola szerves része a napközi otthon, ahol elsődlegesen nevelési feladatok hárulnak a pedagógusokra. A szülők egyre kevesebb időt tudnak gyermekeikkel tölteni, ezért sokkal több feladat jut az iskolára és ezen belül a napközire. A napközinek nem a megőrzés a feladata, hanem az, hogy szervezett formában biztosítsa a nyugodt tanuláshoz, a szabadidő változatos eltöltéséhez szükséges feltételeket. Bár szükségesek bizonyos mértékben a kötöttségek, törekednünk kell arra, hogy ne kényszerűségnek érezzék a gyerekek a napközit. Iskolánkban az 1-4. évfolyamon iskolaotthonos rendszerben tanulnak tanítványaink, a napközi otthon jelenleg a párhuzamos osztályokban 2.,3-4. osztályos gyerekekkel működik.

Tanulószobát biztosítunk a felső tagozatos tanulóknak 5-8. osztály számára.

A napközi délutáni menetrendje:

- I. A tanítás befejezése után a **napközis nevelő átveszi** a tanulókat, ez általában nem egy időben történik, hiszen az osztályok óraszámja különböző. Röviden tájékozik a délelőtti történekekről.
- II. Az **ebédeltetés** kidolgozott rend szerint történik. Az iskolaotthonos, napközis csoportok váltva étkeznek. Ügyelnünk kell arra, hogy a tanulók lehetőleg állandó helyen, nyugodt körülmények között ebédelhessenek.
- III. Az iskola teret ad különböző programoknak, melyekből a gyerekek szabadon választhatnak tanításon kívüli időben:
- A. Iskolai sportkör,
 - B. Foci-suli,
 - C. kézműves és egyéb szakkörök,
 - D. fakultációk, felzárkóztató foglalkozások,
 - E. számítástechnika,
 - F. hittan,
- IV. A napközi legfontosabb része **a tanulás**
Állandó időpontja: 14⁰⁰ és 16⁰⁰ óra között.

Cél: a tanulók elkészüljenek az írásbeli és a szóbeli házi feladatokkal.

Nevelő feladatai:

- ellenőrizze, javítsa a hibákat,
- kérje számon a szóbeli házi feladatokat,
- gyakoroltassa az éppen aktuális feladatokat,
- segítse a gyengébb tanulók felzárkózását,

3. 4. A tanulószoba

A felső tagozatos tanulók (5-8. osztályosak) számára igény esetén tanulószobát biztosítunk.

Cél: Azoknak a felső tagozatos tanulóknak a segítése, akik nem képesek önállóan elvégezni az írásbeli házi feladatot, illetve az elméleti tudnivalók megtanulása, a következő napra történő felkészülésük nehézségbe ütközik.

Feladat: A tanulási technikák, módszerek kialakítása

- Egyéni segítség nyújtása
- Elkészített munkák ellenőrzése
- Megtanult ismeretek számonkérése

Tanulószobát vezető pedagógus feladatai:

- A tanulás megszervezése
- A tanulást segítő eszközök biztosítása
- A tanulásban megakadó tanulók segítése, felzárkóztatás

- Az elkészült írásbeli munkák ellenőrzése (Mennyiségileg minden tanulónál, minőségileg az aznapra tervezetteknél)
- A szóbeli kikérdezése
- A szaktanárok, a szülők és tanulószobát vezető pedagógus közötti együttműködés

4. A diákönkormányzat szerepe

Diákönkormányzatunk a közoktatásról szóló törvény 63.§.(1) - (7) bekezdés alapján működik. A Diákönkormányzat a diákság önszerveződő csoportjaira épül.

Célunk: az iskola tanulói együttesen és egyénileg is valós gazdái legyenek az iskolai élet azon részének, amelyek irányítására, szervezésére a Közoktatási törvény, a Házirend, a Diákönkormányzat Szervezési és Működési Szabályzata felhatalmazást ad.

A tanuló jogi képviselője a diákönkormányzat. Az iskolai önkormányzat akkor működik, ha a tanulói jogokat a tanuló és a tanár megegyezése alapján a tanuló-tanár közös testülete gyakorolja.

Fontos az információcsere: a gyerekeknek alkalmuk és módjuk legyen elmondani a kívánságaikat, javaslataikat, panaszait. A tanuló minden olyan érdemi kérdésben kapjon szót, mely a közösség életét érinti.

Diákjogok érvényesülése a diákönkormányzatban:

- a diák problémáival a diákönkormányzathoz fordulhat,
- az iskolai szabályok megoldásában való részvétel,
- egyetértési jog a házirendben foglaltakkal.
- Az önkormányzati munka tartalmilag többek között:
- a tanulói önkiszolgálást
- a gyerekeket színező tevékenységek minél szélesebb skálájának programját öleli fel.

Így lehetőség nyílik arra, hogy a tanulók tervezzék, szervezzék a programokat, vegyenek részt a végrehajtásukban. Vonjuk be őket az értékelésbe is.

Az önkormányzatot irányító pedagógus ötletet, tanácsot ad, irányít, meggyőz, kezdeményez, ha kell. A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról.

Legfontosabb feladata:

- a tanulók, tanulóközösségek érdekeinek képviselője;
- tevékenysége kiterjed a tanulókat érintő valamennyi kérdésre.
- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől túl részt vesz az iskolai élet alábbi területeinek segítésében és szervezésében:
- versenyt hirdet (hulladékgyűjtés, az osztályok magatartásának értékelése)
- javaslatai alapján jutalmazza a versenyek győzteseit, s marasztalja el a házirend megsértőit.

- ötleteik nyomán szervezik az iskolai szabadidős programokat. (pl.: SULI DISZKÓ)
- részt vesznek a karácsony, a farsang, a gyermeknap előkészítésében, lebonyolításában
- a diákönkormányzat dönt egy tanítás nélküli munkanap felhasználásáról
- az iskolagyűlés lebonyolítása.

IV. Tanulóink magatartás- és viselkedés-kultúrájának fejlesztése

Az intézményes nevelés hatásrendszere döntő szerepet játszik a személyiség fejlődésében. A gyermek az iskolában szervezett és intézményes formában találkozik a társadalmi elvárásokkal. Minősítik, értékelik és viszonyítják megnyilvánulásait az iskola által közvetített és képviselt társadalmi értékekhez. Ezek az eljárások közvetlenül befolyásolják a szűkebb és a tágabb szociális környezetéhez fűződő kapcsolatait, önmagához való viszonyát.

Célunk olyan magatartásformák kialakítása, amelynek birtokában a tanuló képes önmaga irányítására, a jó és a hasznos cselekedet véghezvitelére.

Feladataink:

- a tanulók akaratának és jellemének fejlesztése;
- a szereteten és a kölcsönös bizalmon alapuló tanulói engedelmesség és a fegyelmezettség kialakítása;
- tanulóink önmagukhoz és másokhoz való helyes viszonyának kialakítása;
- a helyes munkafegyelem kialakítása, a türelem, a kitartás és a figyelem fejlesztésével;
- törekedni kell arra, hogy a társadalom pozitív viselkedési formái és tanulóink viselkedési szokásai megegyezzenek;
- a tanulók magatartásának értékelésekor a büntetés különböző adminisztratív formái helyett a pozitív motiváció érvényesüljön.

4. 1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskolában negatívnak minősített viselkedési megnyilvánulások a gyerek családi és iskolai kapcsolatzavaraival, érzelmi életének sérüléseivel függnek össze. A magatartási problémák egy részében a gyökerek, a család érzelmi-nevelési körülményeiben kereshetők.

Megelőzés: lehetnek olyan jelzések, amelyek előre vetítik a gondot: közöny, passzivitás, érzelemszegénység, érdeklődés hiánya, elkülönülés, közömbösség a társak iránt, túlzott félelem, szorongás, ok nélküli sírás, irigység vagy féltékenység más gyerekekkel kapcsolatban, koncentrációzavar, teljesítményromlás, beszédzavar stressz-helyzetekben, apró holmik eltulajdonítása, stb.

A magatartási zavarok egyik, az iskolában leginkább szembetűnő formája az agresszív megnyilvánulásokban fejeződik ki. Agressziót vált ki az agresszió látványa, a példa. A magatartási problémák egy része deviáns viselkedéssé válhat.

A beilleszkedési zavarok leggyakoribb formái:

- az együttműködési készség hiánya
- durva hang, durva érintkezési mód
- feltűnni vágyás, imponálni akarás
- agresszivitás, kötekedés
- ellenséges, tekintélyellenes viselkedés
- megbízhatatlanság
- felelőtlenség
- peremhelyzet a csoportban
- az érzelmi-indulati élet szélsőséges kiegyensúlyozatlansága
- gyenge kudarcűrítés

Pedagógiai feladat:

Az iskola egész élet- és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segítse a gyerekek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, fizikai és pszichikai teherbíró képességének növekedését. Az iskola emberközpontú légköre, az iskolai élet nyitottsága nemcsak a teljesítésre, hanem az oldott, közvetlen, bensőséges emberi kapcsolatok alakulására is hasonlít ki. Az iskolai légkör azt közvetíti az órán és az órán kívüli érintkezések során a gyerek felé, hogy problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzetben bizalommal fordulhat tanáraihoz.

Az alábbi magatartási nehézségek kiküszöbölésére kell törekednünk:

- Az osztályban előforduló “teljesítmény-csökkenés” és az iskolával való szembefordulás megnyilvánulásai:
 - késések
 - gyakori igazolt vagy igazolatlan hiányzás
 - a felszerelés gyakori hiánya
 - a házi feladatok elkészítésének gyakori, illetve tömeges elmulasztása
 - az órára való felkészülés sorozatos és tömeges elmulasztása
 - az tájékoztató füzet otthonhagyása, illetve elvesztése
 - az üzenetek aláírásának elmulasztása
 - felmérések, dolgozatok írásakor “puskázás”
 - iskolai üzenetek (figyelmeztetések, intők, rovók) “aláhamisítása”
 - “graffitik” az iskola falain, mellékhelyiségeiben
 - rongálások az épületen belül és kívül
 - kisebb-nagyobb iskolai tárgyak eltulajdonítása
- Elemezzük a megfigyelt jelenségeket az iskola egésze, az évfolyamok, az osztályok a kiscsoportok és az egyének szerint.
- Figyelmet kell fordítani a kedvezőtlen közérzetet jelző megnyilvánulásokra:

- teljes érdeklődéshiány
- elkülönülés a társaktól
- gyakori hangulatváltozás
- fokozott kapcsolatigény
- fokozott érzékenység
- tartósan nyomott hangulat
- gyakori betegség
- Gondoljuk át, hogy az osztályba járó gyerekek milyen segítséget igényelnek tanulmányi téren a kudarc megelőzése érdekében. Vegyük számba – egyéneenként és osztályszinten -, melyek azok a tünetek, amelyek nehezítik, vagy akadályozzák a tanulást.
- Van-e az osztályban olyan gyerek, aki kiemelt figyelmet igényel, mert életében olyan esemény történt, amely számára megrázó élményt jelent:
 - szülők válása
 - haláleset a családban
 - a családtagok egyikének súlyos, vagy hosszantartó betegsége
 - a szülők tartós távolléte
 - baleset látványa
 - többszöri lakhelyváltás
- Értékeljük, hogyan kezeltük az előforduló magatartási problémákat:
 - az okok keresése, a megnyilvánulás hátterének feltárására irányuló tevékenység és az ennek megfelelő segítő eljárás
 - a pedagógus bevonása a probléma megoldásába vagy enyhítésébe
 - a pedagógus kollégák bevonása a probléma megoldásába
 - az osztálytársak bevonása a probléma megoldásába vagy enyhítésébe
 - a szülő bevonása a probléma megoldásába vagy enyhítésébe
 - külső szakember bevonása a megoldásba

V. Tehetség gondozás

Helyzetelemzés:

Tanulóink között jó néhányan vannak, akik egy vagy több területen kiemelkedő adottságokat, képességeket, teljesítményeket és érdeklődést mutatnak. A szülők és a gyermekek körében végzett partneri igényfelmérés mutatja számunkra, hogy igénylik a tehetségek korai felismerését és kibontakoztatását. A tehetséget az jellemzi, hogy az átlagostól eltérő, érzékenyebb, fogékonyabb, egyénibb, nehezebben kezelhető. Különösen érvényes ez a kreatív gyermekekre.

Alapelv:

A bármely területen kiemelkedő gyermekek is megkapják iskolánkban azt a lehetőséget, hogy saját adottságaikhoz, képességeikhez mértén megfelelően tudjon fejlődni személyiségük.

Célok:

- Az egyes tanulóknak rejlő többletértékek, az átlagnál jobb képességek megismerése és fejlesztése, a tehetségkutatás.
- Versenyeredményeink fokozatos gyarapítása.
- Tanulóink középiskolai felvételi arányának megtartása, javítása.
- A hátrányos helyzetű és etnikai tanulók bejuttatása érettségit adó középiskolákba.

Feladatok:

- A tehetség minél korábbi felismerése.
- Megfelelő szintű fejlesztő feladatok, tevékenységek elvégzése, ellenőrzése.
- A sikeres teljesítmény eléréséhez megmérettetési lehetőségek biztosítása.
- A teljesítmény erkölcsi elismerése, jutalmazása.

Eszközök, helyszínek

- Kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások.
- Fakultáció, szakkörök, kiscsoportos és egyéni foglalkozások.
- Jutalmazások, támogatások

A tehetségek kibontakoztatásához szükségesek:

- adottságok,
- helyes értékrend, társadalmi igény
- megfelelő iskolarendszer
- kellően főkészült pedagógusok
- az iskolán belül megfelelő keretek, külső lehetőségek, támogatások
- helyes pedagógiai szemlélet, alkalmas tanítási módszerek szükségesek
- meleg, barátságos környezet kialakítása, segítő szándék
- olyan közeg kell, ahol sok mindenben kipróbálhatják magukat a gyerekek, és amelyben mindig barátságos ösztönzés segíti őket.

Gyakran figyelni kell segíteni a tehetséges tanulóknak, hogy jól be tudjanak illeszkedni az osztályközösségbe. Nevelőmunkánkban ezért is hangsúlyos a személyiségfejlesztés és közösségformálás összhangja.

A tehetségfejlesztés alapvető területei, lehetőségei

- Differenciált óravezetéssel, külön feladatokkal biztosítjuk a tehetséges tanulók állandó érdeklődését. Folyamatosan alkalmaznunk kell a tanítási órákon és a házi feladatokban a mennyiségi és minőségi differenciálást és az egyénre szabott feladatok adását.
- A hatékony tanítás feltétele: onnan indulunk, ahol a gyermek tényleg tart, hogy oda tudjuk vinni, ahol lennie kell. Ezt különösen indokolja iskolánk nagyon heterogén gyerekanyaga.

A tehetséggondozás módjai:

- Egyéni bánásmód

- Mentori szerep (gyengébb társ segítségével önmagát is fejleszti a tehetségesebb)
- Egyénre szabott feladatok, csoportmunkák
- Szakkörök
- Tanulmányi versenyek
- Levelezős versenyek
- Pályázatokon való részvétel
- Iskolai és községi ünnepélyeken, Ki mit tud?-on, kulturális seregszemlén való szereplés

Értékelés:

- tantárgyi mutatók
- versenyeredmények
- pályázatokon, kiállításokon való szereplés
- ünnepélyeken, „Ki mit tud” során történő fellépés

VI. Szakkörök, érdeklődési körök

6. 1. Szakkörök

Az órán kívüli tanulói tevékenység egyik formája a szakkör. A szakkörök szervezésével az a célunk, hogy a tanulók

- érdeklődését kielégítsük, illetve felkeltsük,
- adott területen mélyebb ismereteket szerezhessenek,
- képességeik fejlesztése élményszerűen és kellemes körülmények között történjen,
- szabad idejüknek tartalmas eltöltését segítsük,
- a szakkör a tehetségkutatás és gondozás színtere is,
- a pályaválasztás előkészítésére lehetőség,
- jellegétől függően a kutatómunka elemeivel ismertetjük meg a tanulókat.

Alapelv:

A szakkörök szervezése során figyelembe vesszük a tanulók érdeklődési körét, valamint a szülők igényeit.

Cél:

A tehetség felismerése és kibontakoztatása

Feladat:

1. A szakkörök során a tanulók személyiségének minél sokoldalúbb fejlesztése.
2. A szabadidő hasznos eltöltése

A szakköri foglalkozásokon is alkalmazzuk a differenciált képességfejlesztést, az egyéni bánásmódot

Értékelés:

A szakköri munka eredményességét mutatják az elkészített tárgyak év végi kiállítása, aktuális dekorációk, rajzpályázatok, a különböző nyelvi szókincs, társalgás, levelezés, fellépések az iskolai és községi ünnepélyek során, táncbemutatón, a különböző versenyeredmények.

A választható tanórai foglalkozásokat a Ktv. 52. §-a alapján szervezzük.

A tanórán kívüli foglalkozások egyike a hittan. Iskolánkban termet és szabad sávot biztosítunk a hitoktatást végzők és a résztvevők számára.

VII. A felzárkóztatás

Helyzetelemzés:

Iskolánkban magas és egyre növekvő a hátrányos helyzetű és etnikai tanulók aránya.

Az iskoláskort megelőző családi szocializáció hiányosságai, a család negatív szokásrendszere és életformája a legfőbb oka a hátrányos helyzetű és etnikai tanulók tanulmányi eredménytelenségének. Ebből következik, hogy iskolánkban kiemelkedő feladat a hátránykompenzáció, a lemaradók felzárkóztatása. Már az óvodai előkészítő programok is elősegítik a gyerekek iskolai beilleszkedését. Az iskolába érve integrált oktatás során normál osztályba kerülnek. A tanév minden osztályban szintfelméréssel kezdődik, s ezek alapján szervezzük meg a felzárkóztató és a tehetséggondozó foglalkozásokat, a tanulók egyéni fejlesztését.

Alapelv:

- A felzárkóztatás során az alapkészségek fejlesztésére fektetjük a fő hangsúlyt: írás, olvasás, számolás, kommunikációs készség.
- A felzárkóztatás során is szükség van külső motivációra: játékos módszerekre, serkentő értékelésre, esetleges tévedések során túl is lehetőséget adni a felfedezésre, sikerélményre.
 - Hangsúlyt kell fektetni arra, hogy tanítsuk meg ezeket a tanulókat is a különböző tantárgyak tanulási technikáira, módszereire.
- A lehető legnagyobb eredményt, a tőlük telhető maximumot kell elérnünk a hátrányos helyzetű és gyengébb képességű tanulókkal is.

Cél:

- A hátrányos helyzetű és gyengébb képességű tanulóink legyenek képesek elvégezni az általános iskolát.
- Tudjanak ők is felkészülni a képességeiknek megfelelő pályaválasztásra, továbbtanulásra.
- Csökkenteni tudjuk a túlkoros tanulók számát.

Feladat:

Fel kell mérni, hogy milyen szinten állnak a hátrányos helyzetű és gyengébb képességű tanulóink, mely területeken és miben vannak lemaradásaik, és mindezeknek megfelelően kell a fejlesztésüket, felzárkóztatásukat megtervezni és végezni.

A felzárkóztatás módjai:

- Tanórai differenciálás, korrepetálás
- Fejlesztő foglalkozások tartása.
- Ha szükséges, akkor egyéni foglalkozásokra is lehetőséget biztosítunk.
- Szoros együttműködés, speciális szakemberekkel:
 - logopédiai megsegítés
 - A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
 - A Nevelési Tanácsadó szakvéleménye

alapján szervezzük a rászoruló tanulók fejlesztését.

- Egyéni haladási ütem és követelmény rendszer bevezetése.

A felzárkóztatás helyszínei:

- tanítási órán differenciált munkaformában
- napközi otthonban
- iskolaotthonban
- az iskolaotthon differenciált foglalkozásain
- tanulószobán
- szaktárgyi korrepetáláson: mind az alsó, mind a felső tagozaton elsősorban magyar és matematika tantárgyakból
- csoportbontás, kis csoportok kialakítása
- a fejlesztő foglalkozásokon
- önismereti csoportokban
- mentálhigiénés csoportokban

Értékelés:

Tantárgyi mutatók, sikeresen elvégzik az egyes osztályokat és az általános iskolát a hátrányos helyzetű és gyengébb képességű tanulók is.

VIII. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Gyermek és ifjúságvédelmi feladatok

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény vezetője felel. Kötelezettségeit a Köznevelési Törvény 54. §. 1/ bekezdése határozza meg.

Az 1997. Évi „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló törvény meghatározott felelősséget állapít meg, többek között az oktatási- nevelési intézmények vonatkozásában is.

Alapelvek

- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket: - feltárni a veszélyeztető tényezőket,
- Elősegítve a kialakuló problémák időben történő felismerését, megoldását
- Fel kell lépni mindenfajta negatív megkülönböztetés ellen: szemléletformálás, társadalmi tolerancia befolyásolása.

Célok

- Preventív gyermekvédelem megerősítése,
- Hátrányos helyzet csökkentése,
- A veszélyeztetettség megszűnésében való segítségnyújtása,
- Együttműködés a különböző szakemberekkel.

Fontos gyermekvédelmi nevelési célunk, hogy a hátrányokat kompenzáljuk. Olyan fiatalokat szeretnénk kibocsátani iskolánkból, akik szakmát tanulnának és a családi életre készítenénk fel őket.

Gyermekvédelem feladatai

Az iskola minden dolgozójának vállalt kötelessége:

- gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- veszélyeztetettség felismerése esetén segítségnyújtás,
- jelzési kötelezettség (tanárnak, szülőnek, gyermek és ifjúságvédelmi felelősnek, iskolavezetésnek).

Az iskolavezetés, az osztályfőnökök feladatai

- együttműködés egymással és a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szervekkel,
- tájékoztatni a gyermekeket, szülőket és mindenek előtt a pedagógus kollégákat a gyermekek jogairól, gyermekjóléti szervezetekről, szolgáltatásokról, azok elérhetőségeiről,
- segítő, szakemberek bevonásával az egészséges életmóddal kapcsolatos (drog, alkohol, dohányzás megelőzésére) hasznos tudnivalókról rendszeres tájékoztató, felvilágosító programok szervezése,
- szakmai értekezletek, belső továbbképzések készítik fel a pedagógusokat az egyes veszélyeztető tényezők, korai tünetek felismerésére,
- igazolt és igazolatlan hiányzások figyelemmel kísérése, jelzése az iskolavezetésnek, a szülőnek, gyermekvédelmi felelősnek
- osztályfőnöki órákon, egyéb rendezvényeken segítik a diákokat abban, hogy maguk is felismerjék társaik veszélyeztetett helyzetét, tudják, kinek jelezhetik a problémákat (legyenek tisztában a lehetőségekkel, ne kelljen tartaniuk a hátrányos következményektől)

Jogi lépések megtételére ifjúságvédelmi ügyekben az igazgató vagy az igazgatóhelyettes jogosult. Tanuló külső szerv által történő iskolai meghallgatására csak a szülő jelenlétében kerülhet sor. Amennyiben lehet, ilyen fórumon az osztályfőnök vegyen részt.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

A 11/1994 MKM. rendelet határozza meg a gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat. 2005. szeptember 1-től főállású gyermek és ifjúságvédelmi felelőst kell alkalmazni a módosított KT. alapján.

Gyermekekkel kapcsolatos feladatok:

- minden esetben a gyermek érdekeinek képviselése,
- tanév elején a gyermekvédelmi szempontból lényeges statisztikai adatok felmérése az osztályokban
- hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek felmérése az osztályfőnökök segítségével,
- ezen tanulók szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, és adott esetben javaslat a változtatásokra,
- drog és bűnmegelőzési programok,
- hasznos szünidei elfoglaltság szervezése,
- tanácsadás tanulóknak,
- fegyelmi eljárásokon való részvétel,
- jelzési kötelezettség az iskolavezetésnek, Gyermekjóléti Szolgálatnak
- szociális ellátások számbavétele, (étkezés, tankönyvtámogatás)

- mentálhigiénés programok bevezetése,
- diákönkormányzattal való kapcsolattartás,
- önismereti csoportok szervezése, személyiségfejlesztés,
- családi életre nevelés.

Pedagógusközösségben végzett feladatai:

- Együttműködés és szemléletformálás,
- Igazgatóval és osztályfőnökkel való kapcsolattartás,
- Információ áramoltatása,
- Továbbképzésekre motiválni,
- Tanácsadás,
- Nevelőtestületi értekezleteken való aktív részvétel
- Szakirodalom ajánlása.

Szülők körében végzett feladatai:

- családlátogatás,
- szülői értekezleten, fórumon való aktív közreműködés,
- előadások, csoportok, klubok szervezése,
- tanácsadás,
- szemléletformálás
- családi napok, vetélkedők, programok szervezése

Önálló feladatai:

- külső intézményekkel való kapcsolattartás
- pályázatok figyelése, készítése vagy elkészítésében való részvétel
- nyilvántartás
- ismertető, szóróanyagok gyűjtése, készítése
- továbbképzés
- beszámolók készítése, kérdőívek kitöltése a gyermekvédelmi témákkal kapcsolatosan

Gyermekvédelmi munka színterei

- iskolán belül: tanórán, osztályfőnöki órán, tanórán kívül
- iskolán kívül: faluház, ifjúsági klub, családok

Konkrét feladataink

- iskolába lépéskor felmérjük a gyermek szociális állapotát,
- a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel az osztályfőnökök megvitatják a gyermek helyzetét (hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet)
- napközis ellátásban, tanulószobai foglalkozásban részesítjük a tanulót,
- felzárkóztató foglalkozásokat, korrepetálásokat, tehetséggondozó foglalkozásokat szervezünk,
- differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazunk a hátrány csökkentése érdekében,
- pályaválasztás segítése,
- tanulók szabadidős tevékenységének szervezése,
- a szünidő hasznos eltöltésére való irányítás,
- a család, a szülők meggyőzése, a nevelőmunkába történő bevonása:
 - rendszeres találkozások, beszélgetések, kapcsolatteremtés

- családlátogatások
- szülői értekezletek
- nyílt napok
- fogadóórák
- a gyermek és ifjúságvédelmi felelős életvezetési tanácsokat nyújt, megoldásokhoz tanácsokat ad,
- kapcsolatfelvétel gyermekvédelemmel foglalkozó hatóságokkal, szervezetekkel, intézményekkel (polgármesteri hivatal, családgondozó, ill. gyermekjóléti szolgálat)

Eszközei

- segélyek,
- tankönyvtámogatás, tanévkezdési támogatás
- diákétkeztetési díjkedvezmény
- pályázatok (esély a tanulásra).

IX. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Hátrányos helyzetű tanulók azok, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családjá, szűkebb társadalmi környezete negatív eltérést mutat szociális és kulturális téren.

A Köznevelési törvény szerint így fogalmazza meg a hátrányos helyzet definícióját:

„Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.”

A hátrányos helyzet okai:

- alacsony jövedelem,
- munkanélküliség
- rokkantnyugdíjas szülők,
- rossz lakáskörülmény,
- a szülők alacsony iskolázottsági és műveltségi szintje,
- rossz életvezetés,
- felbomlott házasság
- csonka család,
- három vagy több kiskorú gyermek a családban
- ingerszegény környezet, érzelmi sivárság
- kilátástalanság - nincs perspektíva a szülők előtt

Veszélyeztetett gyermekek azok, akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülői vagy a gondozói környezete nem biztosítja, ezáltal személyiségkárosodás következik be.

A veszélyeztetett helyzet okai

- büntetett előéletű szülők,
- alkoholisták, iszákos szülők,
- más erkölcstelen életmódot folytató szülő,
- brutalitás a családban,
- tanulást hátráltató egészségügyi probléma,
- gyerekek elhanyagolása, nevelés hiánya,
- antiszociális magatartás

- olyan értékrendbeli zavar, amely a társadalmi elvárásokkal ellentétben van.

A fentiek káros hatása megjelenik az iskolában a gyerekek teljesítmény, viselkedési és kapcsolati zavarainak formájában. Az iskolai gyermekvédelem az első legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyerekek minden problémája itt érzékelhető először.

Szociális hátrányok enyhítése

Szociális problémák esetén az ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök a diákönkormányzat bevonásával együtt járnak el az iskola vezetőségénél vagy az önkormányzat illetékes szervénél (Gyermekjóléti Szolgálat, gyámhatóság, jegyző).

A hátrányok csökkentésének módja

- felzárkóztató programok, korrepetálások szervezése,
- indulási hátrányok csökkentése,
- szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek tehetséggondozása,
- személyiségfejlesztés, pályaválasztás segítése,
- egészségvédő programok szervezése,
- családi életre nevelése,
- szabadidős tevékenység biztosítása,
- napközi, tanulószoba,
- szülőkkel való együttműködés,
- szociális ellátások biztosítása.

A hátrány csökkentésének lépései

- diagnosztizálás,
- az okok elemzése,
- a pedagógiai tennivalók megtervezése,
- hátrányt csökkentő, felzárkóztató nevelőmunka.

A hátrányok csökkentésének lehetőségei:

- napközis, tanulószobás elhelyezés,
- egyéni törődő, szerető bánásmód,
- differenciálás tanórán és tanórán kívül,
- egyéni ütemben való haladás,
- fejlesztő foglalkozás,
- egyéni fejlesztési terv készítése,
- korrepetálások, különórák,
- bevonás a szakköri munkába, sikerélményhez juttatás,
- feladatok a közösségben, megbízatások,
- közösségi programok,
- tanuló párok kialakítása,
- anyagi segélyezése,
- fejlesztő tréningek szervezése,
- önismeret fejlesztése,
- társadalmi integráció,
- rendszeres tanulásra való szoktatás,
- helyes tanulástechnika kialakítása,

- fokozott ellenőrzés,
- viselkedésmódosító eljárások,
- mentálhigiénés programok bevezetése.

A hátrányok leküzdésében az iskola szociális szolgáltatásai

- iskolai étkeztetés,
- egészségügyi szűrővizsgálatok lehetőségének biztosítása,
- tanulók szociális helyzetének javítása:
 - segélyezés (anyagi helyzettől függően ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés, tanszerellátás)
 - természetbeni támogatás.

X. A szülőkkel való együttműködés, fejlesztésének programja

A szocializáció elsődleges színtere a család. Itt szembesülnek először a gyerekek a követelményekkel, az elvárásokkal, az egymáshoz közelíthető érdekekkel. Az iskola folytatja az értékszocializációs folyamatot. Szeretnénk elérni, hogy a családi és az iskolai követelményrendszer közel kerüljön egymáshoz. Ennek érdekében a szülőkkel is megismertetjük iskolánk nevelési-oktatási célkitűzéseit, fontos tennivalókat, valamint az adott tanévre érvényes feladatainkat. Ezért érezzük fontosnak, hogy nevelési céljainkat közelíthessük egymáshoz.

A tanulmányi munka az elsődleges a szülő-pedagógus kapcsolatban, az iskola alapvető funkciójának megfelelően. Azonban az igények szerint a viselkedés és magatartás formálása, általában a nevelési szint emelése, az eddiginél nagyobb figyelmet kell, hogy kapjon.

Cél: Az együttműködés során alakuljon ki a szülőkben az a megnyugtató érzés, hogy a gyermekét jól ismerik a pedagógusok, a pozitív vonásaikat elismerően értékelik, képességük maximális kibontakoztatását segítik.

Feladataink:

- megismertetni a szülőkkel iskolánk nevelési- és oktatási célkitűzésit, az adott tanévre érvényes feladatokat;
- tanulóink ellenőrzőjén keresztül tájékoztatást adni a kapcsolattartás módjáról és időpontjáról a bajok megelőzése érdekében;
- az osztályfőnökök, szaktanárok nyújtsanak segítséget a család nevelési problémáinak megoldásában,- indokolt esetben szakemberek bevonásával is.

Az iskola pedagógusai és a szülők között rendszeres a kapcsolat, melynek formájáról, idejéről a szülő a tanuló tájékoztató füzeté útján értesül. A szülőkkel való rendszeres találkozásra az alábbi formák a beváltak:

1. Szülői értekezlet:

Iskolánkban minden tanévben két alkalommal tartunk szülői értekezletet. Az elsőt a tanév kezdetén – szeptember hónapban -, a másodikat az első félév lezárása után – február hónapban. A felelősek az osztályt tanító tanítók és az osztályfőnökök.

A szülői értekezlet célja, hogy ismertessük a szülőkkel az iskola éves munkatervét, megismertessük a szülőkkel a házirendet, illetve az iskola elvárásait a tanulókkal szemben. Fontos, hogy adjunk lehetőséget a szülők véleménynyilvánítására. Ezen a fórumon beszélünk a tervezett iskolai programokról, kirándulásokról, táborozási lehetőségekről is.

2. Fogadóóra

- melyen minden érintett (tanár, szülő, diák – esetenként ifjúságvédelmi felelős) jelen van. A fogadóórák ideje adott, évi 3 alkalommal november, február és május hónapban, a háromhavonta kötelező értékeléshez igazodik.

Célja: hogy információt adjunk a tanulók magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi előmenetelében, neveltségében tapasztalt változásokról. Az egyéni beszélgetések során az értékelésre, elemzésre (okkeresésre), a szülői és a pedagógiai tennivalók egyeztetésére kerül sor. Célunk az őszinte probléma-feltáráshoz a bizalomteljes légkör biztosítása, a tanuló fejlődésébe vetett hit kifejezésre juttatása. A szülő nevelési gondjaihoz is adjunk segítséget ezen alkalmakkor.

3. Nyílt napok

Célja, hogy a szülők a gyakorlatban érzékeljék az iskola követelményeit, valamint, hogy a leendő első osztályosok szülei megismerkedhessenek az iskola légkörével. Minden évben novemberben tartjuk.

4. Családlátogatás

Az osztályt tanító tanítók és az osztályfőnökök feladata. Kötelezően meg kell látogatnia a nevelőnek a családokat, ha új osztályt kap, illetve akkor, ha probléma adódik a gyermekkel. A hátrányos helyzetű tanulók családjához az ifjúságvédelmi felelősnek is el kell látogatnia.

Alkalmat kell, hogy adjon a meghitt, bensőséges beszélgetésre, aminek témáját elsősorban a gyermek és az őt körülvevő szoros családi helyzet kell, hogy legyen. Az adódó kérdések, „kényes” problémák megvitatására gondot kell fordítani és bizalmasan kell kezelni!

5. Magasabb szintű kapcsolattartás módjai:

Szülői Szervezet

E közösségbe az osztályok választás útján két - három főt delegálnak, akik a két főből álló vezetőséget évente újraválasztják, ill. megerősítik. Megbeszéléseiken az iskolavezetés tagjai is részt vesznek.

Jogkörei:

- dönt a saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról és tisztségviselőinek megválasztásáról;
- véleményt nyilvánít a tervezett iskolai programokkal (kirándulás, erdei iskola, színházlátogatás) és az iskola Házirendjével kapcsolatban, még jóváhagyásuk előtt.

A szülő, tanuló, és a pedagógus együttműködésének formái

A mai kor igényének megfelelően iskolánk szolgáltató intézmény, partnereink számára láthatóvá kell tennünk oktató-nevelő munkánkat, megismernünk a velünk szemben támasztott elvárásokat, s törekednünk kell az igényeik kielégítésére.

A szülők és a pedagógusok kapcsolatát csak az egyenrangú nevelőtársak felelős együttműködéseként lehet szorossá tenni.

Ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy a szülőket alaposan tájékoztatni kell az iskola programjairól, illetve a programokat olyan időben kell megtartanunk, amikor a szülők azon részt tudnak venni. Nagyon fontos, hogy a szülőket minél inkább vonjuk be a rendezvények szervezésébe, lebonyolítására. Az iskolának (elsősorban az osztályfőnöknek és adott esetben az ifjúságvédelmi felelősnek) jól tájékozottnak kell lennie a családok belső viszonyairól, helyzetéről, a gyermek nevelésében szerzett otthoni tapasztalatáról. A partneri viszony azt is jelenti, hogy a szülők, nevelők és a tanulók élhetnek jogaikkal, kifejezhetik véleményüket. A szülők és a nevelők együttműködésének tartalma mindenképpen a nevelőmunka kell, hogy legyen.

A szülők és az iskola együttműködésének formái

- ▶ Iskolai és osztályszinten szervezett programok, ünnepek.
- ▶ Iskolai rendezvények, ahol lehetőség nyílik szülők, pedagógusok és a tanulók együttműködésére, ezáltal olyan tulajdonságok megismerésére, amely a tanítási-tanulási folyamatban nem kerül felszínre.

Szülők, pedagógusok együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- szülők által vezetett szakkör;
- kiállítás szervezése tanuló és szülő közös munkáiból;
- rendezvény a tanuló és szülő fellépésével;
- sportverseny, egészségügyi vetélkedő a szülők bevonásával.;
- kulturális rendezvények a szülők aktív közreműködésével;
- nyári táboroztatásban szülői részvétel;
- osztálykirándulás családi kirándulássá szélesítésével.

XI. A továbbtanulás rendje

Alapelv:

Minden gyermek a saját képességei, érdeklődése és a szülei elvárása alapján tanuljon tovább.

Cél:

Felkészíteni minden tanulót a megalapozott pályaválasztásra és a sikeres továbbtanulásra.

A továbbtanulásért felelős személyek:

- az intézmény igazgatója
- az érintett osztályfőnökök

Tankötelezettség:

A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a 18. életévét betölti. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben a 20. életévét betölti. A tankötelezettség teljesítéséért a törvény a szülőt teszi felelőssé, és őt ruházza fel a nevelési-oktatási intézmény megválasztásának jogával. Ahhoz azonban, hogy a szülők és a gyermekek megfelelő iskolát, pályát válasszanak fontos az általános iskola, az osztályfőnök pályaválasztást segítő munkája.

Feladat:

- Osztályfőnöki órák, önismereti foglalkozások során felkészítjük a tanulókat az iskolaválasztásra. Segítjük őket abban, hogy kialakuljon a helyes énképük, reális önismeretük, érdeklődési körük. Ugyanakkor megismertetjük őket a különböző foglalkozások, pályák, szakmák jellemzőivel. Mindezek birtokában a tanulóink szülei segítségével jutnak el a megfelelő iskolaválasztáshoz, pályaválasztáshoz.
- A 7 – 8. osztályos tanulók és szülei számára pályaválasztási szülő értekezletet tartunk, ahol tájékoztatást kapnak az iskolatípusokról, a beiskolázás rendjéről, az Arany János tehetséggondozó programról az érdeklődők.
- Már 7. osztályban gyakran foglalkozik az osztályfőnök a pályaválasztással mind a gyerekek, mind a szülők körében.
- 8. osztályban az osztályfőnök meglátogatja a családokat, közösen megbeszéljük a tanulók továbbtanulási elképzeléseit. E látogatás során lehetőség nyílik egyéni tanácsadásra, kérdések tisztázására.
- A még tanácstalan, bizonytalan tanulókkal külön foglalkozunk, pályaválasztási tanácsadásra küldjük el őket a Megyei Intézetbe.
- A középiskolák nyílt napjain, pályaválasztási szülői értekezletein vesznek részt tanulóink és szülei. A szülőkkel és tanulókkal ismertetjük az általános tudnivalókat:
 - jelentkezési határidő
 - továbbtanulás rendje
 - egységes felvételi vizsga időpontja és az erre történő jelentkezés
- Ismételt osztályfőnök – szülő – diák találkozó keretében véglegesítjük a továbbtanulásra megjelölt intézményeket és azok sorrendjét a felvételi vizsga pontjainak ismeretében.
- A jelentkezési lapokat az osztályfőnök tölti ki, majd elvégezteti az aláírásokat.
- Az iskolatitkár a megjelölt közép fokú iskolákba továbbítja a jelentkezési lapokat, valamint a központi felvételi eredményének másolatát. a tanulói adatlapokat pedig, elküldi a Felvételi Központnak.
- A rangsor ismeretében lehetőség van adott határidőn belül a rangsor módosítására.

- Ha a tanköteles tanuló nem nyer felvételt egyik megjelölt középiskolába sem, akkor az igazgató értesíti az Önkormányzat jegyzőjét, valamint a Megyei Önkormányzat főjegyzőjét.
- Ha a tanköteles tanulót az utolsó tanítási napig sem vették fel középfokú iskolába, akkor az igazgató értesíti a szülőt, hogy gyermekét köteles beíratni a kötelező felvételt biztosító iskolába, és a tanuló törzslapjának másolatát oda megküldi.

Értékelés:

- A felvételik sikeressége
- A pályaválasztási szülői értekezlettel egyidejűleg felső tagozatos munkaközösségi foglalkozás keretében mondják el a középiskolákat képviselő pedagógusok az iskoláinkból hozzájuk kerülő diákok munkájával, tanulásával és magatartásával kapcsolatban észrevételeiket. Ezen a megbeszélésen erősödik a kapcsolat az általános iskola és a középiskola között. Azok az iskolák, amelyekből nem jön el képviselő, írásban tájékoztatnak bennünket volt diákjaink előmeneteléről.

b) helyi tantervi szabályozás

Az intézmény beiskolázási szabályzata

1. Alapelvek, a tanulói jogviszony létesítésnek feltételei:

A Köznevelési törvény 66. §-a alapján felvétel vagy átvétel útján keletkezik tanulói jogviszony.

Az általános iskola köteles felvenni azt a tanulót, akinek lakóhelye, tartózkodási helye a körzetében található.

Tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

2. Az iskola felvételi eljárásrendje:

Az iskolánkba a felvételi eljárást az elsősök beiratkozása jelenti. Az egyes településeken élő tanköteles korú gyermekek beiskoláztatását ellátjuk. Külön felvételit a jogszabályi előírásoknak megfelelően nem tartunk. A tagintézmények vezetői jelölik ki a beiratkozás időpontját.

2. 1. A felvételi eljárás előkészítése:

A fenntartóval és az óvodával egyeztetve a tanköteles korú gyerekek létszámának figyelembe vételével döntünk az indítható osztályok számáról.

2. 2. Beiratkozás megszervezése:

Beiratkozás előtt a leendő első osztályos tanítók és a tagintézmény-vezető szülői értekezlet keretében tájékoztatja az óvodában a szülőket a beiratkozás időpontjáról, a választható formáról (iskolaotthonos, napközi otthonos), a tanítók személyéről. Nyílt tanítási nap keretében bepillantást nyerhetnek a szülők az 1. osztály munkájába, míg a leendő 1. osztályosok is ellátogatnak az iskolába, közös órán, sportversenyen vehetnek részt.

2. 3. Beiratkozás lebonyolítása:

Az általános iskola által megjelölt időpontról tájékoztatjuk a szülőket, majd a beiratkozást az óvodai vélemény mellékelésével az iskolatitkár és az 1. osztályos tanító végzi.

Beiratkozás alkalmával nyilatkozik a szülő arról is, hogy részt kíván-e venni gyermeke az iskolaotthonos v. napközis ellátásban, kér-e számára étkeztetést, milyen egyéb szolgáltatásra tart igényt gyermekének.

Ekkor nyilatkozik arról is a szülő, hogy gyermekvédelmi támogatásra jogosult-e a gyermek, megfelel-e az integrációs, képesség-kibontakoztató program előírt feltételeinek, igényli-e az etnikai oktatás megszervezését.

2. 4. A tanulók osztályba sorolása

A tanulók osztályba sorolását a tagintézmény-vezető végzi a leendő első osztályos tanítók és az óvónők javaslatát, valamint az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók számát figyelembe véve.

2. 5. Szülők, jegyző értesítése a tanuló felvételéről, osztályba sorolásáról

Az elkészült jegyzék alapján írásban értesíti az iskola igazgatója a szülőket, az esetlegesen felmerülő fellebbezések idejét is megjelölve. Amennyiben valamely szülőnek ellenvetése van, s az indokolt, módosulhat az elkészült osztályba sorolás. A határidő után a területileg illetékes jegyzőnek is megküldi az iskola igazgatója a végleges osztályba sorolt tanulói jegyzéket.

3. Tanulók átvétele:

Az iskola a településre költözött tanköteles tanulót köteles felvenni év közben is.

Más településről is szívesen fogadunk tanulókat, ha az adott közösség létszáma és összetétele ezt lehetővé teszi.

Az átvett tanuló osztályba sorolását az igazgató végzi, figyelembe véve a tanuló szociális helyzetét, a szülő igényeit, az adott osztályok összetételét.

4. Tanulói jogviszony megszűnése:

- az iskolai tanulmányok befejezése előtt a törvényi szabályozás a mérvadó,
- indokolt esetben felmenthető a tanuló rendszeres iskolába járás alól és az évvégén tanulmányait vizsgával zárhatja,
- rendkívüli esetben a tantestület fegyelmi határozata alapján a tanuló eltiltható az iskola látogatásától. Tanulmányairól vizsgán adhat számot.

5. Az átjárhatóság biztosítása érdekében:

- a belépés és kilépés feltételei a megfelelő okmányokkal történnek,
- értesítés iskolaváltozásról,
- bizonyítvány.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

Év végén a bizonyítványba írt nevelőtestületi határozat.

Továbblépés kritériumai, magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A 4-8. osztályban minden tárgyból legalább elégséges osztályzattal értékelt tanuló léphet magasabb évfolyamba.

Az a tanuló, aki bármely tárgyból elégtelen minősítést kapott a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, s az ott nyújtott legalább elégséges osztályzattal magasabb évfolyamba léphet.

Az 1. évfolyamon tanuló csak a szülő beleegyezésével utalható évismétlésre. Ez alól csak abban az esetben van kivétel, ha a tanuló hiányzása meghaladja a törvényben előírt mértéket.

A tanulók tudásának, képességeinek, neveltségi szintjének ellenőrzése és értékelése

Az értékelés alapelvei:

- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű
- folyamatosságot biztosítson
- az iskolai követelményrendszerre épüljön
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- félelemmentes légkörben történjék

Az értékelés formái:

- a tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad
- a tanár ragadja meg az órán kívüli lehetőségeket is
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és osztályzatok megállapításakor
- a fogadóórákon
- a szülői értekezleteken az osztályfőnök által
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás és szorgalomjegyek kapcsán
- az osztályfőnök által a naplók és a tájékoztatók havi felülvizsgálatakor
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsor, stb.)
- az igazgató vagy az igazgatóhelyettes által (kiemelkedő teljesítmények)

Szöveges értékelés - írásban:

- a szaktanár, vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények, illetve problémás tanulók)
- a szaktanár dolgozatokra írott véleményei
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok, stb.)

Az értékelés szempontjai:

- a tanév végén az egész évben nyújtott teljesítményt értékeljük
- az érdemjegyekhez és az osztályzatokhoz szóbeli értékelés is társuljon
- a félévi osztályzat az ellenőrző könyvbe, az év végi a bizonyítványba kerül
- a szóbeli feleletknél a nyelvi kifejezőképesség is legyen szempont
- a tanórai aktivitást és a plusz munkát is értékeljük
- az érdemjegyek száma félévente minimálisan 4

Nyilvánosan értékelünk:

- házi versenyeken, vetélkedőkön
- bemutató foglalkozásokon
- diák- és iskolagyűléseken
- szakkörön, kiállításokon
- évzáró ünnepélyen

Vizsgák

- az osztályozó, javító vizsgákat évente két alkalommal a tanévkezdés előtt, illetve az első félév lezárása előtt bonyolítja le iskolánk, amennyiben erre igény merül fel
- a különbözeti vagy osztályozó vizsgáknál a helyi tanterv követelményei a mérvadóak

A kiemelkedő teljesítmények elismerése

A jutalmazás alapja:

- kimagasló tanulmányi eredmény
- jó tanulmányi eredmény, egy vagy több tantárgyból kimagasló teljesítmény
- közösségért végzett tevékenység
- diákönkormányzatban, énekkarban, néptáncban, egyéb művészeti csoportban kiemelkedő színvonalú szereplés
- kiemelkedő sportteljesítmény
- minden olyan tevékenység, ami az iskola hírnevét öregbíti

A jutalmazás formái:

- szaktanári, tanítói illetve osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- az egész évben végzett kiemelkedő munkáért a bizonyítványba is beírt dicséret
- egyéb egyéni és csoportos jutalmak

Az iskolai beszámoltatás

Cél: a tananyag elsajátításának értékelése.

Az értékelés:

- tájékoztató
- viszonyítható
- motiváló

Elvei:

A jegyek mindenkor ismertek legyenek!

Az értékelés ne legyen fegyelmezési eszköz!

A szülő folyamatosan tájékoztatott legyen!

Időarányos legyen!

- **Formái:**

szóbeli: felelet
kiselőadás
memoriter
olvasás

írásbeli: cetli
témazáró, tudáspróba, irodalmi dolgozat
év eleji, félévi, év végi felmérés

- **Rendje:**

Év elején, félévkor és év végén mérjük a tudásszintet.

Egy –egy anyagrész, téma lezárásakor az elsajátított ismereteket.

Alkalmanként az órák elején alkalmazzuk a számonkérést az egész osztályban (röpdolgozat, cetli)

vagy néhány kiválasztott tanulónál (felelet).

A memoritert mindig számonkérés követi!

- **Korlátai:**

Napi 2 témazárónál több ne legyen egy napon! (Feleltetés, cetli előfordulhat)

Hétfői napon csak a heti 1 órás tárgyakból kerüljön sor nagydolgozatra!

Több időt biztosítsunk a sajátos nevelési igényű tanulók részére!

A tanulási nehézséggel küzdő tanulót a szakértői véleményben foglaltak alapján számoltassuk be.

Év eleji felmérést ne osztályozzuk, tájékoztató jellegű tudásszint-mérésként kezeljük!

- **Szerepe, súlya:**

Félévi, év végi dolgozatok, témazárók a hangsúlyosak

Szóbeli felelet, cetli, kiselőadás azonos súlyú .

Kutakodás, gyűjtőmunka, szorgalmi feladatok inkább ösztönző jellegűek

A memoriter is teljes értékű jegynek számít.

- **Rögzítése:**

A tanmenetekben rögzíteni kell az év eleji, félévi, év végi felmérések, valamint a témazárók írásának idejét, formáját.

Az eredményeket felhasználjuk, rögzítjük:

- Munkaközösségek munkaterveiben
- Iskolai munkatervben
- Félévi, év végi beszámolóokban

Mellékletek:

A tagintézmények részletes programja

A tagintézmények eszköz és felszereltség jegyzéke

A tagintézmények helyi tantervei